

คลังสารสาร

ISSN 0125-0957

ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔

LIBRI

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (เปิดสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ) ระบบ F.M. เริ่มวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เวลา	
๐๕.๐๐	ศาสนาจักร์/พราหมณ์-ฮินดู	ศาสนาพุทธ			ศาสนาอิสลาม		ศาสนาคริสต์	๐๕.๐๐	
๐๖.๐๐	จับข่าวเช้า เล่าข่าวคู่ย์					เช้านี้ที่สภา	สนทนากับคลังสมอง วปอ.ฯ	๐๖.๐๐	
๐๗.๐๐	ถ่ายทอดเสียง ข่าว สวท.								
๐๗.๓๐	มติกรมวิทย์ฯ (ประมาณ ๕-๑๐ นาที)					วิจัยก้าวไกล	ทำดี ทำได้ ง่ายนิดเดียว	๐๗.๓๐	
๐๗.๓๐	การเมืองเรื่องของประชาชน								
๐๗.๐๐	จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที								
๐๗.๓๐	การเมืองฯ	การเมืองฯ	การเมืองเรื่องของประชาชน (ต่อ)			บันทึกประชุมสภา		๐๗.๓๐	
๐๗.๓๐	ข่าว...คุยกับ สว.		สภาชนบท	สภาชนบท					
๐๗.๐๐	จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๗.๐๐	
๐๗.๓๐	สภาชนบท	มองรัฐสภา (NBT/NBT 15)				รัฐสภาของ ปชช.	ร้อยเรื่องเมืองไทย / ชีวิตกับการเรียนรู้ สภาปริทัศน์	๐๗.๓๐	
๐๘.๐๐	จำกัดชั่วโมง ๑					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	สถานีนิติบัญญัติ (กมธ.ของ ส.ส.)					สถานีรัฐ	ตั้งสมคุณธรรม นำประชาธิปไตย	๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	จำกัดชั่วโมง ๑					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	เกาะคิดวุฒิสภา (กมธ.ของ ส.ว.)					เกาะคิดวุฒิสภา (กมธ.ของ ส.ว.)	เที่ยวทั่วไทย ไปกับรัฐสภา	๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	จำกัดชั่วโมง ๑					ทันข่าวรัฐสภา และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	กะลาหาดี		ถ่ายทอดเสียง การประชุมสภา ผู้แทนราษฎร			กะลาหาดี		๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	จำกัดชั่วโมง ๑					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๐๐	
๐๘.๐๐	มุมมองกฎหมายไทย					มุมมองกฎหมายไทย		๐๘.๐๐	
๐๘.๓๐	ติระจ้ง..ฟังปัญหา					ติระจ้ง..ฟังปัญหา		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	จำกัดชั่วโมง ๑					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	ติระจ้ง..ฟังปัญหา					ติระจ้ง..ฟังปัญหา		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	จำกัดชั่วโมง ๑					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	นานาสาระ					นานาสาระ		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	เสียงจากสภา					เสียงจากสภา		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	จำกัดชั่วโมง ๑					จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	เสียงจากสภา					เสียงจากสภา		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	คนข่าว คุยข่าว					คนข่าว คุยข่าว		๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที								
๐๘.๓๐	ประชาธิปไตย..นอกห้องเรียน					เจ้าตัวเล็กเล็กดี	สภาฯ สบาย ยิ้มเย็น	๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที								
๐๘.๓๐	คุยกับ วิปริต	คุยกับ วิปริต	ภาษาทหาร	ได้ทีนี้ดีกว่า		เพลงไทย	เพลงรีพี	๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	วิทยุขบถ		ร้อยเรื่องข้ามมาเล่า		สวีเดนคืน		เทือสยาม	๐๘.๓๐	
๐๘.๓๐	ถ่ายทอดเสียง ข่าว สวท.								
๐๘.๓๐	ปปช.	กรรมการสิทธิฯ	ศาล รธน.	สตง.	ผู้ตรวจการฯ	กกต.	สภาที่ปรึกษาฯ	๐๘.๓๐	
๒๐.๐๐	จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที								
๒๐.๐๐	มุ่งสู่ประชาธิปไตยไปกับสดบนพระปกเกล้า					บ้านสุขภาพ			๒๐.๐๐
๒๐.๐๐ - ๒๒.๐๐	จำกัดชั่วโมง และ สเปคตัม ๑ รวม ๑-๕ นาที								

หมายเหตุ - ในวันที่มีการประชุมสภา/การสัมมนาของกรมการปกครองต่างๆ /องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ฯลฯ สถานีฯ จะดำเนินการถ่ายทอดเสียงจนเสร็จสิ้นการถือ

รัฐสภาสาร

LIRT

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

ISSN 0125-0957

รัฐสภาสาร

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย
และเพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา และอื่น ๆ
ทั้งภายในและต่างประเทศ

ที่ปรึกษา

นายพิฑูร พุ่มทริฎุ

นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์

บรรณาธิการ

นางสาวอัจฉราฉวี นิ่มศิริ

ผู้จัดการ

นางบุษราคัม ชาวนศรี

เหรียญกิตติมศักดิ์

นางสาวสุพัตรา กบิลคาม

กองบรรณาธิการ

นางพรรณพร สิ้นสวัสดิ์

นางสาวอรทัย แสนบุตร

นางสาวอารีย์วรรณ พูลทรัพย์

นางสาวจุฬารัตน เต็มผล

นางสาวสทวรรณ เพ็ชรไทย

นายสมยศ วงษ์มา

นายพรชัย แวนแคว้น

ฝ่ายศิลปกรรม

นายมานะ เรืองสอน

นายนิธิทัศน์ อังคศิริชัย

นางสาวทิพย์วิมล อ่อนกลิ่น

ฝ่ายธุรการ

นางอำไพ กันเกษแก้ว

นางสาวเสาวลักษณ์ ธนชัยอภิภัทร

นางสาวอาภรณ์ เนื่องเศรษฐ

การส่งเรื่องลงรัฐสภาสาร

ที่บรรณาธิการหนังสือรัฐสภา

สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

โทร. ๐ ๒๒๕๕ ๒๒๕๕-๕ แฟกซ์ ๐ ๒๒๕๕ ๒๒๕๒

e-mail : rattasapasarn@yahoo.com

การสมัครเป็นสมาชิก

ค่าสมัครสมาชิก ปีละ ๕๐๐ บาท (๑๒ เล่ม)

ราคาจำหน่ายเล่มละ ๕๐ บาท (รวมค่าจัดส่ง)

กำหนดออกเดือนละ ๑ ฉบับ

การส่งบทความลงเผยแพร่ในหนังสือรัฐสภาสารจะต้องเป็น
บทความที่ไม่เคยลงพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน การพิจารณา
อนุมัติบทความที่นำมาลงพิมพ์ดำเนินการโดยกองบรรณาธิการ
และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ บทความ ข้อความ
ความคิดเห็น หรือข้อเขียนใดที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เป็น
ความเห็นส่วนตัว ไม่ผูกพันกับทางราชการแต่ประการใด

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทบรรณาธิการ

นับจากวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๗๕ จนถึงปัจจุบัน การเมืองไทยภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เดินทางมาเป็นระยะเวลา ๗๙ ปี นับได้ว่ายาวนานพอสมควร แต่กระนั้นการเมืองไทยก็ยังไม่สามารถพัฒนาไปมากนัก ทั้งนี้เกิดจากหลายสาเหตุ อาทิ การเกิดปฏิวัติรัฐประหาร การมีรัฐบาลที่มาจากหลายพรรคการเมือง ทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพ และการเกิดปัญหาความวุ่นวายภายในบ้านเมือง ประชาชนเกิดความแตกแยกทางความคิด ขาดความสามัคคีและแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน สาเหตุเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเมืองของไทยแม้ว่าจะมีความพยายามปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญเพียงใดก็ไม่สามารถปฏิรูปการเมืองได้ดังที่ต้องการ ถ้าคนไทยยังขาดความสามัคคี และไม่ปฏิบัติตามกติกาของวิถีประชาธิปไตยดังเช่นที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงได้แต่หวังว่าการเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นในไม่ช้านี้ จะทำให้ได้ผู้นำประเทศที่มีวิสัยทัศน์ และมีรัฐบาลที่เข้มแข็ง มาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนี้ได้

รัฐสภาสารฉบับนี้ขอนำเสนอบทความเรื่องแรก **“มิติปัญหาการพัฒนา
ระบอบประชาธิปไตยไทย ศึกษาวิเคราะห์ผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร
๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓”** มุ่งกล่าวถึงสภาพปัญหาในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย อธิบายแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ อาทิ การเลือกตั้ง ประชาธิปไตย การเมืองการปกครองท้องถิ่น พรรคการเมือง ระบบของกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) รวมทั้งผลการวิเคราะห์ทั้งในแง่พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายและยุทธวิธีหาเสียงสำคัญของพรรคการเมือง การลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การควบคุมและตรวจสอบการเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งและการวิเคราะห์และสังเคราะห์มิติด้านประชาธิปไตย อย่างครบถ้วน

บทความเรื่องที่สอง **“สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติว่าด้วยการ
พัฒนาประเทศไทยในทศวรรษ 2010s”** บทความนี้กล่าวถึง ประเทศไทยในยุคปัจจุบันที่มุ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจแต่ละเลยสภาพแวดล้อมหรือธรรมชาติ จนนำมาสู่ภาวะ **“โลกสีหม่น”** รวมถึงนำเสนอข้อเท็จจริงสามประเด็น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำหายนการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย ผลของการไม่ให้ความสำคัญต่อแนวคิดแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาวะอุบัติใหม่และปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศว่าส่งผลอย่างไรกับการพัฒนา

LIBRI

บทความเรื่องที่สาม “ทางสองแพร่งของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ผู้บริหารเข้มแข็งหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น” บทความนี้กล่าวถึง ความสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ว่าผลที่เกิดจากการกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ที่ให้ฝ่ายบริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงนั้นแท้จริงแล้วจะส่งผลให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็งมีอำนาจในการบริหารมากขึ้น หรือว่าประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นให้เป็นการปกครองตนเอง (Self Government) หรือไม่ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอีกด้วย

และบทความเรื่องสุดท้าย “รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้” บทความนี้กล่าวถึงเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คือ การพัฒนาคน ความหมายและวิธีการที่จะทำให้วิทยาลัยการอาชีพเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาเพราะถือเป็นรากฐานที่เป็นหลักของการพัฒนา โดยผ่านงานวิจัยที่มุ่งเสริมสร้างและขยายองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมได้อีกด้วย

กองบรรณาธิการรัฐสภาสารหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความที่นำเสนอฉบับนี้จะช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านประชาธิปไตย การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสาระประโยชน์ให้กับท่านผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

บรรณาธิการ

สารบัญ

- มิติปัญหาการพัฒนาาระบบประชาธิปไตยไทย ๗
ศึกษาวิเคราะห์ผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓
รศ.ดร.เสนีย์ คำสุข
- สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาประเทศไทย ๖๑
ในทศวรรษ 2010s
พรรณราย ชันธกิจ
- ทางสองแฉ่งของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ผู้บริหารเข้มแข็งหรือประชาชนมีส่วนร่วม ๗๓
ในการบริหารงานท้องถิ่น
คณิศร ทับทิม
- รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ๘๘
Title : The Developing Model of Industrial and Community Colleges to be Learning
แก้ว ศรีบุญยกุล

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

**มติปัญหาการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย
ศึกษาวิเคราะห์ผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร
๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓**

รศ.ดร.เสนีย์ คำสุข *

สภาพปัญหา

การเลือกตั้ง (election) มีความสำคัญในกระบวนการถ่ายโอนและมอบอำนาจกันระหว่างประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (electorates) กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง (candidates) ซึ่งอาจสังกัดพรรคการเมือง (political party) หรือไม่สังกัดพรรคการเมือง เพื่อให้เข้าไปทำหน้าที่ในตำแหน่งสาธารณะ (public offices) ตามวาระที่มีการกำหนดกรอบหรือขอบเขตไว้โดยกฎหมายที่เป็น “กติกากำหนด” สำคัญทางการเมือง

ในการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย (democratic regime) ถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย (sovereignty power) ประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเอง (self - government) และต้องเป็นไปตามหลักการของ “รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน (government of the people, by the people and for the people)” ประชาธิปไตยในทางอ้อมหรือแบบตัวแทน (indirect or representative democracy) จึงมี

รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รศ.ดร.เสนีย์ คำสุข
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.)

มติปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตย

ศึกษาวิเคราะห์ผ่านการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

รศ.ดร.เสนีย์ คำสุข

IRIT

Institutional Repository of Thailand

การกำหนดระบบการเลือกตั้ง เพื่อให้สามารถเกิดรัฐบาลของ โดย และเพื่อประชาชนได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะประชาชนในความหมายดังกล่าวนี้ไม่ได้หมายถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเฉพาะผู้ที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (voters) เท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงประชาชนหรือพลเมือง (citizenship) ทั้งหมดในสังคม ดังนั้น การวางเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการได้รับสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจึงต้องมีน้อยที่สุด หรือต้องเปิดกว้างให้ประชาชนได้รับสิทธิดังกล่าวนี้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

เพราะการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยไม่ว่าระดับใด คือ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น จะต้องทำให้คนส่วนใหญ่หรือคนเกือบทั้งหมดในสังคมได้มีส่วนร่วมและรับรู้ถึงกระบวนการใช้อำนาจทางการเมืองตัดสินใจนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคนให้มากที่สุด จึงจะทำให้ระบบการเมืองและผู้มีหน้าที่ตัดสินใจ เกิดความชอบธรรม มีเสถียรภาพทางการเมือง และเป็นการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็งในที่สุด หากไม่สามารถทำให้คนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจได้ นอกจากจะไม่เป็นหรืออาจก่อปัญหาต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแล้ว ระบบการเมืองและผู้มีตำแหน่งสาธารณะก็จะขาดความชอบธรรมและจะนำไปสู่ความปั่นป่วนวุ่นวายทางการเมืองในท้ายที่สุด

กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ภายใต้กฎหมายการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ ในฐานะที่เป็น “นครหลวง” เป็นพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่นมากที่สุดในประเทศ และมีความเจริญและการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ก้าวหน้ามากที่สุด ถ้าการเลือกตั้งและการเมืองมีปัญหา ก็จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมถึงผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน

โครงสร้างการเมืองการปกครองของกรุงเทพมหานครแยกเป็นฝ่ายบริหาร โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และฝ่ายนิติบัญญัติคือสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตการปกครองต่าง ๆ นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร หรือ ส.ช. มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเช่นเดียวกัน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำการบริหารจัดการในพื้นที่เขตปกครองต่าง ๆ ต่อผู้อำนวยการเขตที่เป็นข้าราชการประจำ

LIART

การเลือกตั้ง ผู้บริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และ ส.ข. ของกรุงเทพมหานครได้เกิดขึ้นมาแล้ว ๕ - ๖ ครั้ง และมีสถิติ ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่น่าสนใจหลายประการ รวมทั้งมิติด้านการพัฒนาระบบประชาธิปไตย (Democratization) ว่าได้มีผลหรือไม่ อย่างไร ต่อการสร้างคุณค่าการปกครองตนเองของประชาชนในระดับท้องถิ่นนครหลวง และในการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และ ส.ข. ในวันอาทิตย์ที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ก็มีสถิติข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นและมุมมองของคนหลายฝ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในครั้ง นี้ ซึ่งผู้ศึกษาเองก็ให้ความสนใจด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติที่สะท้อนถึงคุณค่าและสภาพปัญหาด้านประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งครั้งนี้ว่ามีอะไรบ้าง

ผู้ศึกษาจึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งระดับปฐมภูมิ (primary) และทุติยภูมิ (secondary) เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ (analysis) เพื่อให้เห็นภาพของมิติปัญหาต่าง ๆ ของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของไทยจากสาระของการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในครั้งนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์

แนวคิดและทฤษฎีสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้ ได้แก่

๑. การเลือกตั้ง
๒. ประชาธิปไตย
๓. การเมืองการปกครองท้องถิ่น
๔. พรรคการเมือง
๕. ระบบของกรุงเทพมหานคร

ซึ่งมีสาระสำคัญและรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

๑. การเลือกตั้ง (Election) และประชาธิปไตย (Democracy)

การเลือกตั้ง โดยทั่วไป น่าจะหมายถึงการกำหนดวิธีการและระบบระเบียบให้บุคคลที่มีคุณสมบัติเฉพาะได้ลงคะแนน (vote) เลือกบุคคลหรือกลุ่มคนให้ได้รับตำแหน่งที่มีบทบาทหรืออำนาจหน้าที่เฉพาะบางอย่าง ในทางการเมือง ก็หมายถึงการเลือกบุคคลหรือ

กลุ่มคนให้ทำหน้าที่เฉพาะในทางการเมือง โดยอาจใช้วิธีการเลือกได้หลากหลาย ตั้งแต่การเสนอชื่อบุคคลที่ควรจะได้ตำแหน่งอย่างเปิดเผยไปจนถึงการทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ในกระดาษหรือวัสดุอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่เปิดเผยหรือเป็นความลับ

ในระบบการเมืองประชาธิปไตยทางอ้อม (indirect democracy) หรือประชาธิปไตยตัวแทน (representative democracy) ที่ประเทศตะวันตกพัฒนาขึ้นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ “การเลือกตั้ง” เป็นระบบและกลไกสำคัญที่คิดกันขึ้นมาเพื่อเป็นการ “มอบหรือถ่ายโอนอำนาจ” เป็นการชั่วคราวจากประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตย (sovereignty) ให้กับผู้ที่ต้องการเป็น “ตัวแทน” หรือลงสมัครแข่งขันอย่างเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายกำหนดลงคะแนนคัดเลือก การเลือกตั้งในแบบนี้จึงมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือกลุ่มผู้สมัคร หรือแม้แต่พรรคการเมือง ระบบการคิดและนับคะแนนเพื่อจัดสรรที่นั่งให้กับผู้สมัครและการประกาศผลการเลือกตั้ง เหตุนี้ ระบบการเลือกตั้งจึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบไปตามยุคสมัยหรือสภาวะแวดล้อมทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ในประเทศที่ไม่ได้ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เช่น ปกครองโดยระบบพรรคเดียวผูกขาดอำนาจและไม่อนุญาตให้มีพรรคฝ่ายค้าน เป็นต้น ก็ได้มีการจัดทำระบบเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนลงคะแนนให้กับสมาชิกของพรรคการเมืองที่ผูกขาดอำนาจดังกล่าว แต่การเลือกตั้งในระบบการเมืองดังกล่าวนี้ไม่ได้มีคุณค่าสำคัญในทางการเมืองของเสียงประชาชนแต่อย่างใด เพราะไม่ได้เป็น “เจตนารมณ์ทางการเมือง” ที่แท้จริงของคนในสังคม

การเลือกตั้งในระบบการเมืองประชาธิปไตย ต่างกับระบอบการเมืองเผด็จการ เพราะคุณค่าสำคัญทางการเมือง คือ การแสดงออกถึง “อำนาจอธิปไตย” ของประชาชน และพลังขับเคลื่อนทางการเมืองของภาคสังคม การเลือกตั้งในระบบการเมืองประชาธิปไตย จะมีคุณค่าทางการเมืองได้มากจึงต้องเกิดจาก “คุณภาพเชิงประชาธิปไตย” ของประชาชนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดของสังคม ในหลายสังคมที่ประชาชนยังขาดคุณภาพเชิงประชาธิปไตย จึงมักประสบปัญหาต่าง ๆ นานาในการเลือกตั้ง จนนำไปสู่สถานการณ์ยุ่งเหยิงทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ ตั้งแต่การไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง การเดินขบวนประท้วงของคนจำนวนมาก และนำไปสู่ความรุนแรงทางการเมือง การจลาจล

การกบฏ การรัฐประหาร (coup d'état) การเกิดกองกำลังต่อต้านรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง และเผด็จการของฝ่ายชนะการเลือกตั้ง

คุณภาพเชิงประชาธิปไตยของประชาชน หมายถึงลักษณะสำคัญทางความคิดและค่านิยมเชิงประชาธิปไตย ดังนี้ คือ

๑. ความเชื่อมั่น ศรัทธา และยึดถือหลักการทางเหตุผลและเชิงวิทยาศาสตร์ คือ ความมีเหตุผลและสามารถอธิบายได้ตามตรรกะทางวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่การเชื่อมงายหรือตามหลักไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ และหลักการศาสนาที่ปราศจากเหตุผล

๒. ความเชื่อมั่นและศรัทธาในมนุษย์ ที่มีความเสมอภาคในโอกาสทางด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง และต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่การดูถูกเหยียดหยามมนุษย์จากความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ สีผิว การนับถือศาสนา และอื่น ๆ จนสามารถกระทำละเมิดศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และทำลายโอกาสทางด้านต่าง ๆ ของบุคคลอื่น

๓. ความรัก ความศรัทธา และความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และการคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) เพื่อการสร้างนวัตกรรม (innovation) ที่จะก่อประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ ต่อมนุษยชาติ ไม่ใช่ยึดติดอยู่กับจารีตประเพณีที่ล้าสมัย และความเชื่อแบบผิด ๆ หรือความเชื่อที่ทำลายการพัฒนาศักยภาพของตนเอง หรือการหลงอยู่กับอคติ หรือความลำเอียงต่าง ๆ ที่นำพาชีวิตไปสู่ความโง่เขลาและลำหลังบุคคลอื่นหรือสังคมอื่น

๔. การเป็นคนมีวินัย เคารพกฎระเบียบและศีลธรรมอันดีงามร่วมกันในสังคม เพราะคุณค่าที่สูงส่งของประชาธิปไตยประการหนึ่ง คือ “กฎ กติการ่วมกัน” ของคนในสังคม หรือที่ตะวันตกเรียกว่า “นิติธรรม” (rule of law) กฎหมายเป็นใหญ่ ไม่ใช่ปกครองโดยคนเป็นใหญ่ (rule by men) ซึ่งมักจะเกิดความลำเอียง เล่นพรรคเล่นพวก และหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจบิดเบือนเพื่อประโยชน์ผู้ปกครองและอำนาจเข้มแข็งแก่คนกลุ่มอื่น ๆ (Might is right) ไม่พัว

๕. ตัวแทนในระบบประชาธิปไตย ต้องมีความรับผิดชอบหรือกล้ารับผิดเมื่อถูกตรวจสอบ (accountability) มีความซื่อสัตย์ (honesty) และคงามเสียสละเพื่อประโยชน์สุข

และความดีงามส่วนรวม (common good) อย่างสูง เพราะเป็นบุคคลสาธารณะ มีเกียรติยศสูงในสังคม เป็นบุคคล “ตัวแบบ” หรือ “วีรบุรุษ” ของคนในสังคม ประชาธิปไตยจะทรงคุณค่าและมั่นคงอยู่ต่อไปได้ ต้องได้ตัวแทนและผู้นำทางการเมืองที่มีจิตสำนึกทางการเมืองอย่างสูง ถ้าได้เพียงตัวแทนที่เป็นนักพูด ใช้วาทศิลป์โน้มน้าวจิตใจผู้คนให้หลงเชื่อ แต่เต็มไปด้วยความคดโกงและตลปตะแลง ประชาธิปไตยก็จะหมดคุณค่าและเกิดทรราชย์ขึ้นมาแทน

๖. การยกย่อง สรรเสริญ และให้เกียรติอย่างสูงกับคนดีที่เสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ถ้าเป็นนักการเมือง ก็คือผู้ที่ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่คดโกง ไม่บิดเบือนการใช้อำนาจไปเพื่อประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ในทางตรงข้าม ก็รังเกียจคนชั่ว คนเห็นแก่ตัว หรือผู้ที่เอาวัดเอาเปรียบ และคดโกง หรือทำร้ายคนอื่น ถ้าเป็นนักการเมือง ก็เป็นผู้ที่ทุจริต การเลือกตั้ง โทก หลอกลวง และชักจูงผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือประชาชนทั่วไปให้หลงเชื่อ โดยมีเจตนาไม่ดีแอบแฝง การใช้อำนาจบิดเบือนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องของตนเอง ปิดความรับผิดชอบและไม่สนใจผลกระทบในทางเสียหายที่มีต่อสังคมส่วนรวม

ถ้าสังคมใด สามารถปลูกฝังและสร้างประชากรที่มีคุณภาพเชิงประชาธิปไตย ดังกล่าวข้างต้นได้มาก วิธีการและเป้าหมายประชาธิปไตย คือ “รัฐบาลหรือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ก็จะบังเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม หรือคนทั้งสังคมสามารถสัมผัสได้ในทุกวิถีทางแห่งชีวิต เพราะพวกเขาจะมีระดับความเป็นพลเมืองหรือประชาชนที่แท้จริงสูง จนสามารถสร้างรัฐบาลที่เป็นของประชาชน และทำการปกครองโดยประชาชนและดำเนินงานเพื่อประโยชน์สุขมวลรวมแก่คนทั้งสังคม (GHP) ได้อย่างแท้จริง เพราะประชาธิปไตยบนพื้นฐานดังกล่าวนี้ ก็คือ ระบบระเบียบทางการเมือง (political order) จากการที่การทำกรตัดตัดสินใจทางการเมืองเกิดขึ้นตามหลักการนิติธรรมและผูกมัดทุกคนในสังคม เพราะทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ ได้เข้าร่วมทางการเมืองอย่างมีโอกาสเท่าเทียมกันและมีผลไปสู่ผลลัพธ์ในขั้นสุดท้าย (effective participation) ในการลงคะแนน ก็มีความเสมอภาคกันใน “**น้ำหนึ่งกษณะ**” ที่มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจในขั้นสุดท้าย (voting equality at the decisive stage) คือความเสมอภาคในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับทุกคนในสังคม เพราะทุกคนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (enlightened understanding) ในหลักการการปกครองของประชาชน “การเลือก” การตัดสินใจที่เท่าเทียมกันก็คือการสนองตอบผลประโยชน์ของประชาชน ในอีกมิติหนึ่งประชาชนจึงเป็นผู้ควบคุมประเด็นหรือหลัก

การสำคัญของการเมือง (control of the agenda) ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจตามกระบวนการประชาธิปไตย*

การเลือกตั้งในมิติของประชาธิปไตยดังกล่าวนี้ จึงมีความเป็นอุดมคติอยู่มาก คำถามสำคัญประการหนึ่งก็คือ ในบางสังคมสามัญชนมักจะขาดความรู้ที่จำเป็นและคุณธรรมที่เป็นคุณค่าสำคัญของประชาธิปไตย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุความดีสาธารณะ (public good) การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นก็มักไม่ให้ความสำคัญกับกฎการตัดสินใจที่ใช้กฎเสียงข้างมาก (majority rule) ที่แท้จริง เพราะยากมากในทางปฏิบัติที่จะให้ได้เสียงของคนร้อยละ ๕๐ บวก ๑ (๕๐ % + ๑) ขึ้นไป จากคนทั้งหมดในสังคม แล้วการเลือกตั้งที่ไม่เป็นเสียงข้างมากของคนในสังคมจริง จะมีความหมายทางการเมืองอย่างไรและจะเป็นประชาธิปไตยได้หรือไม่

คำตอบที่เกิดขึ้นในสังคมที่เกิดการเลือกตั้ง ที่เป็นการตัดสินใจของเสียงข้างน้อย (minority rule) การทุจริตเลือกตั้ง (election fraud) เกิดขึ้นเป็นปกติและยากต่อการเปลี่ยนแปลง การมุ่งแสวงหาคะแนนจากเสียงที่หวังพึ่งพากลุ่มผู้สมัครและผู้นำทางการเมืองที่มีบารมีสูง หรือเสียงที่ต้องการสิ่งแลกเปลี่ยนระยะสั้น และการตรวจสอบ ควบคุม และจัดการเลือกตั้งที่เดินตามหลังกลไกของนักการเมือง ก็คือ ประชาธิปไตยที่มีรูปแบบเฉพาะของสังคมนั้น ๆ และขัดแย้งกับแบบของตะวันตกและสากล เป็นประชาธิปไตยโดยคณะบุคคลหรือจำกัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นนำ หรือกลุ่มที่มีทรัพยากรทางการเมืองมาก เช่น การจัดการอย่างดีและมีเงินทุนมาก เป็นต้น ประชาธิปไตยในสังคมดังกล่าวนี้ จึงเป็นความดีสาธารณะเฉพาะกลุ่มคนจำนวนน้อย ไม่สามารถจะพัฒนาเป็นความดีสาธารณะของคนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ในสังคมหรือคนทั้งสังคมได้

การพัฒนาไปสู่ประชาธิปไตยเชิงอุดมคติในระดับสูงที่กล่าวถึงมาข้างต้น ในอีกด้านหนึ่งที่ทำทลายสติปัญญาของคนในสังคมที่ยังมีปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง และใช้การตัดสินใจของเสียงข้างน้อยในการตัดสินใจผลประโยชน์ขั้นสุดท้ายในสังคม ก็คือ จะเปลี่ยนแปลง **“คุณภาพเชิงประชาธิปไตย”** ให้เกิดขึ้นในค่านิยมเชิงวัฒนธรรมของคนใน

* Robert A. Dahl, "A Theory of the Democratic Process" in Michael Saward, Edited, *Democracy : Critical Concepts in Political Science Volume II* (New York : Routledge, 2007), pp. 3 - 12.

สังคมอย่างไร แนวทางคำตอบเบื้องต้น ก็คือ เข้าใจอย่างถ่องแท้ในคุณค่าประชาธิปไตยดังกล่าวนี้ หรือไม่ อย่างไร และปัญหาการเลือกตั้งจริง ๆ ที่เกิดขึ้น คืออะไรบ้าง

๒. การเมืองการปกครองท้องถิ่น (Local Politics & Government)

การเมือง เป็นเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างคนในสังคม ทำให้เกิดการกำหนดระบบและกลไกการใช้อำนาจเพื่อทำการปกครอง และทำให้เกิดระบบระเบียบทางการเมือง (political order) ป้องกัน และระงับปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากกลุ่มคนในสังคม

การเมือง เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนหลากหลายในโครงสร้างและกระบวนการของการปกครองหรือการทำงานของรัฐบาล โดยจะมีการคัดเลือกเป้าหมาย (goals) และวิธีการ (means) การกำหนดนโยบาย (policies) รวมทั้งการกำหนดแบบแผนการสร้างสรรค์คุณค่า (value) และการจัดสรรแบ่งปัน (allocation) สิ่งที่มีคุณค่าต่าง ๆ ไปสู่สังคมสนองต่อข้อเรียกร้องต่าง ๆ ของกลุ่มหลากหลายและจากเจ้าหน้าที่รัฐบาล (demand inputs) ที่มีลักษณะทั้งเป็นความร่วมมือ (cooperation) ระหว่างกลุ่มที่มีผลประโยชน์คล้ายคลึงกันและความขัดแย้ง (conflict) ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่แข่งขันและมีผลประโยชน์แตกต่างกัน^๒

เหตุนี้ การเมืองจึงเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและระบบการเมืองกับสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกประเทศ กระบวนการทางการเมืองเริ่มต้นจากการเกิดข้อเรียกร้องเข้าสู่ระบบการเมือง วัตถุประสงค์ของข้อเรียกร้องต่าง ๆ เกิดมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิด (ideas) กับผลประโยชน์ (interests) และได้รับการเสริมพลังด้วยอำนาจ (power) หรือพลังความต้องการที่แตกต่างกันไปของคนแต่ละกลุ่ม การเมืองจึงเกี่ยวข้องอย่างแยกไม่ออกระหว่างด้านของความร่วมมือกับด้านของความขัดแย้ง^๓ อำนาจของการเรียกร้องจะมีอยู่สูงเมื่อเกิดความร่วมมือของกลุ่มต่าง ๆ หลายกลุ่ม แต่อาจจะด้อยพลังลงถ้าเกิดความขัดแย้งรุนแรงและขาดกลไกประนีประนอม จนกลายเป็นความรุนแรงทางการเมือง

^๒ โปรดดู Eugene J. Kolb, A Framework For Political Analysis (New Jersey : Prentice – Hall, Inc. Englewood Cliffs, 1978). p. 11.

^๓ Ibid., pp.11 – 20.

LIART

เราอาจจัดแยกลักษณะต่าง ๆ ของการเมืองออกได้ดังนี้ คือ

๑. การเมืองปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตตามธรรมชาติของคนและสังคม ที่มีความต้องการมากมายและหลากหลายระดับ ตั้งแต่ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความอยู่ดีมีสุข ความมีเกียรติยศชื่อเสียงและระดับของการมีสถานภาพที่มั่นคงและอยู่ในลำดับชั้นสูงของสังคม

๒. การเมืองเป็นพลังอำนาจในการเรียกร้องหรือแสดงความต้องการ เพื่อให้เกิดการสร้างกฎ กติกา และกลไกการปกครองในการสนองตอบต่อข้อเรียกร้องทั้งหลาย

๓. การเมืองเป็นกระบวนการตัดสินใจ (decision – making processes) กำหนดนโยบายสาธารณะ (public policies) ที่จะมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม โดยอำนาจที่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม (authority)

๔. การเมืองเกิดขึ้นในกระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคลและกลุ่มคนที่ทำให้เกิดอำนาจในการผลักดันความต้องการต่าง ๆ และในอีกด้านหนึ่งการเมืองก็เกิดขึ้นในความขัดแย้งระหว่างบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ที่แข่งขันและต่อสู้กันเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการ

๕. การเมืองปรากฏอยู่ในการทำงานของกลไกการปกครองหรือหน่วยงานรัฐบาล เพื่อสนองตอบต่อข้อเรียกร้องของสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

การปกครองหรือรัฐบาล ก็คือ การจัดทำ การบริหาร และการบังคับใช้นโยบายสาธารณะที่มีความชอบธรรมและผูกมัดด้วยกฎหมาย และทำการปกครองหรือบังคับใช้กฎหมายต่อสาธารณะ ในอีกด้านหนึ่ง การปกครองก็คือชุดของการทำงานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงกันอย่างซับซ้อนของสถาบันตุลาการ บริหาร และนิติบัญญัติในรัฐสมัยใหม่^๕ ตลอดจนการทำงานเพื่อนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของกลไกระบบราชการ

งานพื้นฐานของรัฐบาลหรือการปกครองจึงได้แก่ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของความต้องการต่าง ๆ ที่แข่งขันกันระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม กระบวนการการปกครองจึงมักจะเกิดควบคู่ไปกับกระบวนการทางการเมือง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การเมืองเกี่ยวข้องอย่างแยกไม่ออกในปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและการปกครองกับสิ่งแวดล้อม

^๕ Ibid., pp. 2 – 11.

ท้องถิ่น หมายถึง พื้นที่เฉพาะแห่งที่มีการก่อเกิดและมีลักษณะเฉพาะตัว ทั้งในด้านกายภาพตามธรรมชาติและลักษณะเฉพาะทางค่านิยม วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ของผู้คนที่ดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่น ต่าง ๆ แต่ทั้ง ๒ ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน อย่างมาก เพราะผู้คนได้สร้างที่พักอาศัย การทำมาหากิน และการเปลี่ยนแปลงทางด้าน ต่าง ๆ อยู่ท่ามกลางผืนดิน ป่าไม้ แม่น้ำ ทะเล ภูเขา และดินฟ้าอากาศของพื้นที่ที่เป็นสภาพ แวดล้อม ในด้านหนึ่ง ผู้คนจึงมีความสำคัญต่อการดำรงรักษา การเปลี่ยนแปลง หรือแม้แต่ การทำลายหรือก่อมลภาวะให้กับสภาพแวดล้อม และในอีกด้านหนึ่ง สภาพแวดล้อมก็มี อิทธิพลในเกือบทุกด้านต่อชีวิตผู้คนที่ดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นนั้น ๆ

ท้องถิ่น ในความหมายกว้าง ๆ จึงไม่ใช่บริเวณหรือพื้นที่เฉพาะที่มีขนาดเล็ก เช่น หมู่บ้าน ชุมชน และตำบล ตามที่ปรากฏอยู่ในธรรมชาติพื้นฐานของสังคมไทย แต่ อาจหมายถึงอาณาบริเวณทั้งหมดในเขตการปกครองของอำเภอหนึ่งหรือทั้งจังหวัด และ ในระดับภูมิภาคที่มีขอบเขตกว้างกว่าหรือแม้แต่อาณาบริเวณของประเทศหนึ่งหรือแม้แต่ บริเวณพื้นที่ที่กว้างมากกว่านี้

อย่างไรก็ตาม ในกรอบความเข้าใจเกี่ยวกับ รัฐ หรือประเทศชาติ ที่มีมิติทาง ด้านการเมืองรวมอยู่ด้วย ท้องถิ่นมักจะหมายถึงพื้นที่หรืออาณาบริเวณในระดับที่เล็กกว่า อาณาบริเวณทั้งหมดของรัฐ และในรัฐสมัยใหม่ที่ต้องการหรือจำเป็นต้องกระจายอำนาจ การปกครอง (decentralized of power) ออกจากส่วนกลาง แบบแผนอย่างหนึ่งที่มีมักจะจัด ทำขึ้นก็คือ การกำหนดให้องค์กรปกครองรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นในท้องถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะ ของแต่ละพื้นที่

การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น มีขอบเขตกว้างกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ อปท. เพราะเกี่ยวข้องกับทุกคนในอาณาบริเวณของท้องถิ่น และยังสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในท้องถิ่นและจากภายนอกท้องถิ่น แต่โดยทั่วไปการจัดระบบการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มักจะจำกัดสิทธิเฉพาะให้กับคนที่อยู่ในพื้นที่ของท้องถิ่นนั้น ๆ เพราะถือหลักการว่า ให้คนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง (self - government) เพราะเข้าใจปัญหาท้องถิ่นและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตของพวกเขาโดยตรง

๔. พรรคการเมือง (Political Party)

ในความหมายทั่ว ๆ ไป คือ คนจำนวนหนึ่งมารวมกัน เพราะมีความคิดเห็นความต้องการทางการเมือง หรืออุดมการณ์ทางการเมือง และวัตถุประสงค์ทางการเมือง คล้ายคลึงกันและร่วมกันทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงกันได้ รวมทั้งการจัดองค์การทำงานและการคัดเลือกผู้นำพรรคเพื่อดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ทางการเมืองที่ผู้ก่อตั้งและสมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้น

พรรคการเมืองในสังคมต่าง ๆ ทั่วโลก จึงมีลักษณะสำคัญหลายอย่าง ตั้งแต่การก่อเกิด การจัดองค์กร ภาวะผู้นำ การดำเนินงาน การพัฒนา และ/หรือ การสิ้นสุดแตกต่างกันหรือไม่เหมือนกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายละเอียดต่าง ๆ เพราะพื้นฐานทางประวัติศาสตร์สังคมและการเมือง ตลอดจนค่านิยมเชิงวัฒนธรรมของผู้คนมีความแตกต่างกัน

ในหลายสังคมที่ผู้คนไม่มีประสบการณ์ร่วมกันในการรวมกลุ่มเพื่อต่อสู้กับการรุกรานหรือการยึดครองของประเทศอื่น หรือต่อสู้ในการสร้างชาติหรือการต่อสู้เพื่อสร้างระบอบประชาธิปไตยกับฝ่ายเผด็จการรูปแบบต่าง ๆ พรรคการเมืองอาจมีปัญหาในการสร้างการยอมรับในสังคมหรือมีปัญหาในการพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมือง (political institution) จนกลายเป็นกลุ่มเพื่อพวกพ้องหรือก๊กแก๊งทางการเมือง (political factions) ต่อสู้แย่งชิงอำนาจทางการเมือง โดยมีผู้นำบารมีทางการเมืองบางคนเป็นสัญลักษณ์ของพรรค และผู้นำกับพวกพ้องเป็นฝ่ายได้ประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ เพราะมักจะได้ตำแหน่งทางการเมือง และมักจะบิดเบือนอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งไปเพื่อประโยชน์ของตนเอง เครือญาติและพวกพ้อง พรรคการเมืองเหล่านี้ จึงมีสภาพเป็น “ตัวปัญหาทางการเมือง”

และมีส่วนทำให้เกิดสภาพความวุ่นวายทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ

ตรงกันข้ามกับประเทศที่มีการจัดกลุ่มหรือรวมกลุ่มกันทำงานของคนกลุ่มต่าง ๆ มายาวนาน เพราะผู้คนมีค่านิยมเชิงวัฒนธรรมในการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) สูง และมีวัฒนธรรมในการยึดกฎ กติกา หรือให้ความสำคัญกับกฎหมายหรือใช้หลักนิติธรรม (rule of law) เหนือกว่าตัวบุคคล พรรคการเมืองส่วนใหญ่จึงสามารถพัฒนาสถาบันได้อย่างเข้มแข็ง (high institutionalization) จนสามารถซึมซับหรือเปิดรับการเรียกร้องหรือความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างดี และสามารถแปรเปลี่ยนเป็นนโยบายพรรค และนำไปจัดทำนโยบายสาธารณะเมื่อได้อำนาจทางการเมือง ซึ่งส่งผลให้เกิดการยอมรับจากคนในสังคมได้มากและมีส่วนช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมือง (political stability) โดยตรง

เหตุนี้ ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบกันในสังคมต่าง ๆ พรรคการเมืองจึงเป็นได้ตั้งแต่ กลุ่มโจรการเมือง สิ่งชั่วร้ายที่จำเป็นทางการเมือง สื่อกกลางเชื่อมโยงประชาชนเข้ากับรัฐบาล และสถาบันทางการเมือง และในแต่ละสังคมจึงมีระบบพรรค (Party Systems) ที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตัวเอง

ถ้าใช้เกณฑ์จำนวนของพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งและเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลหรือลักษณะของการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ เป็นหลักการสำคัญ ก็อาจแยกระบบพรรคการเมืองในประเทศต่าง ๆ ออกได้เป็น ๕ - ๖ ระบบ ดังนี้ คือ

๑. ระบบหลายพรรค (multi - party systems) ในระบบนี้มีพรรคตั้งแต่ ๒ - ๓ พรรค ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาล เพราะไม่มีพรรคใดได้รับเสียงข้างมากโดยเด็ดขาด

๒. ระบบสองพรรคใหญ่ (two major parties system) มีเพียง ๒ พรรค ที่ผลัดกันได้เสียงข้างมากจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้เพียงพรรคเดียวส่วนพรรคอื่น ๆ มี ส.ส. เพียงไม่กี่คน จึงไม่มีความสำคัญในการจัดตั้งรัฐบาล

๓. ระบบ ๓ - ๔ พรรค (two and three parties system) มีพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งมี ส.ส. จำนวนมากใกล้เคียงกันราว ๓ - ๔ พรรค ทำให้การจัดตั้งรัฐบาลต้องผสมกันตั้งแต่ ๒ พรรคขึ้นไป และพรรคเล็ก ๆ ก็มีบทบาทสำคัญในการร่วมจัดตั้งรัฐบาล เพราะพรรค ๓ - ๔ พรรค ที่มี ส.ส. มาก มักจะมีอุดมการณ์ทางการเมืองหรือนโยบายทางการเมืองแตกต่างกันจนบางพรรคไม่สามารถจะร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลได้

๔. ระบบพรรคเด่นพรรคเดียว (one dominant party system) แม้จะมีหลายพรรคแข่งขันในการเลือกตั้ง แต่ก็มีเพียงพรรคเดียวได้รับเลือกตั้งเสียงข้างมากเกือบทุกครั้ง

๕. ระบบพรรคเดียวผูกขาด (one monopoly party system) คือมีพรรคเดียวผูกขาดการเป็นรัฐบาลตลอด โดยพยายามจะกีดกันพรรคการเมืองอื่น ๆ ไม่ให้แข่งขันได้ เช่น การใช้นโยบายจูงใจประชาชนเพื่อการแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียง เป็นต้น บรรยายภาคทางการเมืองจึงโน้มเอียงเป็นเผด็จการมากกว่าประชาธิปไตย แต่ก็มีกาเลือกตั้งที่อนุญาตให้มีหลายพรรคแข่งขัน

๖. ระบบเผด็จการโดยพรรคเดียว (one dictatorship party system) ที่ไม่อนุญาตให้มีพรรคฝ่ายค้าน เช่น ระบบพรรคคอมมิวนิสต์ และระบบพรรคผู้นำทหาร หรือคณะผู้ปกครองกลุ่มเดียว เป็นต้น ผู้สมัครจึงมาจากพรรคเดียว คือ พรรครัฐบาลหรือบางระบบอาจไม่มีการเลือกตั้งเลย

พรรคการเมืองจะอ่อนแอหรือว่าเข้มแข็งในการทำงานทางการเมือง ขึ้นอยู่กับปัจจัย ๒ ด้าน ใหญ่ ๆ ประกอบกัน คือ ปัจจัยด้านการก่อเกิดและการจัดองค์กรพรรค กับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางด้านต่าง ๆ ถ้าคนในสังคมส่วนใหญ่มีค่านิยมเชิงวัฒนธรรมทางการเมือง เชื่อมั่นในหลักการการปกครองตนเอง (self - government) หลักนิติธรรม (rule of law) หรือกฎหมายเป็นใหญ่ และเชื่อมั่นในเรื่องศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคทางโอกาสและทางกฎหมายของคน พรรคการเมืองมักจะก่อเกิดขึ้นมาจากกลุ่มคนที่มีแนวคิดและความต้องการทางการเมืองคล้ายคลึงกัน โดยการมีส่วนร่วมของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และสามารถจัดองค์กรพรรค (party organization) ได้ อย่างเข้มแข็ง มีระบบระเบียบที่ชัดเจนที่สมาชิกยอมรับและใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อดำเนินงานทางการเมืองของพรรคหรือส่วนร่วมไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งรวมทั้งการสนองตอบความต้องการของสังคมส่วนใหญ่ด้วย ถ้าสามารถทำได้จนได้รับการยอมรับจากสังคม พลังการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมก็จะมีมากขึ้น และจะช่วยให้เกิดความเข้มแข็งและมั่นคงของพรรคให้มากขึ้น ในเวลาเดียวกัน คนในสังคมก็มีโอกาสมากในการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สื่อมวลชนมีเสรีภาพสูง แข่งขันกันอย่างรับผิดชอบในการเสนอข้อมูล ข่าวสาร เพื่อสนองตอบกับความมุ่งหวังของคนในสังคม เศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างมั่นคง ก็จะสามารถสร้างระบบการกระจายรายได้ที่มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนสามารถลดปัญหาความยากจน และช่องว่างทางรายได้ระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาและสังคมมีช่องว่างทางรายได้และความมั่งคั่งร่ำรวย และการกินดีอยู่ดีของคนส่วนน้อยในเขตเมือง แต่คนส่วนใหญ่ในเขตชนบทยากจน ด้วยโอกาสทางด้านต่าง ๆ กลุ่มคนมั่งคั่งร่ำรวย และมีทรัพยากรทางการเมืองมากกว่า มักจะเป็นฝ่ายเดียวที่จัดตั้งพรรคและเข้าสู่อำนาจโดยใช้คนยากจนเป็นฐานสนับสนุน พรรคการเมืองก็จะเป็นจะเป็นเพียง “เครื่องมือ” เข้าสู่อำนาจของกลุ่มชนชั้นนำทางการเมือง อ่อนแอและขาดการพัฒนา และจะไม่สามารถทำให้เกิดเสถียรภาพในระบบการเมืองได้

๕. ระบบการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดินกรุงเทพมหานคร

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดให้กรุงเทพมหานคร หรือ กทม. เป็น “ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น” โครงสร้างการบริหารประกอบด้วย สภากรุงเทพมหานครกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สมาชิก (ส.ก.) ที่มาจากการเลือกตั้ง โดยถือเกณฑ์ราษฎร ๑๐๐,๐๐๐ คนต่อ ส.ก. ๑ คน โดยแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีสัดส่วนจำนวนประชากรใกล้เคียงกันมากที่สุดและมี ส.ก. เขตละ ๑ คน ส.ก. มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี สภากรุงเทพมหานครเลือก ส.ก. ๑ คน เป็นประธานสภาและมีรองประธานสภาไม่เกิน ๒ คน มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาตาม “ข้อบังคับ” สภา ให้มีเลขานุการประธานสภา ๑ คน และเลขานุการรองประธานสภา โดยประธานสภาแต่งตั้ง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
รัฐสภาสาร เมษายน ๒๕๕๔

สภา กทม. มีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของ ส.ก. ข้อบังคับการประชุม และอื่น ๆ อันเป็นหน้าที่ของสภา การประชุมสภา กทม. มีสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๓๐ วัน กรณีจำเป็นประธานสภาอาจขยายประชุมสำคัญออกไปได้ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน และอาจมีการประชุมสมัยวิสามัญ จากการยื่นคำร้องของผู้ว่ากรุงเทพฯ หรือ ส.ก. จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ สภา กทม. มีอำนาจเลือก ส.ก. ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และเลือก ส.ก. หรือบุคคลภายนอกเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ และผู้ว่ากรุงเทพฯ ก็มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ ประธานสภา รองประธานสภา ส.ก. และคณะกรรมการต่าง ๆ ได้รับเงินประจำตำแหน่ง เงินเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่น ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาจากงบประมาณของ กทม.

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน “โดยวิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” มีวาระ ๔ ปี มีอำนาจหน้าที่ (มาตรา ๔๙) คือ

(๑) กำหนดนโยบายและบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๒) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งและถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

(๔) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

(๕) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

(๖) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(๗) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

LIART

และ “มาตรา ๕๐ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ กรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กรุงเทพมหานคร และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของผู้ว่าราชการจังหวัด”

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นอกจากจะถูกตรวจสอบและควบคุมโดยสภา กรุงเทพมหานครแล้ว “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ ออกจากตำแหน่งเมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่า ได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะเป็น เหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการโดยส่วนรวมหรือแก่การ รักษาความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน” (มาตรา ๕๒ (๘)) และ “ราษฎรผู้มี สิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่า ด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น” (มาตรา ๕๒ (๙))

มาตรา ๕๕ ระบุให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจำนวนไม่เกิน ๔ คน ตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้ในกรณช่วยงานบริหารผู้ว่าฯ มาตรา ๕๖ ให้มีเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหนึ่งคนและผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครไม่เกินจำนวนรองผู้ว่าฯ มาตรา ๕๗ ในกรณีแต่งตั้งประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา และคณะที่ปรึกษาผู้ว่าฯ ให้มีจำนวนไม่เกิน ๙ คน ทั้งนี้ มาตรา ๕๘ ระบุว่า ทุกตำแหน่งเป็น “ข้าราชการการเมือง”

ในหมวด ๓ ยังบัญญัติ “การจัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร” โดยมาตรา ๖๐ กำหนดให้มีหน่วยงานต่าง ๆ คือ (๑) สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร (๒) สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (๓) สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร (๔) สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (๕) สำนักหรือส่วนราชการที่ เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก และ (๖) สำนักงานเขต มาตรา ๖๘ และ ๖๙ สำนักงาน เขตต่าง ๆ (พ.ศ. ๒๕๕๓ มี ๕๐ เขต) มี “ผู้อำนวยการเขต” ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ “นายอำเภอ” มาตรา ๗๑ ในแต่ละเขตให้มี “สภาเขต”

LIRT

ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งมีจำนวนอย่างน้อยเขตละ ๗ คน ถ้าเขตใดมีราษฎรเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต (ส.ช.) เพิ่มขึ้นอีก ๑ คน ต่อราษฎรทุก ๑๐๐,๐๐๐ คน หรือถ้ามีตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ก็ให้เลือก ส.ช. ได้ ๑ คน

มาตรา ๗๙ กำหนดอำนาจหน้าที่สภาเขตไว้ดังนี้

(๑) ให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตต่อผู้อำนวยการเขตและสภากรุงเทพมหานคร

(๒) จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรืองบประมาณรายจ่าย

(๓) สอดส่องและติดตามดูแลการดำเนินการของสำนักงานเขต เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎร

(๔) ให้คำแนะนำหรือข้อสังเกตต่อผู้อำนวยการเขต เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือแก้ไขการบริการประชาชนในเขต หากผู้อำนวยการเขตไม่ดำเนินการใด ๆ โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ ให้สภาเขตแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๕) ให้คำปรึกษาตามที่ผู้อำนวยการเขตร้องขอ

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานของสภาเขต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติมอบหมาย

“ให้กรุงเทพมหานครจัดให้มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขตตามความเหมาะสม ซึ่งการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวจะต้องได้รับการพิจารณาจัดสรรจากสภาเขตตาม (๒)”

ในหมวด ๕ บัญญัติ “อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร” โดยในมาตรา ๘๙ ได้บัญญัติไว้ถึง (๑) - (๒๗) อาทิเช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การทะเบียน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย การผังเมือง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การวิศวกรรมจราจร การขนส่ง การควบคุมอาคาร การสาธารณสุข โภค การสาธารณสุข การจัดการศึกษา การส่งเสริมกีฬา และการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เป็นต้น มาตรา ๙๒ สามารถให้บริการ เอกชน ส่วนราชการอื่นและรัฐวิสาหกิจ “โดยเรียกค่าบริการได้” มาตรา ๙๓ ระบุว่า “อาจดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานครได้” เมื่อมีความจำเป็น ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพฯ และได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัด ราชการท้องถิ่น หรือส่วนราชการ

ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนั้น ๆ มาตรา ๙๔ สามารถ “ทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่น โดยก่อตั้งบริษัท หรือถือหุ้นในบริษัทได้” เฉพาะวัตถุประสงค์ในกิจการสาธารณูปโภค มาตรา ๙๕ ยังสามารถ จัดตั้งองค์กร “สหการ” ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วน ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ มาตรา ๙๖ ในกรณีจำเป็นก็อาจมอบหมายให้เอกชนกระทำการ ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ แทน

หมวด ๖ “ข้อบัญญัติ” ตราขึ้นโดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครและ จะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติได้ไม่เกิน ๖ เดือน และหรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส.ก. หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต กทม. เข้าชื่อกัน สามารถเสนอข้อบัญญัติ กรณี ส.ก. เสนอ ต้องมี ส.ก. ร่วมลงนามรับรองไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของทั้งหมด

มาตรา ๑๑๗ แหล่งรายได้ของกรุงเทพมหานคร อาทิเช่น จากทรัพย์สินของ กทม. จากสาธารณูปโภค การจำหน่ายพันธบัตร เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินช่วยเหลือจาก ต่างประเทศและเงินกู้จากกระทรวง เป็นต้น ส่วนรายจ่ายระบุไว้ในมาตรา ๑๑๘ อาทิเช่น เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ เงินอุดหนุน และรายจ่ายตามข้อผูกพัน เป็นต้น

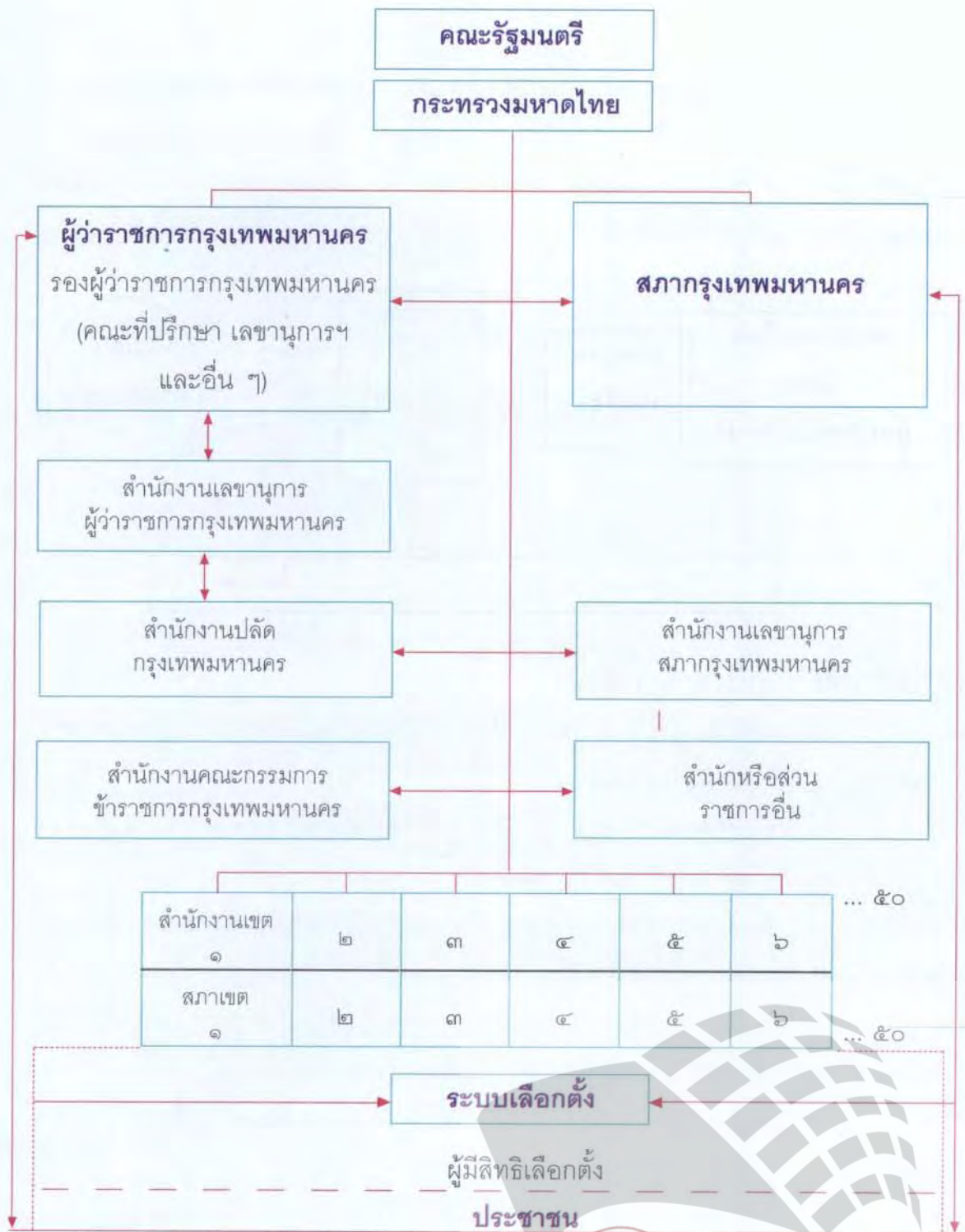
ในหมวด ๘ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร” มาตรา ๑๒๑ ระบุให้กระทรวง ทบวง กรม สามารถส่งข้าราชการมาประจำกรุงเทพมหานครเพื่อทำ หน้าที่ได้ มาตรา ๑๒๒ “การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนในกรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาล ตั้งให้กรุงเทพมหานครโดยตรง...” โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถ “ออก ระเบียบกำหนดการใช้จ่ายเงินดังกล่าวก็ได้” และมาตรา ๑๒๓ ยังให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจควบคุม ดูแลการปฏิบัติการของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งการ สั่งสอบสวนข้อเท็จจริงและอื่น ๆ รวมทั้งขอมติคณะรัฐมนตรีเพื่อยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายของผู้ว่ากรุงเทพมหานคร

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครดังกล่าว จึงอาจ เขียนโครงสร้างของระบบการเมืองและการบริหารของกรุงเทพมหานครได้ดังนี้ คือ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
รัฐสภาสาร เมษายน ๒๕๕๔

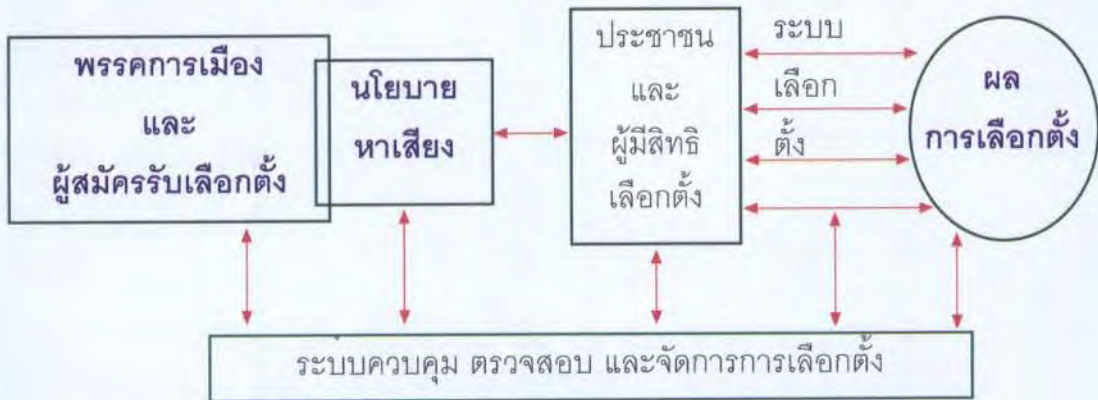

แผนภาพที่ ๑.๑ โครงสร้างของระบบการเมืองและการบริหารกรุงเทพมหานคร

กรอบการศึกษา

ระบบการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. สามารถแยกส่วนประกอบสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันได้ ๓ - ๔ ส่วน คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ระบบเลือกตั้ง และผู้ควบคุม ตรวจสอบการเลือกตั้ง ผู้สมัครพรรคการเมือง และนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น จึงสามารถเขียนออกมาเป็นกรอบการศึกษาได้ดังนี้

ประเด็นและวัตถุประสงค์การศึกษา

๑. เพื่อศึกษาจำนวนพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓
๒. เพื่อศึกษานโยบายหาเสียงสำคัญของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ส่งผู้สมัคร ส.ก. และ ส.ข. ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓
๓. เพื่อศึกษาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในการเลือกตั้งวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓
๔. เพื่อศึกษาถึงการควบคุมและตรวจสอบการเลือกตั้งของการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในการเลือกตั้งวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓
๕. เพื่อศึกษาผลการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในการเลือกตั้งวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ และ
๖. วิเคราะห์และสังเคราะห์มิติด้านประชาธิปไตยของการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

ผลการวิเคราะห์

๑. พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๑.๑ ผู้สมัคร ส.ก. และพรรคการเมือง

ผู้สมัคร ส.ก. มีทั้งสิ้น ๑๘๙ คน ในเขตเลือกตั้ง ๖๑ เขต โดยพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครครบทุกเขตมีอยู่ ๒ พรรค คือ ประชาธิปัตย์ (ปชป.) และเพื่อไทย (พท.) พรรคการเมืองใหม่ (กมม.) ส่งผู้สมัคร ๔๐ คน ผู้สมัครอิสระ ๒๔ คน พรรคมาตุภูมิ (มก.) ส่ง ๒ คน และพรรคประชากรไทย (ปชท.) ส่ง ๑ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๑.๑ คือ (ส่วนรายละเอียดโปรดดูตารางที่ ๒.๑ ในภาคผนวก)

ตารางที่ ๑.๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ในการเลือกตั้ง

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ แยกตามพรรค กลุ่มการเมือง สมัครอิสระ และเพศ

พรรคการเมือง/กลุ่ม/อิสระ	จำนวนเขตเลือกตั้งที่ส่งผู้สมัคร (เขต)	จำนวนผู้สมัคร (คน)		รวมผู้สมัครทั้งสิ้น
		ชาย	หญิง	
๑. พรรคประชาธิปัตย์ (ปชป.)	๖๑	๕๐	๑๑	๖๑
๒. พรรคเพื่อไทย (พท.)	๖๑	๕๑	๑๐	๖๑
๓. พรรคการเมืองใหม่ (กมม.)	๔๐	๓๖	๔	๔๐
๔. พรรคมาตุภูมิ (มก.)	๒	๒	-	๒
๕. พรรคประชากรไทย (ปชท.)	๑	๑	-	๑
๖. สมัครอิสระ	๑๙	๑๙	๕	๒๔
รวม	-	๑๕๙	๓๐	๑๘๙

๑.๒ ผู้สมัคร ส.ช. และพรรคการเมือง

จำนวนผู้สมัคร ส.ช. มีทั้งสิ้น ๗๒๓ คน พท. ส่งมากที่สุด ๒๕๖ คน ปชป. ๒๔๙ คน กมม. ๑๕๗ คน นอกนั้นเป็นกลุ่มอิสระและอื่น ๆ โดยเพศชายมีมากที่สุด จำนวน ๕๘๗ คน และเพศหญิง ๑๓๕ คน โดยแยกออกได้ตามตารางที่ ๑.๒ ดังต่อไปนี้ คือ (โปรดดูรายละเอียดต่าง ๆ ในตารางที่ ๒.๒ ในภาคผนวก)

LIRT

ตารางที่ ๑.๒ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต (ส.ช.) ในการเลือกตั้งวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ แยกตาม พรรค กลุ่ม อีลระ และเพศ

พรรคการเมือง/กลุ่ม/อีลระ	จำนวนเขตเลือกตั้งที่ส่งผู้สมัคร (เขต)	จำนวนผู้สมัคร (คน)		รวมผู้สมัครทั้งสิ้น
		ชาย	หญิง	
๑. พรรคประชาธิปัตย์ (ปชป.)*	๓๖	๒๑๐	๔๑	๒๕๑
๒. พรรคเพื่อไทย (พท.)	๓๖	๒๑๐	๔๖	๒๕๖
๓. พรรคการเมืองใหม่ (กมม.)**	๒๔	๑๑๗	๔๐	๑๕๗
๔. พรรคมาตุภูมิ (ม.ภ.)	๑ (เขตทุ่งครุ)	๕	๒	๗
๕. กลุ่มคนรักหนองจอก	๑ (เขตหนองจอก)	๑	-	๑
๖. กลุ่มดวงใจแดง	๑ (เขตหนองแขม)	๒	๒	๔
๗. อีลระ	๑๑	๔๒	๗	๔๙
รวม	-	๕๘๗	๑๓๘	๗๒๕

หมายเหตุ : * ปชป. ส่งผู้สมัครในเขตพระนครเพียง ๒ คน

** กมม. ไม่ส่งผู้สมัครใน ๑๔ เขต

๒. นโยบายและยุทธวิธีหาเสียงสำคัญของพรรคการเมือง

ในส่วนนี้จะเน้นที่ ๓ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครมากที่สุด คือ พท. ปชป. และ กมม. นโยบายสำคัญและยุทธวิธีหาเสียงของแต่ละพรรคมีประเด็นและจุดเน้นแตกต่างกันพอสมควร เนื่องจากทั้ง ๓ พรรค มีลักษณะและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเมืองกับการบริหาร กทม. แตกต่างกันไป กล่าวคือ ปชป. มีสมาชิกดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการ กทม. ต่อเนื่องกันมา ๒ คน และมี ส.ก. และ ส.ช. เก่ามากกว่าทุกพรรคจึงอาจมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองและการบริหาร กทม. มากกว่าทุกพรรค หรืออาจมีความได้เปรียบเชิงการเมืองอยู่ด้วย พท. ยังไม่เคยมีสมาชิกเป็นผู้ว่าราชการ กทม. มีเพียง ส.ก. จำนวนหนึ่ง รวบรวม ๒๐ คน และ ส.ช. อีกส่วนหนึ่งที่เคยสังกัดพรรคไทยรักไทยกับพลังประชาชน และคนเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็ยังคงลงสมัครในนาม พท. ส่วน กมม. เป็นพรรคที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากฐานของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ พธม. ที่รวมกลุ่มกันต่อต้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคไทยรักไทยในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๙ ต่อเนื่องมาถึงรัฐบาลพรรคพลังประชาชน จึงเป็นการส่งสมาชิกลงสมัครเป็นครั้งแรก

นโยบาย/กลยุทธ์/ สโลแกน/วิธีการหาเสียง	พรรคการเมือง		
	ประชาธิปัตย์ (ปชป.)	เพื่อไทย (พท.)	การเมืองใหม่ (กมม.)
	<p>โซนทางเหนือ คือ ดอนเมือง บางเขน และ โซนชั้นใน คือ ปทุมวัน และการปราศรัยย่อย ๆ</p> <p>๓. การเดินหาเสียง เคาะประตูบ้าน มี “ผู้ใหญ่” และ “แกนนำ” ของ พรรคมาช่วยเดินหาเสียง</p> <p>๔. จัดขบวนรถแห่ ป้ายหาเสียง และเสียง ประชาสัมพันธ์</p> <p>๕. การทำสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (public opinion polls) หลายครั้ง</p>	<p>๓. การจัดเวที ปราศรัยหลายจุดในหลายเขต</p> <p>๔. การทำสำรวจความคิดเห็นของประชาชนหรือโพลล์ (public opinion polls) หลายครั้ง</p>	<p>๒. จัดปราศรัยใหญ่ ๖ ครั้ง ใน ๖ มุมเมือง คือ ฝั่งธนบุรี เขตชั้นใน เขตรอบนอก โดยมีแกนนำ พรรค คือ พล ต.จำลอง ศรีเมือง และ นายสนธิ ลิ้มทองกุล เข้าร่วมปราศรัยด้วย</p> <p>๓. สำรวจความคิดเห็นของประชาชน หรือโพลล์ (public opinion polls)</p> <p>๔. ผู้สมัครและ “แกนนำ” เดินพบปะประชาชนเป็นประจำ</p> <p>๕. ใช้ ASTV. ประชาสัมพันธ์พรรคและผู้สมัคร</p>
๓. สโลแกน (slogan)	<p>“ถ้าเลือก กมม. จะทำให้ พท. หรือเสื้อแดงชนะเลือกตั้ง”</p> <p>“เลือก ส.ก. ส.ข. ประชาธิปัตย์ ๑ เสียง กำหนดอนาคต กรุงเทพฯ”</p>	<p>“รักประเทศไทย ... ทำกรุงเทพฯ ให้ดีขึ้นกว่าวันนี้” และ “ขอโอกาส พท. ได้ตรวจสอบการใช้งบประมาณให้โปร่งใสเพื่อประโยชน์สูงสุดของคนกรุงเทพฯ”</p>	<p>“กรุงเทพฯ...ทราบแล้ว เปลี่ยน”</p> <p>“ออกมา ๆ ๆ หยุด! การเมืองเก่า ขอโอกาสเรา เริ่ม”</p>
๔. วิธีการหาเสียงอื่น ๆ	<p>๑. การจัดแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชน</p> <p>๒. ผู้สมัครและทีมงานหาเสียงพบปะผู้คนในชุมชนต่าง ๆ</p> <p>๓. การนำผู้สมัครและข้อมูลปัญหาการเลือกตั้ง มาเปิดเผยกับสื่อมวลชน</p>	<p>๑. การจัดแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชน</p> <p>๒. ผู้สมัครและทีมงานหาเสียงพบปะผู้คนในชุมชนต่าง ๆ</p> <p>๓. การนำหลักฐานทุจริตมาร้องเรียน และเปิดเผยต่อสื่อมวลชน</p>	<p>๑. การจัดแถลงข่าวและการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน</p> <p>๒. ผู้สมัครและทีมงานหาเสียงในชุมชนเป็นประจำ</p> <p>๓. นายสำราญ รอดเพชร โฆษกพรรค แถลงว่า พรรคมีเงินทุนในการต่อสู้ไม่น้อยกว่า ส.ก. คนหนึ่ง กฎหมายให้ใช้เงินได้ถึง ๗-๘ แสนบาท แต่ กมม. ใช้เพียง ๑-๒ แสนบาท ป้ายหาเสียงก็มีน้อย แต่บางพรรคใช้คนละ ๔-๕ ล้านบาท</p>

LIRT

๓. การลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแตกต่างกันระหว่างการเลือกตั้ง ส.ก. กับ ส.ข. ดังนี้ คือ

๓.๑ ส.ก. เลือกตั้งใน ๖๑ เขตเลือกตั้ง มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๔,๒๕๙,๖๔๓ คน หน่วยเลือกตั้งจำนวน ๖,๔๓๓ หน่วย

๓.๒ ส.ข. เลือกใน ๓๖ เขตเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ๒,๗๗๑,๒๘๙ คน หน่วยเลือกตั้ง ๔,๓๓๓ หน่วย

ส่วนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ปรากฏว่ามีผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนน ส.ก. ๑,๗๐๒,๘๔๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๔ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ลงคะแนน ส.ข. ๑,๑๕๑,๔๘๓ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐๗ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด เลือกตั้ง ส.ก. มีบัตรเสีย ๖๙,๖๖๙ ใบ และบัตรไม่ประสงค์จะลงคะแนน (No Vote) ๑๐๕,๐๖๑ ใบหรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๑๗ ของผู้มาลงคะแนนเสียงทั้งหมด ส่วนการเลือกตั้ง ส.ข. มีบัตรเสีย ๕๖,๐๒๐ ใบ และบัตร No Vote ๙๔,๘๑๗ ใบหรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๒๔ ของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

รายละเอียดต่าง ๆ สามารถสรุปนำเสนอตามตารางที่ ๑.๔ ต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ ๑.๔ รายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง บัตรเสีย

บัตรไม่ประสงค์จะลงคะแนน (No Vote) ในการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข.

ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

เลือกตั้ง ส.ก./ ส.ข.	จำนวนเขตและหน่วยเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	จำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง (คน) (ร้อยละของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด)	บัตรเสีย (ใบ)	คิดเป็นร้อยละของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด	บัตร No Vote	คิดเป็นร้อยละของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด
๑. ส.ก.	๖๑ เขตเลือกตั้ง ๖,๔๓๓ หน่วยเลือกตั้ง	๔,๒๕๙,๖๔๓	๑,๗๐๒,๘๔๕ (๔๑.๑๔)	๖๙,๖๖๙	๔.๐๙	๑๐๕,๐๖๑	๖.๑๗
๒. ส.ข.	๓๖ เขตเลือกตั้ง ๔,๓๓๓ หน่วยเลือกตั้ง	๒,๗๗๑,๒๘๙	๑,๑๕๑,๔๘๓ (๔๒.๐๗)	๕๖,๐๒๐	๔.๘๑	๙๔,๘๑๗	๘.๒๔

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ครั้งนี้ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งยังลดลงกว่าครั้งก่อน กล่าวคือ ครั้งก่อนมีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ก. ร้อยละ ๔๑.๙๔ และใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ข. ร้อยละ ๔๒.๗๐

ในครั้งนี้ เขตที่มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ก. มากที่สุด คือ เขตภาษีเจริญ ร้อยละ ๔๕.๒๑ เขตที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ก. น้อยที่สุด คือ เขตทวีวัฒนา ร้อยละ ๓๕.๐๓ การเลือกตั้ง ส.ข. เขตที่ใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด คือ เขตทวีวัฒนา ร้อยละ ๔๘.๒๘ และใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ข. น้อยที่สุด คือ เขตวัฒนา ร้อยละ ๓๕.๙๑ สื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวเลือกตั้งใช้คำว่า “โหรงเหรง” ในการลงคะแนนเลือกตั้ง^{*}

๔. การควบคุมและตรวจสอบการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข.

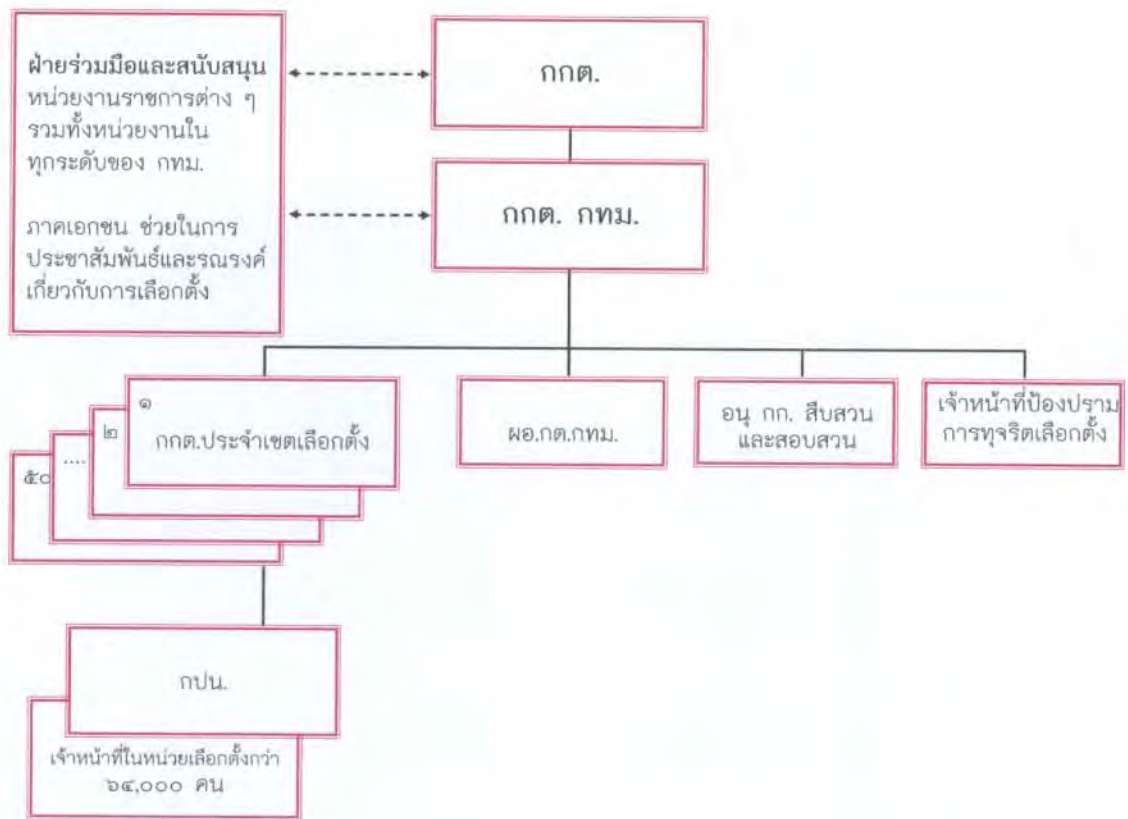
จะเน้นพิจารณาการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต. เพราะมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการควบคุมและตรวจสอบการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในครั้งนี้ โดยจะแยกพิจารณาออกเป็น ๓ ส่วนใหญ่ ๆ คือ การจัดโครงสร้างการทำงาน วิธีการจัดการเลือกตั้งที่สำคัญ การนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

๔.๑ การจัดโครงสร้างการทำงาน

“ศูนย์กลาง” ในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย คือ กกต. องค์การที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งครั้งนี้ คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. กทม.) และมีตำแหน่งผู้อำนวยการการเลือกตั้ง (ผอ.กกต.กทม.) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (กกต. ประจำเขตเลือกตั้ง) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) อนุกรรมการสืบสวนสอบสวน จำนวน ๑๘๓ คน เจ้าหน้าที่ป้องกันปราบปรามการทุจริตเลือกตั้ง ๒๐๐ คน และเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนมากกว่า ๖๔,๐๐๐ คน ส่วนฝ่ายที่เข้ามาสนับสนุนและร่วมรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ก็มีทั้งหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง และ กทม. รวมทั้งหน่วยงานและบริษัทเอกชนต่าง ๆ โดยอาจสามารถเขียนโครงสร้างออกมาได้ดังแผนภาพที่ ๑.๑ คือ

* โปรดดู เดลินิวส์ (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓) : ๒๘

แผนภาพที่ ๑.๑ โครงสร้างการทำงานของฝ่ายควบคุม จัดการและตรวจสอบการเลือกตั้ง

๔.๒ วิธีการสำคัญในการจัดการเลือกตั้ง

ที่สำคัญก็คือ การจัด “โครงการเลือกตั้งเชิงสมานฉันท์” และการรับเรื่องร้องเรียนทุจริต หรือกระทำผิดเลือกตั้งและดำเนินการสืบสวนสอบสวน โดยโครงการเลือกตั้งเชิงสมานฉันท์จัดขึ้นในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ ที่โรงเรียนบางกะปิ เพื่อให้ผู้สมัคร ส.ก. ได้ร่วมปฏิญาณตนว่าจะหาเสียงโดยสุจริต ไม่กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และให้ผู้สมัครได้ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากฝ่ายควบคุม ตรวจสอบ และจัดการเลือกตั้ง ข้อเท็จจริงที่พบก็คือ มีผู้สมัคร ส.ก. เข้าร่วมโครงการไม่ถึงครึ่งของผู้สมัครทั้งหมดและไม่มีใครซักถามปัญหาใด ๆ เลย

ในการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งนั้น พล.ต.ต.สุเทพ รมยานนท์ ประธาน กต. กทม. ได้ชี้แจงกับสื่อมวลชนในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า “มีเรื่องร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ๖๙ เรื่อง กต. กทม. สังกัดเป็นเรื่องร้องคัดค้าน ๓๖ เรื่อง โดยมี ๒๘ เรื่อง ที่ได้สรุปความเห็นส่ง กต. กลางแล้วเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

มีทั้งความเห็นให้ยกคำร้องและให้ลงโทษ ส่วนอีก ๘ เรื่อง อยู่ระหว่างการตรวจสอบรายละเอียด ส่วนที่เหลือ ๓๓ เรื่อง ไม่รับพิจารณา เพราะมีทั้งไม่เข้าระเบียบ กกต. ไม่มีหลักฐานเป็นการร้องคัดค้านแก่เกี่ยว บัตรสนเท่ห์ ฯลฯ”^๖

๔.๓ การนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

ตามกฎหมายและระเบียบของ กกต. ได้กำหนดให้มีการนับคะแนน “ณ สถานที่นับคะแนน” โดยในการเลือกตั้งครั้งนี้ กกต. กำหนดให้มีสำนักงานเขตต่าง ๆ เป็นสถานที่นับคะแนน ยกเว้นเพียง ๑๓ เขตเลือกตั้ง ที่ไม่ใช่สำนักงานเขตเลือกตั้งเป็นที่นับคะแนน พล.ร.ท.ณรงค์ ขิลธร ประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร (กกต.ทล.กทม.) ได้สรุปผลการประชุม กกต.ทล.กทม. ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ ที่มีการจัดระบบและกระบวนการนับคะแนนที่มีสาระสำคัญ คือ^๗

หนึ่ง กำหนดระยะเวลาจัดส่งหีบบัตรเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนน โดยหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ใกล้ที่สุดใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที ส่วนที่ไกลที่สุดใช้เวลาประมาณ ๑.๑๕ ชั่วโมง และมีหน่วยเลือกตั้งที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางนานราว ๒.๓๐ ชั่วโมง เนื่องจากปัญหาการจราจร (๒ หน่วย คือ หน่วยที่ ๑๘ - ๑๙ โรงเรียนวรรณวิทย์ แขวง คลองเตย เขตคลองเตย ถนนสุขุมวิท ซอย ๘ ระยะทาง ๗.๕ กิโลเมตร)

สอง ดำเนินการนับคะแนนจนแล้วเสร็จ

สาม จัดส่งผลการนับคะแนนให้กับ กกต. ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งในกรณีที่ไม่มีการร้องเรียนหรือร้องคัดค้านการเลือกตั้ง แต่ถ้ามีการร้องเรียนหรือร้องคัดค้าน กกต.กทม. จะดำเนินการสืบสวน สอบสวน หาข้อเท็จจริงจนแล้วเสร็จจึงจะจัดส่งความเห็นต่าง ๆ ไปยัง กกต. ต่อไป

จนกระทั่งวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๓ นายสุพจน์ ไขบุญญ์ กรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต.กทม.) จึงได้แถลงผลการประชุมพิจารณาให้ความเห็นของ กกต.กทม. ในการเลือกตั้ง ส.ก. ทั้ง ๖๑ เขตเลือกตั้งว่า “...กกต.กทม. ได้มีการพิจารณาเสนอรับรองผลการเลือกตั้ง ส.ก. โดยพิจารณารับรองผล ส.ก. ๕๑ คน จากทั้งหมด ๖๑ คน โดยได้เสนอไปยัง กกต. เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ เพราะทั้ง ๕๑ คน ไม่มีใครร้องคัดค้าน

^๖ โปรดดู เดลินิวส์ (๒ ธันวาคม ๒๕๕๓) : ๓๒

^๗ โปรดดู เดลินิวส์ (๖ กันยายน ๒๕๕๓) : ๒๘

คาดว่า กกต. จะให้การรับรองภายใน ๗ วัน (นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง) ส่วนอีก ๑๐ คน จะพิจารณาเรื่องร้องเรียนทั้งหมดที่ส่งเข้ามา ๒๘ เรื่อง แต่มีเรื่องซ้ำซ้อนกัน ๔ เรื่อง กกต.กทม. รับเป็นเรื่องร้องเรียน ๑๕ เรื่อง โดยจะรับรองภายใน ๑๐ วัน แต่ถ้าตรวจสอบแล้วมีเรื่องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก็สามารถให้ใบเหลืองหรือใบแดงได้^{๒๕}

๕. ผลการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข.

๕.๑ ผลการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในด้านผู้ชนะการเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากกว่าผู้สมัครอื่น ๆ ตามจำนวน ส.ก. และ ส.ข. ในแต่ละเขต และการสังกัดและไม่สังกัดพรรคการเมือง สามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้ คือ

ส.ก. ผลการเลือกตั้ง ผู้สมัคร ปชป. ได้คะแนนเสียงมากกว่าผู้สมัครอื่น ๔๕ เขต หรือ ๔๕ คน พท. มีคะแนนเสียงมากกว่าผู้สมัครอื่น ๆ ๑๕ เขต หรือ ๑๕ คน และผู้สมัครอิสระได้คะแนนสูงสุดเฉพาะที่เขตหลักสี่ คือ น.ส.เรณูมาศ อิศรภักดี (ชนะผู้สมัคร ปชป. เพียง ๑๙๘ คะแนน) โดยผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าคนอื่นที่มีคะแนนเสียงมากที่สุด คือ นายนวรรณ์ อยู่บำรุง พท. ในเขตหนองแขม ๒๒,๘๐๔ คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าผู้สมัครอื่นในเขตเลือกตั้งเดียวกัน แต่ได้คะแนนน้อยที่สุดในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนมากที่สุดในแต่ละเขต คือ นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์ ในเขตสัมพันธวงศ์ ๖,๔๔๖ คะแนน

ส.ข. ผลการเลือกตั้ง ผู้สมัคร ปชป. ได้คะแนนเสียงมากกว่าผู้สมัครอื่น ๆ และได้รับคะแนนเสียงสูงสุดไล่เลี่ยกันทั้งทีม รวมทั้งสิ้น ๒๑๐ คน พท. มีอยู่ ๓๙ คน และผู้สมัครอิสระอีก ๗ คน โดย พท. ได้คะแนนเสียงสูงสุดในเขตธนบุรี (๗ คน) เขตภาษีเจริญ (๗ คน) เขตหนองแขม (๗ คน) เขตหนองจอก (๗ คน) เขตห้วยขวาง (๗ คน) เขตจอมทอง (๑ คน) เขตดุสิต (๒ คน) และเขตทุ่งครุ (๑ คน) ผู้สมัครอิสระได้คะแนนเสียงมากที่สุดที่เขตพระนคร นอกจากนั้น ผู้สมัคร ปชป. ได้คะแนนเสียงสูงสุดทั้งทีมใน ๒๙ เขต และได้คะแนนเสียงมากที่สุด ๖ คน ในเขตจอมทอง เขตทุ่งครุ และได้คะแนนเสียงสูงสุด ๕ คน ในเขตดุสิต (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ ๒.๒ ในภาคผนวก)

^{๒๕} โปรดดู เดลินิวส์ (๖ กันยายน ๒๕๕๓) : ๒๘

ตารางที่ ๑.๕ ตารางสำคัญของผลการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ช. เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ .

พรรคการเมือง/กลุ่ม/อิสระ- ส.ก. และ ส.ช.	จำนวนผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดใบทุกเขต (คน)	ร้อยละจากจำนวนผู้สมัครของพรรคทั้งหมด	รวมจำนวนคะแนนเสียงของพรรคทั้งหมด (คะแนน)	ร้อยละคะแนนเสียงกับจำนวนผู้ที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด
๑. ปชป. - ส.ก. - ส.ช.	๔๕ ๒๑๑	๗๓.๗๗ (๖๑ คน) ๘๔.๐๖ (๒๕๑ คน)	๗๗๑,๑๕๓ ๓,๑๓๓,๖๘๗	๔๕.๒๙ -
๒. พท. - ส.ก. - ส.ช.	๑๕ ๓๘	๒๔.๕๙ (๖๑ คน) ๑๕.๘๓ (๒๕๖ คน)	๕๘๙,๑๐๗ ๕๙๖,๒๗๘	๓๔.๖๐ -
๓. กมม. - ส.ก. - ส.ช.	- -	๐.๐๐ (๔๐ คน) -	๑๑๐,๘๓๕ -	๖.๕๑ -
๔. มก. - ส.ก. - ส.ช.	- -	๐.๐๐ (๑ คน) -	๓,๗๓๕ -	๙.๒๒ -
๕. ปชท. - ส.ก. - ส.ช.	- -	๐.๐๐ (๑ คน) -	๑,๔๐๓ -	๐.๐๘ -
๖. อิสระ - ส.ก. - ส.ช.	๑ ๗	๔.๑๗ (จาก ๒๔ คน) ๑๔.๒๙ (จาก ๔๙ คน)	๔๓,๓๒๒ ๕๑,๕๒๖	๒.๕๔ -

หมายเหตุ : คะแนน ส.ช. ของ ปชป. พท. และผู้สมัครอิสระไม่สามารถนำมาคิดร้อยละต่อผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดได้ เพราะไม่สอดคล้องกับสัดส่วนร้อยละ เนื่องจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนได้มากกว่า ๑ เสียง

๕.๒ ผลการเลือกตั้งในแง่สัดส่วนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คะแนนเสียงของผู้สมัครที่มีคะแนนเสียงมากที่สุดในแต่ละเขตแต่ละคน และคะแนนเสียงที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนน (No Vote) และบัตรเสีย

ส.ก. จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๑,๒๕๙,๖๔๓ คน มีผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ๑,๗๐๒,๘๔๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๔ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

LIART

ในจำนวนผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด มีผู้ลงคะแนนให้ผู้สมัคร ปชป. รวม ๗๗๑,๑๕๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๙ ของผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมด ลงคะแนนให้ พท. ๕๘๙,๑๐๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๐ ของผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมด ลงคะแนนให้ กมม. ๑๑๐,๘๓๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๕๑ ของคะแนนเสียงทั้งหมด ลงคะแนนให้ผู้สมัครอิสระ ๔๓,๓๒๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๕๔ ของผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมด ลงคะแนนให้ มก. ๓,๗๓๕ คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒ ของผู้ลงคะแนนทั้งหมด และให้ ปชท. ๑,๔๐๓ คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๐๘ ของผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมด (โปรดดูตารางที่ ๑.๕ ประกอบ) นอกจากนี้ เป็นบัตรที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนน ๑๐๕,๐๖๑ ใบ หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๑๗ ของผู้ออกมาลงคะแนนเสียงทั้งหมด และเป็นบัตรเสีย ๖๙,๖๖๙ ใบ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔.๐๙ ของผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ถ้ารวม ๒ ส่วนนี้ ก็มีจำนวนถึงร้อยละ ๑๐.๒๖ ของผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด (โปรดดูตารางที่ ๑.๔ ประกอบ)

ผู้สมัครที่มีคะแนนเสียงมากที่สุดในแต่ละเขตเลือกตั้ง หรือเป็นผู้ที่ชนะการเลือกตั้ง ตามระบบคิดคะแนนเสียงข้างมากรอบเดียว หรือ Simple Majority System มีคะแนน ตั้งแต่ ๖,๔๔๖ - ๒๒,๘๐๔ คะแนน ส่วนผู้สมัครที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ได้ ๓๖ คะแนน (นายภูมิพิชัย ธารดำรงค์ สมัครอิสระ)

ส.ข. จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ๒,๗๗๑,๒๘๙ คน มีผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ๑,๑๕๑,๔๘๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐๗ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีผู้ลงคะแนนให้ผู้สมัคร ปชป. ที่ชนะการเลือกตั้งทั้ง ๒๑๑ คน รวม ๓,๑๓๓,๖๙๗ คะแนน ลงคะแนนให้ผู้สมัคร พท. ที่ชนะการเลือกตั้ง ๓๘ คน รวม ๕๙๖,๒๗๘ คะแนน และลงคะแนนให้ผู้สมัครอิสระที่ชนะการเลือกตั้ง ๗ คน รวม ๕๑,๕๒๖ คะแนน มีบัตรไม่ประสงค์จะลงคะแนน (No Vote) จำนวน ๙๔,๘๑๗ ใบ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๒๔ ของผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด และบัตรเสีย ๕๖,๐๒๐ ใบ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔.๘๑ ของผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ถ้ารวมบัตร ๒ ส่วนนี้ ก็มีถึงร้อยละ ๑๓.๐๕ ของผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

๕.๓ ผลการเลือกตั้งในแง่สัดส่วนจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กับคะแนนของผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในแต่ละคนแต่ละเขตเลือกตั้ง

ส.ก. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้ง ๖๑ เขตเลือกตั้ง มีจำนวนทั้งสิ้น ๔,๒๕๙,๖๔๓ คน หรือคิดเฉลี่ยเขตละประมาณ ๖๙,๘๓๐ คน ผู้ที่มีคะแนนมากที่สุดจากผู้ที่มีคะแนนมากที่สุดในแต่ละเขต ๓ คนแรก จากทุกเขต และผู้ที่มีคะแนนมากที่สุดในแต่ละเขตในกลุ่มที่มีคะแนน

น้อยที่สุด ๓ คน จึงมีสัดส่วนของคะแนนที่ได้รับกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในแต่ละเขต (ตามเฉลี่ย) ดังนี้ คือ

ตารางที่ ๑.๖ สัดส่วนคะแนนระหว่างจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในแต่ละเขต (เฉลี่ยเขตละ ๖๙,๘๓๐ คน) กับผู้ที่มีคะแนนมากที่สุดในแต่ละเขต โดยแยกเป็นกลุ่ม ๓ คนที่มีคะแนนสูงสุด กับ ๓ คนที่มีคะแนนน้อยที่สุด

ผู้ที่มีคะแนนสูงสุดในแต่ละเขต	คะแนนที่ได้ (คะแนน)	ร้อยละต่อจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ก. กลุ่มผู้มีคะแนนมากที่สุด ๓ คนแรก		
๑. นายวรรัตน์ อยู่บำรุง (พท.)	๒๒,๘๐๕	๓๒.๖๑
๒. น.ส.พรพิมล คงอุดม (ปชป.)	๒๒,๑๕๗	๓๑.๗๑
๓. นายแมน เจริญวิทย์ (ปชป.)	๒๑,๐๕๓	๓๐.๑๑
ข. กลุ่มผู้ที่มีคะแนนน้อยที่สุด (ในกลุ่มผู้มีคะแนนมากที่สุด) ๓ คน		
๑. นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์ (ปชป.)	๖,๕๔๖	๙.๖๐
๒. น.ส.อุไร อนันตสิน (ปชป.)	๖,๕๖๓	๙.๖๑
๓. นางผุสดี วงศ์กำแหง (ปชป.)	๘,๕๕๗	๑๒.๑๐

ส.ข. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๓๖ เขตเลือกตั้ง มีทั้งสิ้น ๒,๗๗๑,๒๘๙ คน หรือคิดเฉลี่ยเขตละ ประมาณ ๗๖,๙๘๐ คน ถ้าพิจารณาในกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุด (ได้รับการเลือกตั้ง) แยกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ เช่นเดียวกับ ส.ก. ที่ได้วิเคราะห์มาข้างต้น คือ กลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด ๗ - ๘ คนแรก และกลุ่มที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ๗ - ๘ คนแรก ก็จะพบข้อเท็จจริง ดังนี้

ตารางที่ ๑.๗ สัดส่วนระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส.ข. ในแต่ละเขตเลือกตั้ง (เฉลี่ยราว ๗๖,๙๘๐ คน) กับ คะแนนของผู้สมัครที่ได้มากที่สุด ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุดกับน้อยที่สุด

ผู้สมัคร ส.ข. ที่ได้คะแนนมากที่สุด ๒ กลุ่ม	คะแนนที่ได้ (คะแนน)	ร้อยละต่อจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด
ก. กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด (เขตบางแค)		
๑. นายอำนาจ ปานเผือก (ปชป.)	๓๐,๘๕๐	๔๐.๐๘
๒. นายสุรชัย ชูสังข์ (ปชป.)	๓๐,๖๖๖	๓๙.๘๔
๓. นายสุบิน พุกกระทุ้ม (ปชป.)	๒๙,๕๓๗	๓๘.๖๗
๔. นายสุรชัย พิงธรรม (ปชป.)	๒๙,๖๕๕	๓๘.๐๐
๕. นายสมพงษ์ โชติเสรีวิทย์ (ปชป.)	๒๘,๗๒๖	๓๗.๓๒
๖. นายบุญเลิศ ฤกษ์ประกอบ (ปชป.)	๒๘,๐๕๔	๓๖.๔๔
๗. นายไพฑูรย์ กระถิ่นทอง (ปชป.)	๒๗,๘๔๕	๓๖.๑๗
๘. นายวิโรจน์ ศาสตร์วัฒนโรจน์ (ปชป.)	๒๗,๘๔๑	๓๖.๑๗

ผู้สมัคร ส.ช. ที่ได้คะแนนมากที่สุด ๒ กลุ่ม	คะแนนที่ได้ (คะแนน)	ร้อยละต่อจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด
ข. กลุ่มที่ได้คะแนนน้อยที่สุด (เขตปทุมวัน)		
๑. นายสมชาย กรสิริพัทตร์ (ปชป.)	๖,๒๕๕	๘.๑๓
๒. น.ส.สุพิน คล่องการพานิช (ปชป.)	๖,๑๔๒	๗.๙๘
๓. นายวิรัช นิ่มเจริญ (ปชป.)	๖,๑๓๗	๗.๙๗
๔. น.ส.สุภาพร จิรันดร (ปชป.)	๖,๐๘๒	๗.๙๑
๕. นายประคอง เฮงสาโรจชัย (ปชป.)	๖,๐๕๐	๗.๘๖
๖. นายสุชัย จรุงเรืองโชค (ปชป.)	๕,๙๘๓	๗.๗๘
๗. น.ส.โอปอ สิริเดช (ปชป.)	๕,๙๗๑	๗.๗๖
๘. น.ส.ศิริรัตน์ มานะจิตร (ปชป.)	๓,๒๕๖	๔.๒๒

๖. วิเคราะห์และสังเคราะห์มิติด้านประชาธิปไตย

๖.๑ ระดับของความเป็นประชาธิปไตย (Level of Democratization) หรือตามกรอบแนวคิดใหญ่ คือ “การปกครองหรือรัฐบาลของ โดย และเพื่อประชาชน”

ถ้าพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ได้วิเคราะห์ไว้จากข้อ ๑ - ๕ ข้างต้น ก็พบว่า ระดับความเป็นประชาธิปไตยยังต่ำ ถ้าดูในเชิงปริมาณในเบื้องต้นจากร้อยละผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพียง ๔๐ - ๔๒ จากทั้งหมด และผู้ที่มีคะแนนสูงสุดที่ได้รับเลือกตั้งได้เป็นสิ่งที่เรียกกันว่า “ตัวแทน” คนเหล่านั้น ก็เป็นเพียงตัวแทนของคนที่ยังละเลยให้ คือไม่เกิน ๓๐,๘๕๐ คน คือเป็นสัดส่วนราวร้อยละ ๔๐.๐๘ ของคนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด แต่ถ้าคิดสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมดในแต่ละเขตที่อาจมีไม่ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน สัดส่วนคะแนนเสียงที่ “ตัวแทน” ได้รับกับจำนวนประชากรทั้งหมดก็ยิ่งจะต่ำลงไปอีก

ตรงนี้ก็ คือ ประเด็นที่ยกขึ้นมาถกหรือมองในเชิงบวกได้ และอาจต้องนำเอาแนวคิด “ประชาธิปไตยเชิงคุณภาพ” มาประกอบด้วย คือ **ประเด็นแรก** โอกาสการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้เปิดให้กับ “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” ทุกคนแล้ว แต่อีกเกือบร้อยละ ๕๘ ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเอง จึงไม่ควรที่จะมาเรียกร้อง หรือ “ชิงวาทะ” เมื่อคนราวร้อยละ

๔๐ - ๔๒ ได้ออกไปลงคะแนนเสียงเลือก “ตัวแทน” ได้แล้ว **ประเด็นที่สอง** ผู้ที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง น่าจะเป็นผู้ที่มีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือไม่ ถ้าใช่ “การตัดสินใจ” ของคนเหล่านี้ น่าจะมี “คุณค่า” ในเชิงประชาธิปไตยในระดับสูงหรือไม่ **ประเด็นที่สาม** แม้ว่า ผู้ชนะเลือกตั้งจะได้รับคะแนนเสียงค่อนข้างน้อย แต่ถ้าได้เข้าไปทำหน้าที่และสามารถทำงานให้เกิดประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ได้ ก็น่าจะเป็นผลดีและเป็นคุณค่าสำคัญของประชาธิปไตยได้มิใช่หรือ **ประเด็นที่สี่** ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้งทุกระดับของประเทศไทยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มักมีผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย ในครั้งนี้ ยังมีร้อยละสูงกว่าการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติหลายครั้งในอดีต ตรงนี้ก็ น่าจะพอรับได้มิใช่หรือ และ**ประเด็นที่ห้า** อื่น ๆ อีก เช่น ผลการเลือกตั้งก็เป็นไปตามกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงน่าจะมีความชอบธรรมตามกฎหมายและยังไม่มีผู้ร้องเรียน หรือร้องเรียนแต่ กกต. ได้พิจารณาให้คำรับรองในเวลาต่อมา ก็ น่าจะได้รับความชอบธรรมทางการเมืองมากพอสมควร

ดังที่ผู้เขียนซึ่งได้ทำการศึกษาวิเคราะห์มาตามลำดับข้างต้นได้เสนอไว้ว่า ควรจะต้องนำเอาแนวคิด “ประชาธิปไตยเชิงคุณภาพ” มาร่วมพิจารณาด้วย ประชาธิปไตยเชิงคุณภาพก็คือ หลักการสำคัญของประชาธิปไตย คือ “รัฐบาลหรือการปกครองของ โดย และเพื่อประชาชน” ซึ่งมีทั้งเกณฑ์สำคัญ วิธีการ และเป้าหมายซึ่งประชาธิปไตยรวมอยู่ในหลักการดังกล่าวนี้ ดังที่จะแยกออกพิจารณาในรูปของตารางต่อไปนี้เป็นคือ

LIRT

ตารางที่ ๑.๘ มิติประชาธิปไตยที่แยกพิจารณาออกเป็น ๓ ส่วนใหญ่ ๆ จากหลักการสำคัญ คือ “รัฐบาลหรือการปกครองของ โดย และเพื่อประชาชน”

เกณฑ์สำคัญ	วิธีการ	เป้าหมาย
<p>๑. เกณฑ์ความเสมอภาคในโอกาสทางด้านต่าง ๆ และภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมทั้ง ความเสมอภาคในคะแนนเสียง หรือเสียงในการแสดงความคิดเห็น</p> <p>๒. เกณฑ์ด้านอิสระและเสรีภาพในด้านความคิด การแสดงออก และการเสนอความต้องการที่ไม่ขัดกับหลักกฎหมาย และศีลธรรมอันดีงามร่วมกัน รวมทั้งการรวมกลุ่มกันในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>๓. เกณฑ์ในด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การไม่ถูกละเมิด หรือการถูกเอาเปรียบเปรียบจากคนอื่น หรือจากรัฐที่ทำให้ลดคุณค่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ลงไป</p> <p>๔. สิทธิทั้งโดยธรรมชาติ คือ จากพื้นฐานความเป็นปัจเจกบุคคลที่มีอธิปไตยของตนเอง และสิทธิตามกฎหมายที่ถูกต้องชอบธรรม ที่สำคัญคือ สิทธิที่จะดำเนินความคิดเห็นของเสียงข้างมากด้วยหลักการแห่งเหตุผลและความเชื่อศรัทธาในเชิงวิทยาศาสตร์</p> <p>๕. ความเป็นพลเมืองหรือเป็นส่วนประกอบสำคัญสูงสุดของรัฐและสังคม และเป็นฐานของอำนาจอันชอบธรรมทั้งมวลในระบบการเมือง</p>	<p>๑. สร้างกฎหมายขึ้นมาจากความเห็นชอบร่วมกันของคนส่วนใหญ่ในกลุ่มจริง ๆ ถ้าระดับชาติก็ต้องมาจากคนส่วนใหญ่ในสังคม</p> <p>๒. ทำให้กฎหมายมีคุณค่าสูงสุดด้วยวิธีการคือ (๑) บังคับใช้ในมาตรฐานเดียวกันในทุกกรณี (๒) ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามสถานการณ์และความต้องการของเสียงเกือบทั้งหมดในสังคม และ (๓) การก่อเกิดจารีตประเพณีอันดีงามขึ้นจากผลของ ข้อ (๑) และ (๒)</p> <p>๓. ผู้ออกกฎหมายต้องคัดเลือกมาอย่างพิถีพิถัน มีเกณฑ์การกลั่นกรองที่ละเอียด ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของคนทั้งสังคม คนเหล่านี้นอกจากจะมีภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิปัญญา สูงแล้ว ยังต้องมีประสบการณ์สูง มีประวัติด้านความคิด สติปัญญาและพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ดีงาม และต้องได้รับเกียรติอย่างสูงจากคนในสังคม</p> <p>๔. ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องผ่านการกลั่นกรองมาอย่างดี และมีการตรวจสอบอย่างละเอียดอยู่เสมอภายใต้โครงสร้างองค์กรที่มีระดับธรรมาภิบาลสูง บุคคลเหล่านี้ ต้องได้รับค่าตอบแทนเหมาะสม และมีศักดิ์ศรีของผู้รักษากฎหมาย</p>	<p>๑. รัฐบาลหรือการปกครองของประชาชน</p> <p>๑.๑ ประชาชนหรือพลเมืองได้ปกครองตนเอง</p> <p>๑.๒ การปกครองหมุนเวียนอยู่ในกลุ่มประชาชนทุกกลุ่ม ไม่ใช่ผูกขาดอยู่ในคนบางกลุ่มบางตระกูล</p> <p>๑.๓ ผู้ที่ไม่เข้าไปมีตำแหน่งที่มีอำนาจก็สามารถมี “ตัวแทนที่แท้จริง” เข้าไปใช้อำนาจแทนได้</p> <p>๒. รัฐบาลหรือการปกครองโดยประชาชน</p> <p>๒.๑ ผู้มีตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ ต้องมาจากฉันทานุมัติของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง</p> <p>๒.๒ การใช้อำนาจทางด้านต่าง ๆ ของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ต้องสนองตอบต่อความต้องการที่แท้จริงกับคนทุกกลุ่ม</p> <p>๒.๓ การใช้อำนาจต่าง ๆ ต้องปลอดจากการทุจริต คอร์รัปชัน</p> <p>๓. รัฐบาลหรือการปกครองเพื่อประชาชน</p> <p>๓.๑ นโยบายสาธารณะต้องแก้ปัญหาพื้นฐานที่จำเป็นที่สุดเป็นอันดับแรก</p> <p>๓.๒ การพัฒนาคนทุกคนในสังคมเป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่จะต้องทำเป็นลำดับแรก</p> <p>๓.๓ ต้องไม่มีคนจน คนด้อยโอกาส และอภิสิทธิ์ชน หรือ “ชายกับทาส” ในสังคม</p>

ภายใต้กรอบแนวคิดประชาธิปไตยเชิงคุณภาพดังกล่าวนี้ ประชาธิปไตยเพียง “รูปแบบ” คือการจัดให้มีการเลือกตั้ง แล้วมีผู้ได้คะแนนสูงสุดและได้รับการรับรอง แล้วก็คือประชาธิปไตยตัวแทนหรือ “ผู้แทน” นั้น เป็นส่วนประกอบเล็กน้อยเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เช่น อาจเป็นเพียงเลขา หรือนักมือ หรือแขน ขา ข้างเดียวเท่านั้น ส่วนของ “หัวใจ” และ “สมอง” ของประชาธิปไตยจริง ๆ ก็คือ “ความคิด ค่านิยม ความต้องการจริง ๆ ของคนทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคม” ส่วนนี้ คือ ส่วนสำคัญที่สุดที่จะสร้าง - จะเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ หรือประชาธิปไตยจะดำรงอยู่ได้หรือจะดับสูญไป เหตุนี้ การจะละเลยเสียง (เงียบ) ของคนอีกร้อยละ ๕๘ จึงไม่สามารถจะทำได้

ลองคิดอีกมุมหนึ่ง คือ ถ้าคนร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป ออกไปลงคะแนนเสียงและคะแนนจากคนเหล่านี้ รวบรวมร้อยละ ๗๕ เลือกผู้สมัคร ก. จากพรรค ก. ทั้งหมด บริบทการเมืองท้องถิ่น กทม. จะเปลี่ยนไปอีกข้างหนึ่งหรืออีกมุมหนึ่งอย่างแน่นอน และผู้เขียนก็ไม่ปฏิเสธว่า มุมคิดนี้ช่างท้าทายสติปัญญา ความสามารถ และความกล้าหาญของคน กทม. หรือคนไทยทั้งชาติ ก็น่าจะเป็นโจทย์ที่สังคมไทยอาจจะก้าวพ้นวงจรอุบาทว์หลายวงของการเมืองไทยไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ วง “ลงทุน - ถอนทุน - สะสมทุน” ที่ทำกันอย่างเป็นล่ำเป็นสันทั้งในระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติมาตั้งแต่การเลือกตั้งช่วง พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา

เสียงสะท้อนจากคน กทม. จำนวนไม่น้อย (และอาจรวมคนไทยอีกมาก) ที่ว่า “เบื้อนฝ่ายการเมือง” รวมทั้ง “เบื้อนฝ่าย (ความคิด/พฤติกรรม) นักการเมือง” คงไม่ใช่เสียงนกเสียงกาแน่นอน และถ้าผู้มีตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งและตำแหน่งสาธารณะอื่น ๆ ยังไม่เอาใจใส่จริงจัง หรือทำเป็น “หูทวนลม” เหมือนที่ผ่าน ๆ มาแล้ว ระดับความเป็นประชาธิปไตยของการเมืองท้องถิ่นถึงระดับชาติของไทยก็จะเกิด “วิกฤต” ขึ้นแน่นอนในวันหนึ่งข้างหน้า

๖.๒ จากข้อ ๖.๑ สิ่งที่น่าประหลาดใจมากขึ้น ๆ และเข้ามาแทนที่ประชาธิปไตย จึงกลายเป็น “อภิชนาธิปไตย” และ “คณาธิปไตย” กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มคนที่อยู่ในพรรคใหญ่ หรือพรรคที่มีคนมาก มีเงินทุนมาก มี “เครดิตทางการเมือง” ดี และมีโอกาสสูงจะเอาชนะการเลือกตั้งได้ เริ่มกลายเป็น “คนมีฐานะดี” ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้า นักธุรกิจ และนายทุน ถ้าเป็นอดีตข้าราชการ ก็ต้องมีรายได้ดี หรืออาจประกอบธุรกิจอยู่ด้วย และที่สำคัญ มักจะเกาะกลุ่มกันจากฐานของ “ครอบครัว” พ่อ - แม่ - ลูก หรือญาติพี่น้อง” ก่อเป็นกลุ่ม

“เพื่อนและพวกพ้อง” ตามสายสัมพันธ์ส่วนตัวในลักษณะต่าง ๆ สาระสำคัญต่าง ๆ เหล่านี้ สอดคล้องอย่างมากกับจำนวนคะแนนเสียงที่ผู้สมัครเหล่านี้ได้รับ คือมาจากฐานเสียงที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของผู้สมัครและครอบครัวกับคนในชุมชนที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ไม่ใช่ฐานคะแนนของพรรคการเมืองที่มีระดับความเป็นสถาบันทางการเมืองสูงแต่อย่างใด เหตุนี้ เมื่อการเมืองกลายเป็น อภิชนาธิปไตยและคณาธิปไตย การเมืองท้องถิ่น กทม. จึงหนีสภาวะ “อำนาจ อิทธิพล และผลประโยชน์” ของคนกลุ่มเล็ก ๆ ไม่พ้น ซึ่งเป็นไปในบริบทเดียวกันกับการเมืองระดับชาติ

บริบทการเมืองดังกล่าวนี้ จึงบ่อนทำลายระบอบประชาธิปไตยโดยตรง ถ้าไม่คิดจะสร้างประชาธิปไตยเชิงคุณภาพกันอย่างจริงจังแล้ว ระบบการเมืองท้องถิ่น กทม. ก็ได้เพาะพันธุ์เผด็จการนาธิปไตยไว้ภายในของโครงสร้างที่มีรูปแบบประชาธิปไตย หมายความว่า “ทุจริต คอร์รัปชัน” จะขยายตัวและเข้มแข็งไปสู่ทุกส่วนของ กทม. และท้ายที่สุด คนใน กทม. ก็จะต้องได้รับ “เคราะห์กรรม” ในด้านต่าง ๆ จากระบบการเมืองอภิชนาธิปไตย – คณาธิปไตย ดังกล่าวโดยหลักเสียงไม่พ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

ภาษาไทย

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร. รัฐศาสตร์แนววิพากษ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. สามลดา, ๒๕๕๑.
พฤทธิสถาน ชุมพล, ม.ร.ว. ระบบการเมืองความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔

ภาษาอังกฤษ

Kolb, J. Eugene. **A framework For Political Analysis**. New Jersey: Prentice – Hall,
Inc., Englewood Cliffs, 1978.
Saward, Michael. Edited. **Democracy : Critical Concepts in Political Science Volume II**.
New York: Routledge, 2007.

หนังสือพิมพ์/วารสาร

เดลินิวส์ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓

_____ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

_____ ๖ กันยายน ๒๕๕๓

_____ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

มติชน ๑ กันยายน ๒๕๕๓

รัฐสภาสาร ที่ ๕๕ ฉบับที่ ๑๐ (ตุลาคม ๒๕๕๐)

_____ ปีที่ ๕๗ ฉบับที่ ๗ (กรกฎาคม ๒๕๕๒)

_____ ปีที่ ๕๘ ฉบับที่ ๗ (กันยายน ๒๕๕๓)

ภาคผนวก ก

ตารางที่ ๒.๑ ผลคะแนนของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ แยกตามเขตและพรรคการเมือง

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๑. คลองเตย	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	ปชป.	๑๔,๓๘๗	ได้รับเลือกตั้ง
	นายเจน ทิมะทองคำ	พท.	๑๐,๐๗๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	พ.ต.ท.ขวัญชัย ชัยเวช	กมม.	๓,๒๒๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒. คลองสาน	นายสมชาย เต็มไพบูลย์กุล	ปชป.	๙,๕๙๐	ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.สายรุ้ง ปันโมรา	กมม.	๗,๗๐๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายโกสินทร์ สุทธิรัตน์	พท.	๕,๖๐๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓. คันนายาว	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พท.	๑๕,๖๔๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายโยธิน ปัชฌามุก	ปชป.	๙,๙๗๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายเกษม ทรัพย์เจริญ	กมม.	๗๐๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔. ดินแดง	นางอนงค์ เพชรทัต	พท.	๑๗,๑๑๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสิทธิวัฒน์ ชีรวินิจ	ปชป.	๑๖,๒๑๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นางพิรญาณ์ ลัดดาภิรมย์	กมม.	๓,๐๗๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายชาวลิต เทียนเดช	อิสระ	๒,๐๗๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๕. ดุสิต	นายศิริพงษ์ ลิ้มปัทม์	พท.	๑๔,๑๖๐	ได้รับเลือกตั้ง
	นางบุศกร คงอุดม	ปชป.	๑๑,๘๓๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายมนัส พงศ์วรินทร์	กมม.	๑,๒๙๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๖. ดลิ่งชัน	พ.ต.ท.วันชัย พักเอียง	ปชป.	๑๖,๕๘๓	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมคิด ชุ่มปลั่ง	พท.	๑๐,๐๓๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายเป็นเลิศ จิรังนิมิตสกุล	กมม.	๓,๓๓๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๗. ทวีวัฒนา	นายสุโง แสงสุข	ปชป.	๑๕,๖๒๗	ได้รับเลือกตั้ง
	พ.ต.ท.หญิงอรุณศรี โสขมา	พท.	๖,๘๐๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๘. ทุ่งครุ	นายวันชัย เปี่ยมสวัสดิ์	ปชป.	๑๑,๖๓๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุรวิทย์ วารณศิริกุล	พท.	๑๑,๗๕๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายวิโรจน์ ญาณพิชิต	กมม.	๖,๐๑๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

หมายเหตุ: *ปชป.= ประชาธิปัตย์ พท.=เพื่อไทย กมม.=การเมืองใหม่ ปชท.= ประชากรไทย

อิสระ = ผู้สมัครอิสระ มก. = มาตุภูมิ

ที่มา : เดลินิวส์ (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓) : ๒๘

LIART

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	นายศิริพงษ์ เย็นอังกูร	มก.	๒,๙๐๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๙. ธนบุรี	นายวิชัย หุตังคบดี	พท.	๑๒,๘๒๑	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมเกียรติ กันทรวารากร	ปชป.	๑๐,๙๐๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมชาย เอี่ยมมงคลสกุล	กมม.	๘,๗๑๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุรารณ เอี่ยมสุชนันท์	อิสระ	๔,๕๗๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๐. บางกอกน้อย	นายนาภาพล จีระกุล	ปชป.	๑๙,๔๑๓	ได้รับเลือกตั้ง
	นายประสาร แก้วนิยม	พท.	๘,๙๖๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสันติ รมะฆ้อง	กมม.	๒,๘๙๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นางปรีชรา วงศ์อากาศ	อิสระ	-	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๑. บางกอกใหญ่	นายวิรัช คงคาเขตร	ปชป.	๑๕,๑๓๑	ได้รับเลือกตั้ง
	นางทิพย์ประภา สุขบุญ	พท.	๗,๓๕๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๒. บางคอแหลม	นายอภิมุข ฉันทวานิช	ปชป.	๑๔,๖๘๙	ได้รับเลือกตั้ง
	นางจุฬาเพชร จินตโสภณ	พท.	๗,๗๙๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมเกียรติ อินทัยสินทวี	กมม.	๔,๕๔๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๓. บางซื่อ	น.ส.พรพิมล คงอุดม	ปชป.	๒๒,๑๕๗	ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.ภัคกร ตั้งปณิธานสุข	พท.	๑๒,๔๙๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๔. บางนา	นายคำรณ บำรุงรักษ์	ปชป.	๑๓,๓๓๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายทวีวงศ์ อยู่วิจิตร	พท.	๙,๘๗๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายพัศกร พุฒขาว	กมม.	๒,๗๒๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๕. บางบอน	นายณรงค์ศักดิ์ ม่วงศิริ	ปชป.	๑๔,๐๗๓	ได้รับเลือกตั้ง
	นายเชาว์ สังข์คุ้ม	พท.	๗,๑๙๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมพร คงโครัด	กมม.	๖,๗๖๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๖. บางพลัด	นายคมสัน พันธุ์ชาติกุล	ปชป.	๑๒,๖๐๘	ได้รับเลือกตั้ง
	นายวัชรา พรหมเจริญ	พท.	๗,๕๖๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายศีลธรรม พัชรประกาย	อิสระ	๖,๕๓๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายมนูญ นกยูงทอง	กมม.	๒,๖๙๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๗. บางรัก	นายพิพัฒน์ ลากปรารภนา	ปชป.	๘,๕๔๐	ได้รับเลือกตั้ง
	นายอภิชาติ อุดม	กมม.	๒,๒๓๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายธานี บุปผเวส	พท.	๒,๑๙๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๑๘. บางกุ่ม	นายแมน เจริญวัลย์	ปชป.	๒๑,๐๔๓	ได้รับเลือกตั้ง
	นายภินันท์ พุทธิรักษา	พท.	๑๖,๑๓๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายบุญส่ง ชเลธร	กมม.	๔,๖๘๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๑๙. ปทุมวัน	น.ส.อุไร อนันตสิน	ปชป.	๖,๔๖๓	ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.เมธาวี ฮารดาร์งค์	อิสระ	๔,๐๙๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายวิเชียรโชติ ส่งอากาศรณ์รัตน์	พท.	๓,๓๗๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายปฐม สุนธชาติ	กมม.	๑,๕๖๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุวิทย์ ทรัพย์เกตโสภาก	อิสระ	๑๘๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายภูมิพิชัย ฮารดาร์งค์	อิสระ	๓๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๐. ป้อมปราบฯ	นายเอก จิงเลิศศิริ	ปชป.	๘,๗๔๒	ได้รับเลือกตั้ง
	นางมาลี อุ่นมงคลมิตร	พท.	๒,๓๘๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายธนภัทร ฮาตวากร	กมม.	๒,๖๖๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๑. พญาไท	นายพิรพล กนกวลัย	ปชป.	๑๑,๔๑๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายทวี ณ ลำปาง	พท.	๘,๑๐๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุชาติ วิริยานุภาพพงศ์	กมม.	๒,๑๖๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๒. พระโขนง	นายตรีสิริทธิ์ ศิริวรรณ	ปชป.	๑๖,๑๗๐	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมศักดิ์ รัตนกังวานวงศ์	พท.	๕,๕๘๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๓. พระนคร	น.ส.กานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	ปชป.	๑๐,๕๘๑	ได้รับเลือกตั้ง
	นายบดินทร์ วัชรโบล	พท.	๓,๘๓๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายรัชต์ชยุตม์ ศิโรอินทร์กิติ	กมม.	๓,๑๘๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายพงษ์พจน์ พิมพ์สมฤติ	อิสระ	๘๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๔. ภาษีเจริญ	นายสุธา นิติกานนท์	ปชป.	๑๘,๗๘๔	ได้รับเลือกตั้ง
	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พท.	๑๘,๓๕๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.เพ็ญพิมล วิชาคทรัพย์	กมม.	๒,๓๓๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๕. มีนบุรี	นายวิรัตน์ มีนชัยนันท์	พท.	๒๐,๕๓๒	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุนันท์ มีนมนี	ปชป.	๑๕,๗๔๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายธนาวุฒิ วงศ์เสน	กมม.	๘๙๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุรชัย นิवासพันธ์	อิสระ	๑๘๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๖. ยานนาวา	นายอมรเทพ เตะะพราหมณ์	ปชป.	๑๔,๓๐๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายณรงค์ กองปัญญา	พท.	๕,๘๐๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมชาย มานะสิริจินดา*	อิสระ	-	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๗. ราชเทวี	นางมุสตี วงศ์กำแหง	ปชป.	๘,๔๕๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายเอกกฤษ อุดหนานต์	พท.	๕,๗๕๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายปรเมษฐ์ ภูโต	กมม.	๒,๖๗๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

LIRT

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๒๘. ราชบุรีบูรณะ	นายไสว โชติกะสุภา	ปชป.	๑๒,๔๗๘	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุเมธี วรรณศิริกุล	พท.	๘,๓๓๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมพงษ์ สุวรรณคู	กมม.	๒,๔๕๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๒๙. ลาดพร้าว	นายกษิต์เดช ชูติมันต์	ปชป.	๑๖,๙๗๕	ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.บุณฑริกา ประสงค์ดี	พท.	๑๔,๓๕๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายปรีดา นักรงาน	กมม.	๒,๕๘๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๐. วังทองหลาง	นายบำรุง รัตนะ	ปชป.	๑๕,๓๕๑	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสิงห์ทอง บังชุม	พท.	๑๐,๙๗๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายนิสเซอร์ ยะหมะ	กมม.	๒,๓๑๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๑. วัฒนา	นายประสิทธิ์ รักษลาม	ปชป.	๑๑,๓๐๑	ได้รับเลือกตั้ง
	นายธนินท์พล ปิติธนนุวัฒน์	พท.	๓,๕๐๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	ว่าที่ ร.ต.นภดล เดชาฤทธิ์	กมม.	๒,๒๑๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๒. สวนหลวง	นายณัฏฐิ หมดนุรักษ์	ปชป.	๑๙,๐๐๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายคงเจษฎ์ พุ่มม่วง	พท.	๘,๘๗๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายเนติราษฎร์ นาคโถม	อิสระ	๖๔๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๓. สะพานสูง	นายประสิทธิ์ มะทะหมัด	พท.	๑๐,๙๘๓	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสามารถ หว่าพิทักษ์	ปชป.	๙,๘๘๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายปราโมทย์ บุญชู	อิสระ	๒,๑๔๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายเชชม ป จันทไทย	กมม.	๑,๕๒๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๔. สัมพันธวงศ์	นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์	ปชป.	๖,๔๔๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมหมาย ศรีสุทธิยางกูร	กมม.	๑,๔๕๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายปรีดา ปรัดตจรรยา	พท.	๑,๓๒๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๕. สาทร	นายรัชชัย ปิยนนทยา	ปชป.	๑๔,๔๒๘	ได้รับเลือกตั้ง
	นายไพรัชต์ พรรณรายน์	พท.	๔,๗๖๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นางกรรณิกา วิชชุลดา	กมม.	๓,๙๒๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๖. หนองแขม	นายนวรรตน์ อยู่บำรุง	พท.	๒๒,๘๐๔	ได้รับเลือกตั้ง
	นายอภิเดช ศรีธราพิริยะพงศ์	ปชป.	๑๒,๘๙๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายฮารุน มุหมัดอาลี	กมม.	๔,๙๓๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๗. หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิสระเสรีพงษ์	พท.	๒๐,๗๘๗	ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.เบญญาภา เกษประดิษฐ์	ปชป.	๑๙,๒๓๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายวรรณภูมิ คำอ้อ	กมม.	๗๓๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand
 รัฐบาลสภาสาร เมษายน ๒๕๕๔

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๓๘. ทลิ่งสี่	น.ส.เรณูมาศ อิศรภักดี	อิสระ	๑๑,๒๘๔	ได้รับเลือกตั้ง
	นายรังสรรค์ กียปัจจ์	ปชป.	๑๑,๐๘๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายตกานต์ สุนันทวุฒิ	พท.	๑๐,๓๖๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายศุภชัย เขียมสกุล	กมม.	๑,๔๖๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	ว่าที่ ร.ต.อมรวิวัฒน์ พิกุลงาม	มก	๘๓๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๓๙. หัวขวาง	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พท.	๑๓,๖๒๑	ได้รับเลือกตั้ง
	นายประวิทย์ พรหมทอง	ปชป.	๘,๗๕๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๐. จตุจักร				
เขตที่ ๑	นายประพนธ์ เนตรรังษี	พท.	๑๐,๐๕๗	ได้รับเลือกตั้ง
	นายโยธิน เปาอินทร์	ปชป.	๘,๔๓๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายกนอม พิมพิไจชน	กมม.	๑,๓๘๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายอนันตชาติ บัวสุวรรณ	ปชป.	๑๑,๕๑๘	ได้รับเลือกตั้ง
	น.ส.วิลาวัลย์ ธรรมชาติ	พท.	๑๑,๐๖๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายประกิต จันทรสมวงศ์	กมม.	๒,๓๖๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๑. จอมทอง				
เขตที่ ๑	นายพิภกร วีรกุลสุนทร	ปชป.	๑๑,๔๗๔	ได้รับเลือกตั้ง
	นายธวัชชัย ทองสิมา	พท.	๑๑,๑๕๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายสุทธิชัย วีรกุลสุนทร	ปชป.	๑๕,๓๖๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายธนวัฒน์ จันทรเศรษฐ์	พท.	๗,๕๐๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๒. สายไหม				
เขตที่ ๑	น.ส.รัตติกาล แก้วเกิดมี	ปชป.	๑๓,๒๑๘	ได้รับเลือกตั้ง
	นายเอกภาพ หงสกุล	พท.	๑๓,๐๓๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายวัชรินทร์ อนันท์น่อ	อิสระ	๘๑๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายสมชาย เวสารัชชระกุล	ปชป.	๑๓,๓๓๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายอำนาจ ชัยพรประเสริฐ	พท.	๖,๗๑๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๓. บางเขน				
เขตที่ ๑	นายสายันต์ จันทรเหมือนเฟือก	พท.	๑๓,๘๗๔	ได้รับเลือกตั้ง
	นายวิริติโชค กาญจนภักดี	ปชป.	๑๑,๐๓๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	สิบเอกอำพันธ์ เฉลิมบุญ	ปชท.	๑,๔๐๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	น.ส.ปราณี เชื้อเกตุ	ปชป.	๑๒,๘๒๒	ได้รับเลือกตั้ง
	นายณกรณ์ ทองศรี	พท.	๘,๔๖๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

LIRT

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๔๔. บางแค				
เขตที่ ๑	นายสุทิน คล้ายนก	ปชป.	๑๔,๐๓๐	ได้รับเลือกตั้ง
	พ.ต.อ.สมชาย พงษ์ธานี	พท.	๖,๗๗๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายพัลลภ นางจันทวงศ์	กมม.	๑,๓๘๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายเพทาย จันเพื่อน	ปชป.	๑๖,๐๓๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายนิรันดร์ พรหมจีน	พท.	๑๐,๖๓๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายวิศิษฐ์ ตีเป็นธรรม	กมม.	๑,๗๘๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๕. บางกะปิ				
เขตที่ ๑	นายประเสริฐ ทองนุ่น	ปชป.	๑๐,๘๑๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายชัยวุฒิ จรรย์วิโรจน์สกุล	พท.	๑๐,๐๐๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นางนงนุช รัตนากิบาล	ปชป.	๘,๕๓๘	ได้รับเลือกตั้ง
	นายเฉลิมชัย ฉิมศิริบุญ	พท.	๕,๗๐๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายภูโมกษ์ นุ่นจันทร์	กมม.	๑,๔๙๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๖. บางขุนเทียน				
เขตที่ ๑	นายสารัช ม่วงศิริ	ปชป.	๑๑,๒๗๒	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมศักดิ์ สีสถาพรกุล	พท.	๖,๕๑๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุพจน์ ภูมิใจตรง	อิสระ	๘๗๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายสาทร ม่วงศิริ	ปชป.	๑๑,๔๖๘	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมชาติ รัตน์เรืองเกิด	พท.	๖,๕๓๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายนภดล อิศรเสนา ณ อยุธยา	อิสระ	๘๑๓	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายสหทัศน์ แก้วงาม*	อิสระ	-	
๔๗. ประเวศ				
เขตที่ ๑	นายธนวัฒน์ เชิดชูกิจกุล	ปชป.	๑๑,๘๖๗	ได้รับเลือกตั้ง
	นายธีระวุฒิ สัมมาทรัพย์	พท.	๕,๘๐๙	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายกิตพล เชิดชูกิจกุล	ปชป.	๑๑,๘๖๗	ได้รับเลือกตั้ง
	นายพารวย จันทรสกุล	พท.	๖,๑๗๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายธวัช กิริติอิสระยะกุล	อิสระ	๗๓๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๘. คลองสามวา				
เขตที่ ๑	นายวิรัช อินช่วย	ปชป.	๑๐,๔๒๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสุวิทย์ บุญมา	พท.	๙,๓๓๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายวิบูลย์ศักดิ์ หนันดี	อิสระ	๓๒๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand
 รัฐบาลสภาฯ เมษายน ๒๕๕๕

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
เขตที่ ๒	นายชูชาติ ประเสริฐกรรณ	ปชป.	๑๑,๗๗๔	ได้รับเลือกตั้ง
	นายลิ้ม ชาญอึ้ง	พท.	๑๑,๕๗๒	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๔๔. ดอนเมือง				
เขตที่ ๑	นายสุรียา โทสกุล	พท.	๑๑,๑๗๐	ได้รับเลือกตั้ง
	นายพฤกษ์พงษ์ เปรมศิริ	ปชป.	๖,๘๗๑	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายอนันตพงศ์ เกิดนาค	กมม.	๔๘๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายอนนกร พูลมี	อิสระ	๔๘๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นางปภาวรินทร์ กลิ่นพุ่ม	อิสระ	๓๑๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นางพิมพ์ชนา โทสกุล	พท.	๑๑,๘๖๓	ได้รับเลือกตั้ง
	นางกนกนุช นากสุวรรณ	ปชป.	๕,๕๘๐	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายชุตติเดช สุวรรณเกิด	กมม.	๑,๑๕๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นางอัมพร โสภณดิเรกรัตน์	อิสระ	๕๗๖	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายศิวาวีรย์ สำเร็จผล	อิสระ	๕๔๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
๕๐. ลาดกระบัง				
เขตที่ ๑	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์	พท.	๑๐,๐๕๖	ได้รับเลือกตั้ง
	นายสมโภชน์ ชยุติแสงไพศาล	ปชป.	๗,๖๘๔	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายธนยศ เกษประดิษฐ์	อิสระ	๕,๐๕๘	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตที่ ๒	นายณัฐ สำเร็จวานิชย์	พท.	๑๐,๔๒๕	ได้รับเลือกตั้ง
	นายเจริญรัฐ ศิริวานิชย์	ปชป.	๗,๒๑๕	ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายอำนาจ นวลทอง	กมม.	๑,๘๑๗	ไม่ได้รับเลือกตั้ง

หมายเหตุ : * ผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติ จึงถูกตัดสิทธิสมัครเลือกตั้ง

ตารางที่ ๑.๒ ผลคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.)

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ แยกตามเขตปกครองและพรรคที่สังกัด

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๑. คลองเตย	๑. นางอำพร อึ้งทรงธรรม	ปชป.	๑๒,๘๐๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายชัยวัฒน์ วิวัฒน์นันทกุล	ปชป.	๑๒,๗๐๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายเผ่าพงษ์ อึ้งทรงธรรม	ปชป.	๑๒,๔๙๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายกมลชัย จารุบริสุทธิคุณ	ปชป.	๑๒,๔๗๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายสุกิจ สวัสดิ์แสงสน	ปชป.	๑๒,๔๗๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายปานชัย แก้วอัมพรดี	ปชป.	๑๒,๔๖๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายวันรบ หิริกุล	ปชป.	๑๒,๓๖๐	ได้รับการเลือกตั้ง
๒. คลองสาน	๑. นายเพ็ญศ ม่วงมณี	ปชป.	๙,๓๙๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายธวัช ศรีวัฒนา	ปชป.	๙,๒๙๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นางเกษรินทร์ อุศิริจันทร์	ปชป.	๙,๒๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายพนิตศักดิ์ นันทาพณิชยกุล	ปชป.	๙,๑๙๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายบัณฑิต ศุกรโยธิน	ปชป.	๙,๑๕๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายจรูญ อมาตยวินิจ	ปชป.	๙,๐๒๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายประสาน เลิศสุขีเกษม	ปชป.	๘,๙๑๑	ได้รับการเลือกตั้ง
๓. จอมทอง	๑. นายจิรเสกข์ วัฒนมังคล	ปชป.	๒๒,๓๓๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นางสลัด ดอกสันเทียะ	ปชป.	๒๑,๘๗๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นางไพรัช ปันกร	ปชป.	๒๑,๘๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายสายชล สุขสมปอง	ปชป.	๒๑,๖๔๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายสมหมาย ทองเนียม	ปชป.	๒๑,๕๙๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสมศักดิ์ บัวเพชร	ปชป.	๒๑,๕๒๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายธนกร อภิรัมย์ย์	ปชป.	๒๑,๑๐๗	ได้รับการเลือกตั้ง
๔. ดินแดง	๑. นายอนุวัฒน์ ถืออยู่	ปชป.	๑๗,๙๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายบุญฤดี พรหมทอง	ปชป.	๑๗,๕๕๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายนพพงษ์ นกต่อ	ปชป.	๑๗,๒๗๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายประรัชกรณ พงศ์บุญคุ้มลาภ	ปชป.	๑๗,๒๖๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายวินัย ไชยสาส์	ปชป.	๑๗,๒๐๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายวินัย หมี่ปาน	ปชป.	๑๗,๑๖๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายนัฐวัฒน์ บุญชัย	ปชป.	๑๗,๐๔๘	ได้รับการเลือกตั้ง

LIRT

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๕. ดุสิต	๑. นายวินัย โภคทรัพย์	ปชป.	๑๓,๔๑๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายรุ่งเรือง พงศ์รินทร์	ปชป.	๑๓,๑๓๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสมโภชน์ คุณาวุฒิ	ปชป.	๑๒,๗๕๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายกบปิยะ กรกรมลพฤกษ์	ปชป.	๑๒,๗๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายอิทธิชัย ไพลินสมบูรณ์	ปชป.	๑๒,๗๐๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายวิเชียร เย็นทรง	พท.	๑๒,๖๔๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายไชยยศ เรืองใจ	พท.	๑๒,๖๔๐	ได้รับการเลือกตั้ง
๖. ตลิ่งชัน	๑. นายอเนก ตุ่มน้อย	ปชป.	๑๖,๓๗๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นางฉัฐกรรณ์ พลับศิริ	ปชป.	๑๕,๕๓๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสิทธิโชค คล้อยแสงอาทิตย์	ปชป.	๑๕,๓๓๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายประจวบ เหมือนโพธิ์	ปชป.	๑๕,๖๕๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นางวไล เย็นเป็นสุข	ปชป.	๑๕,๕๗๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นางจุฑาทิพย์ เจียมใจจิต	ปชป.	๑๕,๔๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายสุวัชร จำปาหอม	ปชป.	๑๕,๑๖๔	ได้รับการเลือกตั้ง
๗. ทวีวัฒนา	๑. นายยงวุฒิ ทองอยู่	ปชป.	๑๔,๒๕๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายนพสรพร ปคุณพลสิน	ปชป.	๑๔,๒๐๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นางส้มแก้ว แจ่มประเสริฐ	ปชป.	๑๔,๑๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายประเวช แสงสุข	ปชป.	๑๓,๙๘๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายพลกฤษณ์ ศุภรัตน์ชาติพันธุ์	ปชป.	๑๓,๘๖๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายดวง พุ่มมาลี	ปชป.	๑๓,๘๓๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายชัยสิทธิ์ ดันธนาสุวัฒน์	ปชป.	๑๓,๗๓๑	ได้รับการเลือกตั้ง
๘. ทุ่งครุ	๑. น.ส.ปราณี ธรรมนิยม	ปชป.	๑๒,๐๑๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายอนิรุทธิ์ นุชมี	ปชป.	๑๐,๗๓๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายพงศ์พัทธ์ เปี่ยมสวัสดิ์	ปชป.	๑๐,๗๑๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายเจริญศักดิ์ มณีรัตนสุบรรณ	ปชป.	๑๐,๕๐๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายทองใบ แจ่มจรัส	ปชป.	๑๐,๓๑๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายวิเชียร ปานสง่า	ปชป.	๑๐,๑๔๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายกมล คำสุวรรณ	พท.	๑๐,๓๑๐	ได้รับการเลือกตั้ง
๙. ธนบุรี	๑. นายอนุชา สาสังข์	พท.	๑๒,๖๕๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายประภาส รุจิโรจน์ฮ้างง	พท.	๑๒,๕๔๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายทิมทัศน์ หุตังคบดี	พท.	๑๒,๕๐๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายสุประวีร์ น้อยสุขยิ่ง	พท.	๑๒,๓๗๓	ได้รับการเลือกตั้ง

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	๕. นางณัฐกานท์ เทียมเมือง	พท.	๑๒,๐๘๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสังคม มะลิจันทร์	พท.	๑๑,๙๕๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายธนกร ธรรมวรัญจน์	พท.	๑๑,๙๔๔	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๐. บางกอกน้อย	๑. นายหฤทัย ปัทมานนท์	ปชป.	๑๖,๙๑๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายเพ็ญ พรชชรกิจกุล	ปชป.	๑๖,๖๔๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายอนุชิต เพลินพนา	ปชป.	๑๖,๕๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายผาด มีสัยชล	ปชป.	๑๖,๕๔๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายบุญมา สัมพัตร	ปชป.	๑๖,๕๑๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสมเกียรติ กิตติมิ่งมงคล	ปชป.	๑๖,๒๕๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายอร่าม เปลี่ยนคารมย์	ปชป.	๑๖,๑๘๑	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๑. บางกอกใหญ่	๑. นางรุ่งทิวา เลิศสุชีเกษม	ปชป.	๑๔,๔๖๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายสุภชัย ทองผจง	ปชป.	๑๔,๑๘๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสมชาย เทียมเมือง	ปชป.	๑๓,๙๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายสรวุฒิ ดิสสะมาน	ปชป.	๑๓,๘๔๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายมีศักดิ์ ชมภูสาร	ปชป.	๑๓,๘๐๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายชัยชาญ ช่วยชู	ปชป.	๑๓,๗๗๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายประภมพันธ์ คำนำกดิษฐ์	ปชป.	๑๓,๗๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๒. บางขุนเทียน	๑. นายจตุรงค์ โตรีน	ปชป.	๒๓,๔๗๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายบุญสืบ หุยะพันธุ์	ปชป.	๒๓,๐๑๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสมนึก มอญตะ	ปชป.	๒๒,๕๐๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายดอกรัก จันทร์ทอง	ปชป.	๒๒,๔๓๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายประเชิญ พงษ์ชาณุยุทธ	ปชป.	๒๒,๔๐๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายฉลอง สุนทรทรัพย์	ปชป.	๒๒,๓๕๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายสุนทร หุ้ยมาก	ปชป.	๒๒,๒๒๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๘. นายบุญสุข คุ้มผิวดำ	ปชป.	๒๑,๗๕๒	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๓. บางคอแหลม	๑. นายประสงค์ ผลพีชน์	ปชป.	๑๕,๖๐๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นางนิรมล โตจิรกุล	ปชป.	๑๕,๔๕๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายชัยรัตน์ สม้อ	ปชป.	๑๕,๒๒๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. น.ส.สุตะนิง แก้วทอง	ปชป.	๑๕,๒๑๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. น.ส.ยุพดี เกียรติสังวร	ปชป.	๑๕,๑๓๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายศมิษฐา ฉันทวานิช	ปชป.	๑๕,๑๐๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายแสวง แข่งดี	ปชป.	๑๕,๐๙๘	ได้รับการเลือกตั้ง

LIRT

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
๑๔. บางแค	๑. นายอำนาจ ปานเผือก	ปชป.	๓๐,๘๕๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายสุรชัย ชูสังข์	ปชป.	๓๐,๖๖๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสุบิน พุกกระทุ้ม	ปชป.	๒๙,๕๓๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายสุรชัย พึ่งธรรม	ปชป.	๒๙,๒๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายสมพงษ์ โชติเสรีวิทย์	ปชป.	๒๘,๗๖๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายบุญเลิศ ฤกษ์ประกอบ	ปชป.	๒๘,๐๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายไพฑูรย์ กระถิ่นทอง	ปชป.	๒๗,๘๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๘. นายวิโรจน์ ศาสตร์วัฒนโรจน์	ปชป.	๒๗,๘๔๑	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๕. บางซื่อ	๑. นายสุรเลิศ ไวย์ลิกกรี	ปชป.	๒๒,๐๗๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายมงคล ผลพานิชย์	ปชป.	๒๑,๙๒๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายประดิษฐ์ ธรรมสิน	ปชป.	๒๑,๒๘๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายอนุชาติ คงสมกัน	ปชป.	๒๑,๒๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายพรศักดิ์ วัฏฏวนิชย์กุล	ปชป.	๒๑,๒๓๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสมเกียรติ อยู่เผือก	ปชป.	๒๑,๑๘๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายชูศักดิ์ ปลอดภัยินดา	ปชป.	๒๑,๑๒๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๑๖. บางนา	๑. นายพลาภาณี เลิศศิลาทอง	ปชป.	๑๑,๗๗๔
๒. นายสิทธิชัย ไชยาริพันธ์		ปชป.	๑๑,๕๑๖	ได้รับการเลือกตั้ง
๓. น.ส.ดิษยา นวกุลชัย		ปชป.	๑๑,๔๘๒	ได้รับการเลือกตั้ง
๔. พ.ต.อ.อภิรักษ์ เกตุชัย		ปชป.	๑๑,๓๐๓	ได้รับการเลือกตั้ง
๕. นายวิระพงษ์ ศักดิ์เดชะมนี		ปชป.	๑๑,๒๖๗	ได้รับการเลือกตั้ง
๖. นายทวีโชค อ็อกังวาน		ปชป.	๑๑,๒๒๐	ได้รับการเลือกตั้ง
๗. นายสุรินทร์ เกิดสำราญ		ปชป.	๑๑,๐๐๑	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๗. บางบอน		๑. น.ส.ณิชา นาคศุภมิตร	ปชป.	๑๙,๗๘๒
	๒. นายทวี เอมชานา	ปชป.	๑๙,๗๗๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายวิชาญ เรืองกลิ่น	ปชป.	๑๙,๔๗๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายประกอบ จันทร์ทิพย์	ปชป.	๑๙,๓๖๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายศักดิ์ไชย จรรย์ไชย	ปชป.	๑๙,๒๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสมศักดิ์ อภรณ์นพรัตน์	ปชป.	๑๙,๐๓๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายมานพ มารุ่งเรือง	ปชป.	๑๓,๖๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๑๘. บางพลัด	๑. นายอดุลย์ โยธาสุมทร	ปชป.	๑๒,๑๒๒
๒. นายจาตุรงค์ พรพงษ์พันธุ์		ปชป.	๑๑,๗๙๔	ได้รับการเลือกตั้ง
๓. นายนที ทีประวิภาต		ปชป.	๑๑,๗๒๕	ได้รับการเลือกตั้ง

LIRT

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	๔. นายพิธิวัฒน์ ภิญญูชีพ	ปชป.	๑๑,๗๒๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นางปัญญวร อรุณเรืองศิริเลิศ	ปชป.	๑๑,๖๑๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสมเกียรติ บวรกิจอารัง	ปชป.	๑๑,๕๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายอุตร บุญยัง	ปชป.	๑๑,๓๑๕	ได้รับการเลือกตั้ง
๑๙. บางรัก	๑. นายสุรชัย สิริธัญวณิชย์	ปชป.	๘,๔๕๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายบรรเจ็ด แสงจันทร์	ปชป.	๘,๓๕๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. น.ส.วิรัชกรรอน น่วมดี	ปชป.	๘,๓๔๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. น.ส.ศุภาภรร บังดำรงค์	ปชป.	๘,๒๗๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นาเรณู ทองคำสุก	ปชป.	๘,๒๓๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสุชัย ตั้งจิตอนกุล	ปชป.	๘,๑๘๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายนัฐภานต์ ไทยานนท์	ปชป.	๘,๑๗๗	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๐. ปทุมวัน	๑. นายสมชาย กรสิริพัคตร์	ปชป.	๖,๒๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. น.ส.สุพิน คล่องการพานิช	ปชป.	๖,๑๕๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายวีรยุทธ นิมเจริญ	ปชป.	๖,๑๓๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. น.ส.สุภาพร จิรันดร	ปชป.	๖,๐๙๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายประคอง เสงสาโรชัย	ปชป.	๖,๐๕๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสุชัย จงรุ่งเรืองโชค	ปชป.	๕,๙๘๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. น.ส.โอปอ ศิริเดช	ปชป.	๕,๙๗๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๘. น.ส.ศิริรัตน์ มานะจิตร	ปชป.	๓,๒๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๑. ประเวศ	๑.นางบุญศรี รักขานนท์	ปชป.	๒๔,๗๓๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายณัฐกฤต เงินฉาย	ปชป.	๒๔,๑๔๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายไชยณรงค์ ทรงศิริ	ปชป.	๒๓,๘๘๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายกำกับ เบญญาพล	ปชป.	๒๓,๗๖๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายปริญญา แสนสุข	ปชป.	๒๓,๖๘๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายกิตติพงศ์ เจริญกิจรุ่ง	ปชป.	๒๓,๖๗๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายสว่าง สว่างรุ่งโรจน์กิจ	ปชป.	๒๓,๕๕๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๘. นายสำอางค์ ทิพวัลย์	ปชป.	๒๓,๕๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๒. ป้อมปราบฯ	๑. นายชูเกียรติ เล็กเพชร	ปชป.	๗,๙๑๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. น.ส.สุนีย์รัตน์ ยิ่งยืนอมรฤทธิ	ปชป.	๗,๘๓๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. น.ส.รติชญา วีระชาติ	ปชป.	๗,๘๓๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายพรชัย พงศ์ทวีทรัพย์	ปชป.	๗,๘๑๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายภาสกร พฤษชาชน	ปชป.	๗,๘๐๓	ได้รับการเลือกตั้ง

LIART

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	๖. นายวราธรชัย วราศิริกุล	ปชป.	๗,๖๗๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายกมล พงศ์ภูมิวานิช	ปชป.	๗,๖๗๐	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๓. พญาไท	๑. นางนราพรรณ เต็มนะหลี่	ปชป.	๙,๔๘๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายอนกร ดวงพัตรา	ปชป.	๙,๔๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นางกมลพรรณ จันทร์อยู่	ปชป.	๙,๔๒๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายพิชัย ฉิมพันธ์	ปชป.	๙,๔๑๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายอนุชาญ กวางทอง	ปชป.	๙,๓๘๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นางนันทิภา คงเมือง	ปชป.	๙,๒๒๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายสันต์สิทธิ์ เนาวถาวร	ปชป.	๙,๐๔๒	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๔. พระโขนง	๑. นายอาคม สุธาการ	ปชป.	๑๖,๕๙๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. น.ส.อรจวรรณ โพธิศรี	ปชป.	๑๖,๔๕๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. น.ส.ทฤทัย ม่วงบุญศรี	ปชป.	๑๖,๒๑๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. น.ส.สิริพร รุติไชโย	ปชป.	๑๖,๑๓๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายจรงค์ เหล็งหนูดำ	ปชป.	๑๖,๑๐๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสาโรจน์ รีมกุล	ปชป.	๑๖,๐๙๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายสำเร็จ ซ้อยชื่น	ปชป.	๑๕,๙๗๙	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๕. พระนคร	๑. นายทวีพร อนุตพงษ์สกุล	อิสระ	๗,๖๙๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายยุทธนา รุ่งโรจน์รัตน์ชัย	อิสระ	๗,๕๙๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายพิชิตชัย แซ่จิ่ง	อิสระ	๗,๕๕๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายสุติพงษ์ ธนโกเศศ	อิสระ	๗,๔๙๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายกุล จุลตามระ	อิสระ	๗,๔๑๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายอนุกุล เสวตมาลย์	อิสระ	๖,๙๘๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายพิเชษฐ์ ปัทมินทร	อิสระ	๖,๗๘๓	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๖. ภาษีเจริญ	๑. นายบุญชู ชาญชัยยุทธสกุล	พท.	๑๙,๕๐๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายอนันต์ เลิศทวีวัฒนา	พท.	๑๙,๔๐๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายธนุชยานันท์ ปันบริสุทธิ์	พท.	๑๘,๙๖๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายอภิรมย์ นาราช	พท.	๑๘,๔๑๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายเนรมิต วงษาโฮ	พท.	๑๘,๓๕๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสนั่น แสงสุกแสง	พท.	๑๘,๒๒๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายบัญชา ทับมาโนชัย	พท.	๑๘,๑๔๔	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๗. ยานนาวา	๑. นายวัฒนา คุ่มรอด	ปชป.	๑๕,๖๙๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายสุพจน์ ช้างทอง	ปชป.	๑๕,๕๘๑	ได้รับการเลือกตั้ง

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	๓. นายสมเกียรติ ปัญญาธรรมา	ปชป.	๑๔,๔๒๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายเอกศักดิ์ สังขบุญ	ปชป.	๑๔,๓๗๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายสมปอง คล้ายวีจิตร	ปชป.	๑๔,๓๔๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายธรรมบุญ นุตรพิบูลมงคล	ปชป.	๑๔,๓๓๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายอุทัย กนกภูมิพงศ์	ปชป.	๑๔,๒๑๕	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๘. ราชเทวี	๑. นายจิรพันธ์ บลพานิชย์	ปชป.	๘,๕๕๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายอนาธิทย์ ฤทธิศรี	ปชป.	๘,๕๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายนิมิต รักชาติไทย	ปชป.	๘,๒๒๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายวิเชียร มุขจีน	ปชป.	๘,๑๘๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายอัศวิน ชำมะโน	ปชป.	๘,๑๖๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสุนันท์ บุปเวส	ปชป.	๘,๐๗๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายอนันต์ ชำมะโน	ปชป.	๘,๐๔๔	ได้รับการเลือกตั้ง
๒๙. ราษฎร์บูรณะ	๑. นายธเนศ แสงโชติ	ปชป.	๑๒,๒๕๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายสายหยุด ศรีสุกใส	ปชป.	๑๒,๒๑๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นางภรภัคร โชติทะสูกา	ปชป.	๑๑,๕๑๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายดำเนินโชค จันทร์เสน	ปชป.	๑๑,๖๑๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายสินชัย เจริญวัลย์	ปชป.	๑๑,๔๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายอนุกุล คงภักดี	ปชป.	๑๑,๒๘๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายพิทักษ์ เพชรคง	ปชป.	๑๑,๒๗๒	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๐. วัฒนา	๑. นายจรรุญ พุ่มดอกไม้	ปชป.	๑๐,๖๑๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายบัญชา บุญชม	ปชป.	๑๐,๕๗๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสมาน เดชะชีพ	ปชป.	๑๐,๕๕๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายพลศักดิ์ แดงบัว	ปชป.	๑๐,๕๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นางวิภาวัลย์ พรหมขำ	ปชป.	๑๐,๕๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายเมธวิน มีสุวรรณ	ปชป.	๑๐,๔๔๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายสมัย มุลูสิม	ปชป.	๑๐,๒๗๕	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๑. สวนหลวง	๑. นายปรีชา ม่วงดี	ปชป.	๑๘,๘๕๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายสมชาย ทรัพย์พจน์	ปชป.	๑๕,๖๔๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสมาน หมดนุรักษ์	ปชป.	๑๕,๒๖๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. น.ส.โสภา อมราศรีศรี	ปชป.	๑๕,๐๓๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายพัชกรุต เตียรธิตี	ปชป.	๑๘,๔๓๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายพงษ์ไพศาล มะลูสิม	ปชป.	๑๘,๘๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง

LIRT

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	๗. นาย จำเริญ พุ่มเพ็ชร	ปชป.	๑๘,๘๓๖	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๒. สัมพันธวงศ์	๑. น.ส.อิศริยา สิทธิการิยะ	ปชป.	๖,๐๐๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายเอก ชูณหัชชาชัย	ปชป.	๕,๙๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. น.ส.บุษยพรรณ เลิศอนันต์วารกุล	ปชป.	๕,๕๔๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายนิพนธ์ จิตตั้งธรรมกุล	ปชป.	๕,๕๑๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายชินเทพ กลิ่นสืบเชื้อ	ปชป.	๕,๘๕๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายกิตติโชค ประสานวงศ์วุฒิ	ปชป.	๕,๘๓๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายอากาศ วลิกชาติ	ปชป.	๕,๗๖๐	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๓. สาทร	๑. นายมนตรี เปรมบุญ	ปชป.	๑๓,๒๒๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายต่อพงษ์ พุทธบูชา	ปชป.	๑๓,๒๑๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายสล้าง ชินะกานนท์	ปชป.	๑๓,๑๑๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔.นางสุดา สุวิชาโสภณ	ปชป.	๑๓,๐๙๖	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายวิชัย นันท์ธนทรัพย์	ปชป.	๑๓,๐๖๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. ว่าที่ ร.ท.กษิต์เดช ศรีสนิหวงค์	ปชป.	๑๒,๙๐๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายศุภชัย ชัยพรเรืองเดช	ปชป.	๑๒,๘๐๖	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๔. หนองแขม	๑. นายสรยุทธ เต็นต์ดำรงกุล	พท.	๑๘,๐๓๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. น.ส.นัจกัศ กรเกษม	พท.	๑๗,๗๑๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายนิกร ชิมรส	พท.	๑๖,๒๗๕	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายธีระวัฒน์ ฤกษ์จรัส	พท.	๑๖,๑๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายวิโรจน์ อมรอรธรวิทย์	พท.	๑๕,๖๔๐	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายทรงชล สุดประเสริฐ	พท.	๑๕,๑๓๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายอุดมวิทย์ สอนสมยุค	พท.	๑๔,๘๘๔	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๕. หนองจอก	๑. นายศิริพงษ์ รัสมิ์	พท.	๒๐,๘๔๓	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายสกลาม นิยมรัฐ	พท.	๑๙,๘๕๔	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายอารี สุขโข	พท.	๑๙,๐๙๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๔. นายสุทัศน์ ฉัตรจัตุรัส	พท.	๑๘,๓๗๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายกิติภูมิ นิละไพจิตร	พท.	๑๘,๐๓๑	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสถาพร สุนย์สาทร	พท.	๑๗,๘๙๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายหยกพร อิศระเสรีพงษ์	พท.	๑๗,๓๗๘	ได้รับการเลือกตั้ง
๓๖. ห้วยขวาง	๑. นายวันชัย สุปสร้อยสิน	พท.	๑๑,๕๒๘	ได้รับการเลือกตั้ง
	๒. นายประฤทธิ์ หาญกิจจะกุล	พท.	๑๑,๒๓๙	ได้รับการเลือกตั้ง
	๓. นายศรันย์ มุสิกะ	พท.	๑๑,๑๔๔	ได้รับการเลือกตั้ง

เขตการปกครอง	ผู้สมัคร	สังกัดพรรค*	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	๔. นายยชญ์อนัน คุณธนานาวัฒน์	พท.	๑๑,๑๒๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๕. นายมานะ ยิ้มเเ	พท.	๑๑,๑๑๗	ได้รับการเลือกตั้ง
	๖. นายสิริเชษฐ์ วุฒิชัยคนัฎฐาวี	พท.	๑๐,๕๖๒	ได้รับการเลือกตั้ง
	๗. นายยุทธ อินทรแปน	พท.	๑๐,๘๖๒	ได้รับการเลือกตั้ง

Legislative Institutional Repository of Thailand
 วิทยาลัยการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาประเทศไทยในทศวรรษ 2010s

พรรณราย ชันธกิจ *

บทนำ

ในช่วง ๒๕ ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้พัฒนาจนถึงระดับเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำด้านเศรษฐกิจและหุ้นส่วนด้านการพัฒนาในระดับภูมิภาค แต่ความเจริญเติบโตดังกล่าวมิได้มาโดยปราศจากต้นทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ภาคอุตสาหกรรมขยายตัว มีชุมชนเมืองเกิดขึ้นมากมาย แต่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังคงสูง และผลการพัฒนายังก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ มากมายโดยเฉพาะปัญหามลพิษที่ทำลายคุณภาพชีวิตและระบบนิเวศ มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างสิ้นเปลืองและเกินขนาด โดยปราศจากการวางแผนที่ดี ทำให้ขาดความสมดุลทางธรรมชาติ ก่อให้เกิดภาวะ “โลกสีหม่น”

ปี ๒๕๕๓ (๒๐๑๐) ก้าวเข้าสู่ทศวรรษ 2010s ยังมีแนวโน้มว่าประเทศไทยที่จะได้รับผลกระทบจากมลพิษเพิ่มมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง ยังเป็นปัจจัยโน้มนำให้เกิดโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน มีปัญหาสังคมอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกภิวัตน์ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรได้ส่งผลให้ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคม

* อดีตเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้สูงอายุแล้ว นอกจากนั้น ปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศโดยเฉพาะความขัดแย้งทางการเมืองนับแต่ปลายปี ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน ก็ยังจะดำเนินต่อไปในทศวรรษ 2010s

สภาพการณ์ดังกล่าวนี้ ถือเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ เป็นภาระอันใหญ่หลวงที่รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบ ท่ามกลางความอ่อนแอทางการเมือง จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสภาพการณ์ต่าง ๆ สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ต้องเป็นที่พึ่งของประชาชน ทำหน้าที่เชิงรุกร่วมกับทุกภาคส่วน ชี้แนะแนวทางนำประเทศก้าวข้ามพ้นปัญหาที่ถั่งโถมเข้ามาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเท็จจริงประเทศไทยในวันนี้

ในส่วนี้จะนำเสนอข้อเท็จจริงซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายการพัฒนาประเทศไทยในช่วง 2010s ประกอบด้วย ประเด็นหลัก ๆ ๓ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ผลของการไม่ให้ความสำคัญต่อแนวคิดแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากรายงานพัฒนามนุษย์ (Human Development Report) ประจำปี ค.ศ. ๑๙๙๖ เครือข่ายเพื่อการพัฒนาระดับโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme หรือ UNDP) ได้อธิบายว่า “คุณภาพ” ของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสำคัญกว่า “อัตรา” ซึ่งแบบแผนการเจริญเติบโตที่ทำความเสียหายในระยะยาวมีทั้งหมด ๕ รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ (๑) การเติบโตที่ไม่สร้างงานให้กับประชากร (rootless growth) (๒) การเติบโตที่ทั้งห่างกระแสรักษาไร้ไต่ย (voiceless growth) (๓) การเติบโตที่กดทับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจนสิ้นสลาย (rootless growth) (๔) การเติบโตที่ทำลายสิ่งแวดล้อม (futureless growth) และ (๕) การเติบโตที่ประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือคนรวยเท่านั้น (ruthless growth) ซึ่งการเติบโตทั้ง ๕ รูปแบบดังกล่าวนี้ เป็นการเติบโตที่ “ทั้งไม่ยั่งยืน” และ “ไม่สมควรจะยั่งยืน”^๑

^๑ HUMAN DEVELOPMENT REPORT 1996 The United Nations Development Programme (UNDP) New York Oxford Oxford University Press 1996.

แนวคิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” (sustainable development) ไม่ใช่เรื่องใหม่ วัฒนธรรมมากมายในประวัติศาสตร์มนุษย์ รวมทั้งวัฒนธรรมชุมชนในหลายพื้นที่ของประเทศไทย ได้มองเห็นความจำเป็นของการสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ แต่สิ่งที่เป็นเรื่อง “ใหม่” ในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ความพยายามที่จะนิยาม สร้างองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและแจ่มแจ้งองค์ประกอบต่างๆ ของแนวคิดนี้ในบริบทของสังคมอุตสาหกรรมและข้อมูลข่าวสารระดับโลก

การพัฒนาตลอด ๒๕ ปีที่ผ่านมา นับวันจะปรากฏผลเสียแห่งวิธีการพัฒนาแบบ “สุดโต่ง” ที่เน้นเรื่องอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพียงมิติเดียว โดยไม่สนใจมิติอื่น ๆ (หรือสนใจน้อยเกินไป) โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมก็ยิ่งปรากฏให้เห็นชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจ ต้องหันมาให้ความสำคัญกับแนวคิดที่เรียกว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” มากขึ้นเรื่อยๆ

สภาที่ปรึกษาฯ จะมีส่วนในการนำเสนอแนวทางเพื่อผลักดันหรือจัดตั้งให้ทุกฝ่ายยึดถือปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างไร

๒. ภาวะอุบัติใหม่

“ภาวะอุบัติใหม่” ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างในอนาคตอันใกล้ เป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อประเทศ ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถการบริหารจัดการของประเทศที่จะส่งเสริมและขยายผลบวก รวมทั้งลดผลกระทบที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญและเร่งศึกษาวิเคราะห์และกำหนดนโยบาย ซึ่งที่ผ่านมาประเด็นอุบัติใหม่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นใหม่นั้นเป็นปัญหาที่ท้าทายและสำคัญ จึงต้องเตรียมการวางแผนอย่างรอบคอบ ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องศึกษาข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับจัดการปัญหาได้ถูกต้องและทันทั่วทั้ง

(๑) ภาวะโลกร้อน เป็นสิ่งที่ท้าทายและมีผลกระทบทั่วโลก การศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญภาวะโลกร้อน ได้วิเคราะห์ล่วงหน้าด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งถึงผลกระทบ ๓ ประเด็นหลัก คือ การเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ของคนไทยโดยเฉพาะการย้ายถิ่นฐาน การเปลี่ยนแปลงการจัดการด้านเกษตรและการแย่งชิงทรัพยากร ประเด็นเหล่านี้จำเป็นต้องมีนโยบายและแนวทางแก้ไขเพื่อการจัดการที่ยั่งยืนและมีทรัพยากรใช้งานเพียงพอ และภาวะโลกร้อนยัง

เป็นตัวการที่นำไปสู่ประเด็นอุบัติใหม่อื่น ๆ เช่น โรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เป็นต้น

(๒) การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (GMOs) การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลง

พันธุกรรม แบ่งเป็นสัตว์ดัดต่อพันธุกรรม สำหรับประโยชน์ด้านการแพทย์ พืชดัดแปลง พันธุกรรมและจุลินทรีย์ดัดแปลงพันธุกรรม ซึ่งประเทศไทยต้องให้ความสำคัญ คือ การบริหารจัดการสิทธิบัตรและการต่อรอง สิทธิประโยชน์จากงานวิจัย เพื่อเตรียม ความพร้อมในการแก้ปัญหาในอนาคต ทั้งด้านการค้าและศักยภาพการวิจัยและ พัฒนา เช่น การเลี้ยงและใช้สัตว์เพื่อ

งานทางวิทยาศาสตร์ที่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มีผลงานวิจัยและผลิต ชีวิตวัตถุ ตลอดจนการผลิตอาหารและยาของไทยได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล ที่จะ ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมหาศาล เป็นต้น

(๓) พลังงาน อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อมกับผู้บริโภค ปริมาณการใช้

พลังงานจำนวนมากก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและอาจจะเกิดภาวะขาดแคลนพลังงาน ในอนาคต ซึ่งพลังงานนิวเคลียร์เป็นหนึ่งในพลังงานทางเลือกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มาก เมื่อเทียบกับพลังงานถ่านหินและน้ำมัน ซึ่งแผนการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ใน ประเทศไทยได้บรรจุในแผนพลังงานของประเทศเป็นครั้งแรกในปี ๒๕๕๐ ประเทศไทย จึงจำเป็นต้องเตรียมการในส่วนเทคโนโลยี การจัดการเชื้อเพลิงและสร้างความเชื่อมั่น ด้านความปลอดภัยให้กับประชาชน และสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่าง รวดเร็วนั้นได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากมาย ดังปรากฏชัดเจนในช่วงเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ในเกือบทุกภูมิภาคของไทยได้เกิดภัยทางธรรมชาติอย่างรุนแรง เกิดน้ำป่าไหลหลาก ทำให้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกิดวาตภัยและ ดินโคลนถล่มในภาคใต้ และสำหรับในภาคเหนือก็เกิดภาวะภัยหนาว

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
รัฐสภาสาร เมษายน ๒๕๕๔

(๔) เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อย ๆ จำเป็นต้องวางแนวทางในการรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดในอนาคต โดยเฉพาะปัญหาด้านความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังก่อให้เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ มากมาย

(๕) สังคมผู้สูงอายุ ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากความก้าวหน้าด้านวิทยาการทางการแพทย์ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ระบาดวิทยา ระบบสุขภาพ กองทุนเพื่อการชราภาพ และการใช้ความรู้ความสามารถและภูมิปัญญาของผู้สูงอายุเพื่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

ภาวะอุบัติใหม่เป็นสิ่งที่แก้ไขยาก แต่อย่างไร รัฐบาลก็ต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพและมีปัญหาน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งสภาที่ปรึกษาฯ จะช่วยกันพิจารณาแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขภาวะอุบัติใหม่ เพื่อช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหาและเยียวยาหรือชดเชยอย่างเหมาะสม

๓. ปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ

นับแต่ปลายปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยประสบปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศที่ถึงจุดแตกหักหรือ dead lock หลายรอบ และความขัดแย้งดังกล่าวก็ยังคงดำเนินต่อไปในทศวรรษ 2010s ซึ่งความขัดแย้งที่สำคัญ ๆ ๓ ประการ ได้แก่

(๑) ความขัดแย้งในการกระจายความเป็นธรรมในมิติต่าง ๆ เป็นพื้นฐานของความขัดแย้งทั้งหมดในสังคมไทย ปัญหาการกระจายความเป็นธรรมมีอยู่ในทุกมิติ ภาพสะท้อนความไม่เป็นธรรมที่เห็นได้ง่ายที่สุด คือ ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย แต่ในทางปฏิบัติมีความละเอียดอ่อนกว่าเพียงเรื่องของรายได้ที่ต่างกันราวฟ้ากับดิน ซึ่งความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าวนี้ได้หลอมรวมเข้ากับโครงสร้างทางสังคมก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นปัญหาระดับชาติที่รอการแก้ไข

ดังนั้น ความเป็นธรรมในการเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรจึงเป็นศูนย์กลางของความขัดแย้งในสังคมไทย หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยังคำนึงถึงแต่ประโยชน์และผลกำไรโดยไม่ต้องการแบกรับภาระ ตัวอย่างประจักษ์ชัด คือ กรณีมาบตาพุด ที่สอนให้รัฐและภาคเอกชนรู้ว่าตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจไม่สามารถทดแทนการพัฒนาที่สมดุล

และยั่งยืนได้ แต่เชื่อว่าการจัดสรรและจัดการทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรมจะยังคงดำเนินอยู่ และจะกลายเป็นปมขัดแย้งระหว่างประชาชนและชุมชนในพื้นที่กับภาครัฐและภาคธุรกิจ เช่น ความพยายามสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และเมกะโปรเจกต์อื่นๆ เพราะสังคมไทยยังขาดความจริงใจและขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการตรวจวัดอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการผลิตในภาคอุตสาหกรรม

มิติเรื่องความเป็นธรรม ควรเป็นการผสมผสานแนวคิดเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และ ความเท่าเทียมกัน ความเป็นธรรมที่เป็นรูปธรรม คือ ความสามารถที่จะมีชีวิตที่ควรค่า แก่การดำรงชีวิตในสังคม มีสิทธิมีเสรีภาพและความสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายในชีวิตได้ เท่าๆ กับคนอื่น และหากจะมีความไม่เท่าเทียมกันในสังคมอยู่บ้าง ความไม่เท่าเทียมนั้นจะต้องถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ที่เสียเปรียบในสังคมเท่านั้น หลักการของความเป็นธรรมจึงควรเป็นพื้นฐานของสถาบันต่างๆ ในสังคม เป็นหัวใจของครอบครัว ของที่ทำงาน ของตลาด ของระบบเศรษฐกิจ ของศาล และขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ก็จะก่อให้เกิดความยุติธรรมที่เป็นธรรม (justice as fairness) และจะเป็นต้นกำเนิดข้อตกลงที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งอื่นๆ ในสังคม

(๒) ความขัดแย้งในเรื่องคุณธรรมและความดี คุณธรรมและความดีไม่ใช่เรื่อง ขาวกับดำที่สามารถอธิบายให้ทุกคนเข้าใจตรงกันได้ วิวาทะเรื่องความดีและคุณธรรมไม่ได้ จำกัดอยู่เฉพาะในแวดวงวิชาการ รูปธรรมของความขัดแย้งในเรื่องคุณธรรมและความดีมีให้เห็นอยู่ทั่วไป เช่น การนิยมผู้บริหารประเทศต้องเก่งแต่โกงบ้างได้ หรือการปิดสนามบินถือเป็นผู้ก่อการดี เป็นต้น ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวกลายเป็นความขัดแย้งที่ฝังรากลึกในสังคมไทยไปแล้ว

(๓) ความขัดแย้งในเรื่องประชาธิปไตย กล่าวคือ สังคมไทยเกิดความเห็นต่าง ในความหมายของประชาธิปไตย เช่น ประชาชนเห็นว่าประชาธิปไตยเท่ากับการเลือกตั้ง กลุ่มคนที่เชื่อว่าประชาธิปไตยแบบตะวันตกนั้นไม่เหมาะกับสังคมไทย และด้วยวัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ทำให้ประชาชนยังไม่พร้อมที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่ถูกซื้อ ชักจูง หรือครอบงำ ดังนั้น ที่ผ่านมาสังคมไทยจึงยังไม่สามารถประนีประนอมในทิศทางของ ประชาธิปไตย หรือแม้แต่ยอมรับร่วมกันว่า ประชาธิปไตย คือ เป้าหมายเดียวของระบอบ การเมืองที่ทุกคนปรารถนา ประชาธิปไตยจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนอ้างถึงแต่ไม่มีใครยึดปฏิบัติ

จากที่กล่าวมานั้น หากพิจารณาในเชิงความขัดแย้งประเทศไทยยังประสบ ปัญหาความขัดแย้งทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง จะเห็นได้ว่าความ ขัดแย้งดังกล่าวยังคงดำรงอยู่อย่างเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ทำให้ประเทศไทยขาดความ

สมานฉันท์ อันเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในประเทศ ภาวะเช่นนี้ เป็นจุดอ่อนที่ไม่สามารถเลี้ยงได้ และไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะสิ้นสุดหรือคลี่คลายไปใน ทิศทางใด หากสภาที่ปรึกษาฯ จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ ในทศวรรษ 2010s ก็ต้องให้ความสำคัญต่อปมความขัดแย้งทั้งหมดดังกล่าวไปพร้อม ๆ กัน

ปัญหาอันเนื่องจากภาวะวิกฤตของเศรษฐกิจโลก ซึ่งประเทศไทยต้องเร่ง ดำเนินการเกี่ยวกับพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อม การกีดกันการค้า การประชาคมด้านเศรษฐกิจ ความต้องการด้านพลังงาน และความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

ที่กล่าวมาแล้วทั้ง ๓ ประเด็นนั้น ไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่ทำลายการพัฒนา ประเทศของรัฐบาลเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ทำลายการปฏิบัติหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ ในฐานะ เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลและเป็นองค์กรการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับการปฏิบัติการเชิงรุก ในทศวรรษ 2010s

จากข้อเท็จจริงประเทศไทยในวันนี้นั้น คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าประเด็นต่าง ๆ เป็นภัยคุกคามประเทศไทยที่ใหญ่หลวงมาก ยากที่รัฐบาลจะทำหน้าที่รับผิดชอบแต่เพียง ลำพัง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาของคณะรัฐมนตรี ควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สภาที่ปรึกษาฯ สามารถปฏิบัติการเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๒

๑. การสร้างหน่วยธุรการ เลขานุการ และวิชาการที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะหน่วย วิชาการที่สามารถรองรับการปฏิบัติการเชิงรุกได้ โดยอาจจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่ได้รับการยอมรับในสังคมไทยเข้ามาร่วมปฏิบัติงาน

^๒ ในขณะที่ผู้เขียนปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมชาตินั้น ได้ ร่วมกับบุคลากรของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ และสภาที่ปรึกษาฯ พยายามสร้างองค์กรให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ แต่ด้วยข้อจำกัดหลายประการ ทำให้การพัฒนาดำเนินการได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ปัจจุบัน หากสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ โดยการสนับสนุนของสภาที่ปรึกษาฯ มีความพร้อมที่จะขับเคลื่อนเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรในภาพรวมอย่างแท้จริงก็จะทำให้การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ มีคุณภาพและได้ รับการยอมรับจากสังคมมากยิ่งขึ้น

๒. การสร้างฐานข้อมูลด้านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมภาคประชาชน ที่ทันสมัยและประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

๓. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสภาที่ปรึกษาฯ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคธุรกิจ และภาคสื่อมวลชน (และอาจรวมทั้งภาคการเมืองด้วย) ในรูปแบบ เครือข่ายที่มีการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๔. การเพิ่มช่องทางการสื่อสารสองทาง เพื่อให้สภาที่ปรึกษาฯ สามารถรับ-ส่ง ข้อมูลในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว เช่น การสร้างกระดานสนทนา เพื่อเปิดให้ประชาชนได้เข้ามาสื่อสารกับสภาที่ปรึกษาฯ ได้สะดวกและรวดเร็ว หรือการมีรายการวิทยุหรือโทรทัศน์เป็น ของสภาที่ปรึกษาฯ เป็นต้น

๕. สภาที่ปรึกษาฯ ควรผลักดันให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ ปรึกษาฯ และการดำเนินการเกี่ยวกับความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวจะต้องประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อแจ้งให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบและยกระดับความเห็นและ ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ เช่นเดียวกับสภาเศรษฐกิจเป็นสภาเศรษฐกิจและสังคม (Conseil Economique et Social = CES) ประเทศฝรั่งเศส

๖. สภาที่ปรึกษาฯ อาจสร้างกลไกที่สามารถเข้าถึงความต้องการของผู้มีส่วน ได้เสีย (Stakeholders) โดยการสร้างระบบการประสานภายในกับกระทรวง ทบวง กรม และ องค์การเครือข่ายภาคประชาสังคม ซึ่งอาจจะมีประเด็นที่ต้องการให้สภาที่ปรึกษาฯ ศึกษา และจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี หรืออาจเป็นช่องทางในการติดตาม ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ อีกช่องทางหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะและติดตามผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี เป็นประจำและต่อเนื่อง

๗. การทบทวนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทำงาน ของสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพและมีความ สอดคล้องกับระยะเวลาดำเนินงานและงบประมาณ ในกรณีเร่งด่วน สภาที่ปรึกษาฯ จึงอาจ ไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง เนื่องจากสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ถือเป็นผู้แทนองค์กรกลุ่มอาชีพและกิจกรรมตามบัญญัติท้ายพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ แต่ในการพิจารณาจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะควรประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐ

ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคสื่อมวลชน ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา ได้เข้ามีส่วนร่วมให้ข้อมูล ร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในลักษณะ “เบญจภาคี” และหากสภาที่ปรึกษา ไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จะจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ สภาที่ปรึกษา จำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้าร่วมดำเนินงาน เพื่อให้ความเห็น และข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา มีน้ำหนัก ทำให้คณะรัฐมนตรีรับฟังและให้ความสำคัญ ที่จะผลักดันไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

สำหรับการปฏิบัติการกิจเชิงรุกนั้น สภาที่ปรึกษา อาจพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

๑. สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ซึ่งมีแนวคิดตามหลักการ ดังนี้ (๑) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ (๒) ให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเหมือนแผนฯ ที่ผ่านมา (๓) สร้างสมดุลการพัฒนาในทุกมิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน (๔) ภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน และ (๕) การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมองการพัฒนาสู่วิสัยทัศน์ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ทั้งนี้ จะเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจโดยเน้นให้ความสำคัญกับภาคเกษตรกรรมและบริการมากขึ้น ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๖ ข้อ คือ (๑) การสร้างความเป็นธรรมในสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ช่วยลดความขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้ เช่น โครงสร้างภาษีที่ไม่เป็นธรรมและการถือครองสินทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม (๒) การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (๓) การสร้างความสมดุลและมั่นคงของอาหารและพลังงาน (๔) การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้หรือเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (๕) การสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค เพิ่มบทบาทไทยในเวทีโลก และ (๖) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สภาที่ปรึกษา ต้องเร่งพิจารณาให้ความเห็นต่อแผนดังกล่าวคู่ขนานกับการจัดทำแผนของสภาพัฒนาฯ ตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก โดยการตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจติดตามการจัดทำแผนฯ ๑๑ เป็นระยะ ๆ เพื่อให้การพิจารณาให้ความเห็นเมื่อสภาพัฒนาฯ ส่งมาให้ตามที่กฎหมายกำหนด สามารถกระทำได้ตามกำหนดเวลาและได้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลระหว่าง ๓ มิติ คือ สังคม เศรษฐกิจ และ

สิ่งแวดล้อม และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของประเทศ และความต้องการของประชาชน

๒. พิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบองค์รวม เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เช่น

- พิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาที่รักษาความสมดุลใน ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ คำนึงถึงการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีและการจัดการ ด้านสังคม ที่ต้องเน้นไปในทิศทางของความโปร่งใสและยุติธรรม โดยจะยึดหลักการดำเนินงานด้วยหลักธรรมาภิบาล และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องดำเนินการปกป้องฟื้นฟูให้กลับคืนสภาพเดิมและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น โดยมีการพัฒนาตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ

- การพิจารณากำหนดให้ภาครัฐและธุรกิจปฏิบัติตามแนวทางบรรษัทภิบาล Corporate Social Responsibility (CSR)^๓ อย่างเคร่งครัด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- การสนับสนุนให้มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะในขั้นที่ ๒ และ ๓ ที่เน้นการร่วมมือเอื้อเฟื้อต่อกันและกันไม่เบียดเบียนกันระหว่างกิจการต่างๆ และการขยายผลอย่างกว้างขวางมาเป็นฐานในการสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่อย่างเป็นรูปธรรมที่เรียกว่า กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ซึ่งเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจลักษณะพิเศษที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม สุขภาวะและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กับการสร้างรายได้อย่างยั่งยืน เพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติอาจจะเรียกว่าเป็นระบบเศรษฐกิจพอเพียงขั้นก้าวหน้าอันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและสังคมที่มีความเท่าเทียม ยุติธรรม และมีปัญญามากขึ้น

- การทบทวนกำหนดพื้นที่สำหรับภาคอุตสาหกรรมใหม่ เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน

^๓ Corporate Social Responsibility (CSR) หรือ บรรษัทภิบาล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กร ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

(๒) การแก้ไขปัญหาหนี้ท่วม ภัยแล้ง และดินโคลนถล่มแบบบูรณาการ

(๓) การผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างองค์ความรู้และการสื่อสารให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยง่าย เพื่อการปรับตัวให้พร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในภาวะอุบัติใหม่ในบริบทต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ ภาวะเรือนกระจกและระบบเตือนภัย เป็นต้น

(๔) การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศในมิติต่าง ๆ พร้อม ๆ กัน เช่น การนำเสนอแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๕) แผนรองรับสังคมผู้สูงอายุ เช่น การปฏิรูปสถาบันครอบครัวไทย เพื่อรองรับสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ แนวทางการใช้ความรู้ความสามารถและภูมิปัญญาของผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาสังคมไทย การสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ตลอดจนการจัดระบบมาตรฐานคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัว อยู่โดยลำพัง ที่อยู่บ้านพักผู้สูงอายุของภาครัฐ และที่อยู่บ้านพักผู้สูงอายุของภาคเอกชนและภาคประชาสังคม อันเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดการความเป็นอยู่ของประชากรในอนาคต นอกจากนี้ ยังควรพิจารณาให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อลดจำนวนประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยทบทวนอายุของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” คือ ผู้ที่อายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ เป็น ๖๕ ปีบริบูรณ์ และต้องทบทวนการกำหนดการเกษียณอายุราชการอาจจะเขยิบเป็น ๖๕ ปี เพื่อลดจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่รัฐจะต้องแบกรับภาระและให้ผู้ที่อายุไม่ถึง ๖๕ ปีบริบูรณ์ได้ใช้ศักยภาพในการทำงานได้ต่อไป

บทสรุป

ในทศวรรษ 2010s มีแนวโน้มว่า ประเทศไทยจะประสบปัญหาทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ปัญหาภาวะอุบัติใหม่และที่สำคัญปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่ทำลายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ทำลายการปฏิบัติหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ ในฐานะเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลจำเป็นที่จะต้องเพิ่มศักยภาพให้องค์กรสามารถปฏิบัติภารกิจเชิงรุกได้

อย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างให้สภาที่ปรึกษา มีพลังหรือมีอำนาจเพียงพอที่จะ
ทำให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา มีน้ำหนักเพียงพอที่จะให้รัฐบาลรับฟัง

ทั้งนี้ สภาที่ปรึกษาจะต้องให้ความสำคัญต่อปัญหาท้าทายที่ประเทศไทย
กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันและเร่งปฏิบัติภารกิจเชิงรุก โดยการจัดทำความเห็นและข้อเสนอ
แนะที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยควร
พิจารณาแบบองค์รวมหรืออาจจะพิจารณาจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็น
ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันแบบเป็นชุดความเห็นและข้อเสนอแนะ (Program) ซึ่งเป็นการ
จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องใหญ่ ๆ และอาจจัดเป็น “วาระแห่งชาติ” โดย
เฉพาะการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งสภา
ที่ปรึกษา ต้องเริ่มพิจารณาคู่ขนานกับสภาพัฒนาฯ และพิจารณารายละเอียดของแผนฯ
๑๑ ให้มีทิศทางพัฒนาที่มีความสมดุลระหว่างด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และ
ปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศต้องพิจารณาในมิติต่าง ๆ พร้อม ๆ กัน เช่น การนำเสนอ
แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันเพื่อ
การพัฒนาที่ยั่งยืน

หากสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพัฒนาองค์กรและให้ความ
สำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนต่าง ๆ และการพัฒนาประเทศไทยในทศวรรษ 2010s
ดังที่กล่าวแล้ว สังคมก็จะมีเชื่อมั่นต่อสภาที่ปรึกษา มากขึ้นและสภาที่ปรึกษา ก็
กลายเป็นองค์กรที่จำเป็นที่จะต้องดำรงอยู่ในประเทศไทยต่อไป

ทางสองแพร่งของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ผู้บริหารเข้มแข็งหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น

คณิตศร ทับทิม *

บทความนี้พยายามนำเสนอประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นให้เป็นการปกครองตนเอง (Self Government) จากปี ๒๕๔๐ ถึงปัจจุบัน โดยบทความนี้ให้ความสนใจในประเด็นของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นกับการสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนหรือสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้บริหาร โดยเฉพาะประเด็นการบริหารงานท้องถิ่น เพราะจากที่ผ่านมาได้มีการแก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายบางฉบับรวมทั้งการเพิ่มแผนการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ๒๕๔๒ เพื่อตอบสนองนโยบายตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มีการเพิ่มแผนการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น สำคัญคือ การให้อิสระแก่ท้องถิ่นเพื่อปกครองตนเองของประชาชน การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่น (การบริหารบุคคล การเงินการคลัง การวางแผน การจัดองค์กร ฯลฯ) และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสู่การปกครองตนเอง นอกจากนี้ มีการใช้รูปแบบผู้บริหารเข้มแข็งที่เลือกตั้งนายกโดยตรงเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเสถียรภาพให้กับผู้บริหาร ซึ่งอาจจะมากเกินไปหรือไม่ เช่น การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการประจำ ผู้บริหารมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการตัดสินใจ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการจัดการภาครัฐและเอกชน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ทางสองแพร่งของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น :
ผู้บริหารเข้มแข็งหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น

คณิตศร ทับทิม

Legislative Institutional Repository of Thailand

๗๓

กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ เป็นต้น แต่ก็เหมือนเหรียญที่มี ๒ ด้าน เพราะการใช้รูปแบบผู้บริหารเข้มแข็งเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับผู้บริหารย่อมกระทบต่ออำนาจของสภาและประชาชน ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ ก็ได้เพิ่มอำนาจให้กับประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการทำงานที่ไม่เคยมีมาก่อน แต่ก็ด้วยความใหม่ของกฎหมายที่ทำให้การปฏิบัติดูจะไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุผลให้ผู้เขียนนำมาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ที่จะทำให้องค์กรสร้างกระบวนการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและพัฒนาจนเป็นการปกครองที่เรียกว่า การปกครองตนเองได้อย่างไรและประชาชนไม่เป็นเพียงผู้บริโภครหรือผู้รับเท่านั้น

เอนก เหล่าธรรมทัศน์กล่าวในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายวิชาการนโยบายสาธารณะว่า ประชาธิปไตยมี ๒ ระดับ คือ ประชาธิปไตยระดับชาติ เป็นประชาธิปไตยที่ผ่านผู้แทน (Representative government) ส่วนประชาธิปไตยท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนปกครองตนเอง (Self - government democracy) ที่มีความแตกต่างกัน ประชาธิปไตยท้องถิ่นจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่าระดับชาติ

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (๒๕๕๐) กล่าวว่า ท้องถิ่นไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ มีกี่ล้านคนก็ตาม ท้องถิ่นก็ต้องกระจายอำนาจภายใน สาระของท้องถิ่น คือ การปกครองตนเอง

จุดเริ่มต้น

รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นยุคใหม่เป็นการวางรากฐานประชาธิปไตยท้องถิ่น โดยบัญญัติในหมวดที่ ๙ เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น สาระสำคัญส่วนใหญ่ คือ การให้อิสระแก่ท้องถิ่นเพื่อปกครองตนเอง สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่น (การบริหารบุคคล การเงิน การคลัง การวางแผน การจัดองค์กร ฯลฯ) รวมทั้งเปลี่ยนรูปแบบการเลือกตั้งเป็นการเลือกตั้งโดยตรงที่ประชาชนต้องเลือกทั้งสมาชิกและผู้บริหารซึ่งต้องการสร้างความเข้มแข็ง

ให้แก่ผู้บริหารและเสถียรภาพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น รูปแบบการเลือกตั้งแบบนายกโดยตรงหรือผู้บริหารเข้มแข็ง เป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ฝ่ายบริหารสามารถกำหนดนโยบายและการบริหารได้แบบเบ็ดเสร็จ โดยนายกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรมให้กับนายกเป็นอย่างมาก และนอกจากนี้ยังมอบหมายให้นายกเป็นผู้แต่งตั้งและสามารถถอดถอนหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ได้ รวมทั้งยังมีอำนาจยับยั้งมติของสภาได้อีกด้วย

แม้จะมีการรัฐประหารแต่ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๑) ก็ยังคงบัญญัติในหมวดที่ ๑๔ เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับการให้อิสระแก่ท้องถิ่นเพื่อปกครองตนเองของประชาชน การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่น (การบริหารบุคคล การเงินการคลัง การวางแผน การจัดองค์กร ฯลฯ) และการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ต่างจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่แตกต่างเห็นจะเป็นแผนการกระจายอำนาจ ฉบับที่ ๒ ที่ลดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลง เหลือเพียงไม่เกินร้อยละ ๒๕ แต่ก็มีการเพิ่มวาระการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามา ซึ่งเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๓ วรรค ๓ ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยมีเนื้อหาสาระที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่การร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ รวมทั้งสิทธิในการถอดถอนผู้บริหาร และการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ในกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและสามารถเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยตามแบบท้องถิ่นไทย และคงการเลือกตั้งแบบผู้บริหารเข้มแข็งไว้ด้วย

ดังนั้น การกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ เพื่อปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานในการพัฒนาประชาธิปไตยแบบท้องถิ่นจะสามารถส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจนสามารถปกครองตนเองได้หรือไม่ หรือเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้บริหาร เป็นคำถามที่ผู้เขียนตั้งข้อสมมติฐานไว้ โดยเฉพาะถ้าการปฏิรูปท้องถิ่นสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งจนสามารถปกครองตนเองได้ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับการพัฒนาประชาธิปไตย

ท้องถิ่นด้วย และน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าการปฏิรูปท้องถิ่นกลับไม่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน แต่กลับสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้บริหารหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เหมือนกับการสร้างอีกชั้นหนึ่งมาปกครองประชาชน ผู้เขียนเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานครถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยย่อยที่กระจายอยู่ทั่วประเทศและสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากและรวดเร็ว เป็นตัวแทนที่ดีและเป็นโอกาสที่ดีสำหรับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมากขึ้น รวมทั้งเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่นให้เข้มแข็งและเป็นโรงเรียนสอนประชาธิปไตยที่สำคัญสำหรับประชาชน และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นจนสามารถปกครองตนเองได้โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารเป็นเพียงผู้สนับสนุนการดำเนินงานของประชาชนเท่านั้นน่าจะเป็นเรื่องที่ดีอย่างยิ่ง

ส่วนผสมระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในการบริหารงานท้องถิ่น

ในส่วนนี้จะอธิบายความหมาย รูปแบบ และระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน และความหมาย พร้อมกับที่มาของรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าทำไมประเทศไทยถึงนำเอาแบบนี้มาใช้ในการปกครองท้องถิ่น และส่วนผสมระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงเป็นอย่างไรบ้าง

สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีสถาบันและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ เช่น สถาบันข้อมูลของสถาบันพระปกเกล้า ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในกรณีแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและ

ปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

World Health Organization (๑๙๗๘ : ๔๑-๔๙ อ้างถึงในสุภาพร ดาร์ภย์, ๒๕๕๐ : ๑๔) เสนอว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยขบวนการ ๔ ขั้นตอน คือ ๑. การวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร วิธีการติดตามและประเมินผล และประการสำคัญ ๒. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและการบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและการบริหาร ๓. การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม ๔. การได้รับผลประโยชน์ (Obtaining Benefits) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งอาจจะเป็นทั้งวัตถุ สิทธิ และโอกาสการเข้าถึงประโยชน์นั้นด้วย

โกวิท พงงาม (๒๕๕๓ : ๕๓-๖๔) ได้รวบรวมความหมายของคำว่า “การมีส่วนร่วม (Participation)” ที่มีผู้ให้นิยามไว้ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วมในมิติเชิงกระบวนการ (Process) คือ การเชื่อว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการและขั้นตอนที่ส่งเสริม ชักนำ และเปิดโอกาสให้บุคคล กลุ่มองค์กรได้เข้ามามีโอกาสและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ จนถึงการประเมินผล ความหมายของการมีส่วนร่วมในมิติเชิงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (Decision-maker) เป็นการให้อำนาจของบุคคล กลุ่ม และองค์กรในการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยตนเองเพื่อผลการพัฒนานั้นจะได้ตรงตามความต้องการของตนเองและชุมชน ความหมายของการมีส่วนร่วมในมิติผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เป็นการมองผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งคล้ายกับมิติเชิงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ แต่ความแตกต่างอยู่ที่บุคคล กลุ่ม และองค์กรที่เข้ามาเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยตรง ความหมายของการมีส่วนร่วมในมิติอื่น ๆ ซึ่งรวมความหมายเชิงกระบวนการ เชิงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และเชิงผู้มีส่วนได้เสียมาผสมผสานกัน เช่น การมีส่วนร่วมเป็นอำนาจในการตัดสินใจของบุคคล กลุ่ม และองค์กรในการเข้าร่วมกระบวนการทำงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน

LIR

Cohen และ Up Hoff (๑๙๗๙ อ้างถึงใน พีรพล ไชยพงศ์ ๒๕๓๙ : ๑๐) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ ๑. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการ ๒. การมีส่วนร่วมดำเนินการ (Implementation) ประกอบด้วย การบริจาคทรัพยากร การบริหาร การประสานขอความร่วมมือ ๓. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ประกอบด้วย การรับผลประโยชน์ทั้งด้านวัสดุ ด้านสังคม และส่วนบุคคล ๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ถวิลวดี บุรีกุล (๒๕๕๐ : ๒) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและความคิดเห็น และความคิดเห็นนี้ได้ถูกใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ โดยแบ่งจากระดับต่ำไปหาระดับสูง ๗ ระดับ และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมกับจำนวนของประชาชนที่เกี่ยวข้อง คือ ระดับของการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก ยิ่งระดับของการมีส่วนร่วมสูงเพียงใด จำนวนของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ได้แก่ ๑) ระดับการให้ข้อมูล ๒) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ๓) ระดับการปรึกษาหารือ ๔) ระดับการวางแผนร่วมกัน ๕) ระดับการร่วมปฏิบัติ ๖) ร่วมติดตามตรวจสอบ และ ๗) ระดับการควบคุมโดยประชาชน

รูปแสดงระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของถวิลวดี บุรีกุล

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
รัฐสภาไทย เมษายน ๒๕๕๕

ผู้เขียนได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ การที่ประชาชนเลือกโดยสมัครใจที่จะเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ตั้งแต่การร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติ การร่วมรับ/แบ่งปันผล ร่วมติดตามตรวจสอบและร่วมประเมินผลงาน เพื่อประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ทั้งกระบวนการ นำไปสู่การปกครองตนเองของประชาชน โดยไม่ได้เริ่มต้นจากเพียงแค่การเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้งเป็นเพียงเครื่องมือการมีส่วนร่วมอย่างหนึ่งเท่านั้น นักวิชาการหลายท่าน กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นการมีส่วนร่วมเพียง ๔ วินาที ที่เหลือเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในแบบของผู้เขียนเป็นการแทรกซึมการทำงานทุกขั้นตอน เป็นการแสดงเจตจำนงต่อการปกครองตนเองมากกว่าเป็นเพียงผู้บริโภครหรือผู้รับเท่านั้น เพราะการมีส่วนร่วมแค่การเลือกตั้งไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง

รูปแสดงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปดังกล่าวเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่น ตั้งแต่การร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบและการร่วมประเมินผลงาน โดยรัฐธรรมนูญและแผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้สร้างช่องทางต่าง ๆ ที่มีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งประชาชนสามารถร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตาม

ตรวจสอบ และร่วมประเมินการทำงานของท้องถิ่นได้ เพียงแต่อาจจะเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชนยังมีน้อยเกินไป หรือหน่วยงานภาครัฐเองที่ไม่ต้องการให้ประชาชนได้เข้าใจบทบาทของประชาชนมากขึ้น หรือเพียงจัดตั้งกลุ่มประชาชนมาทำเหมือนว่ามีส่วนร่วมเพราะกลัวจะทำให้ทำงานยาก ปกครองลำบาก ซึ่งถ้าประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานต่าง ๆ ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การติดตามและตรวจสอบ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผลงาน น่าจะทำให้ท้องถิ่นพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ไม่ยาก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การร่วมวางแผน

การวางแผนถือว่ามีสำคัญมากเป็นลำดับแรกของการบริหารงาน เพราะเป็นการวาดภาพการทำงานตั้งแต่การวิเคราะห์ การจัดลำดับสำคัญ เป้าหมาย กำหนดวิธีการ การใช้ทรัพยากรจนถึงการประเมินผลการทำงานนั้น ดังนั้น ถ้าประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นก็难怪จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนพัฒนา ๕ ปี และแผนพัฒนาประจำปี โดยให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของตนหรือกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น หรือในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ (๑) และ (๒) ที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น และส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

การร่วมปฏิบัติ

การเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการปฏิบัติถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมากขึ้น เป็นการร่วมดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่มีการวางแผนร่วมกันมา ซึ่งถ้าประชาชนได้ร่วมในการปฏิบัติจริงจะช่วยให้ท้องถิ่นมีทรัพยากรบุคคลที่มากด้วยประสบการณ์และเป็นคนในท้องถิ่นมาทำหน้าที่โดยที่หน่วยงานท้องถิ่นอาจเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้นก็ได้ ที่สำคัญการร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของประชาชนจะยิ่งทำให้ความน่าเชื่อถือ

ของกิจกรรม โครงการนั้นมีมากขึ้น เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่ม หรือองค์กรมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมในรอบปี หรือในมาตรา ๒๘๗ ที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วย เป็นต้น

การร่วมรับ/แบ่งปันผล

การร่วมรับ/แบ่งปันผลของประชาชนนั้น ประชาชนต้องเข้าไปร่วมเพื่อกระจายผลประโยชน์ให้ตกกับประชาชนในท้องถิ่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ซึ่งอาจจะเป็นสินค้าหรือบริการ รวมทั้งสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงการร่วมรับ/แบ่งปันผลประโยชน์

การติดตามตรวจสอบ

การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบของประชาชนเป็นการติดตามการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ซึ่งทั้งรัฐธรรมนูญและแผนการกระจายอำนาจได้กำหนดรูปแบบของการติดตามตรวจสอบไว้หลายอย่าง เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการติดตาม เป็นต้น รวมทั้งการถอดถอนสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่ง ตาม มาตรา ๒๘๕

การประเมินผล

การร่วมประเมินผลกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการไปแล้วนั้น ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งเพราะทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนว่าสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการร่วมประเมินผลงานจะทำให้หน่วยงานท้องถิ่นมีการปรับปรุงการทำงานของตนเองอยู่เสมอ จนสามารถสะท้อนความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง แต่ปัจจุบันการประเมินผลงานของหน่วยงานท้องถิ่นยังมีอยู่น้อยมาก และหน่วยงานท้องถิ่นก็ไม่มีรายงานการดำเนินงานต่อประชาชน

L I R T

ส่วนความหมายของรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ได้ให้ไว้ว่าคือ ระบบการปกครองท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถเลือกตั้งผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องถิ่นของตนได้โดยตรง แต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องใหม่เพราะกรุงเทพมหานครได้นำระบบดังกล่าวมาใช้ถือเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีอยู่เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีการประกาศใช้กฎหมายเทศบาลฉบับใหม่ ทำให้เทศบาลซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปที่มีอยู่ในทุกจังหวัด และในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗ ได้นำการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงมาใช้กับทุกรูปแบบ ตั้งแต่เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ผู้เขียนอยากให้อ่านสังเกตว่า การนำรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงมาใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกด้วยหรือไม่ เพราะรูปแบบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้กันในประเทศต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่มี ๖ แบบ ตามที่อาจารย์ธเนศวร์ เจริญเมือง ได้กล่าวว่า (๒๕๔๘ : ๕๒) เช่น แบบที่ประชุมเมือง (Town Meeting) หรือที่ประชุมเมืองที่เป็นตัวแทน (Representative Town Meeting) แบบสภา-นายกเทศมนตรี (the Council-Mayor Form) แบบนายกเทศมนตรีอ่อนแอ (the Weak Mayor Form) แบบนายกเทศมนตรีเข้มแข็ง (the Strong Mayor Form) แบบคณะกรรมการ (the Commission) และแบบผู้จัดการ (the Manager Form) ซึ่งแต่ละท้องถิ่นอาจจะเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของตนเองได้ โดยไม่ใช่เป็นหน้าที่ของรัฐบาลส่วนกลางจัดการแทน

ในเรื่องข้อดีและข้อเสียของรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงหรือฝ่ายบริหารท้องถิ่นเข้มแข็งนั้น มรุต วันทนากร (๒๕๔๙) ได้สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อดี คือ การทำให้นโยบายของฝ่ายบริหารดำเนินการได้ง่ายขึ้น ผู้บริหารมีอำนาจการตัดสินใจมีมากและไม่ต้องรอการพิจารณาจากสภาหรือองค์กรอื่น

ข้อเสีย คือ ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะอำนาจการตัดสินใจขั้นสุดท้ายอยู่ที่ผู้บริหาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดระบบเผด็จการโดยฝ่ายบริหารได้

หลังจากใช้รูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงมากกว่า ๗-๘ ปี แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นก็ไม่ได้เพิ่มมากขึ้น แต่รูปแบบนี้ก็กลับเพิ่มอำนาจให้กับผู้บริหารท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

ดังนั้น การผสมผสานระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในการบริหารท้องถิ่น น่าจะมีจุดที่สมดุลกันเพื่อไม่ให้เกิดระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จโดยผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว เพราะการนำรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงมาใช้ถือเป็นการให้ความชอบธรรมกับผู้บริหารท้องถิ่นเข้ามาบริหารงานแทนไม่ได้แตกต่างจากรูปแบบเก่า ซึ่งความจริงต้องไม่เป็นเช่นนั้น เพราะการจะบริหารท้องถิ่นให้ดีหรือไม่ดี แต่ถ้าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้วถือว่าไม่เป็นการปกครองท้องถิ่นที่สมบูรณ์ได้ แต่ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจกับการที่ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถทำงานตอบสนองความต้องการของตนเองได้โดยประชาชนเหล่านั้นไม่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมก็ได้ เพียงแต่รอรับสิ่งที่ผู้บริหารดำเนินนโยบายให้เท่านั้น ซึ่งถ้าผลงานออกมาดีผู้บริหารก็ได้รับเสียงหรือถ้าไม่ดีก็อาจจะไม่ได้รับเลือก ดีไม่ดีบางครั้งประชาชนไม่ได้สนใจด้วยว่าเกิดอะไรขึ้น

รูปแบบการผสมผสานระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในการบริหารท้องถิ่น

ผู้เขียนได้พยายามเสนอรูปแบบการผสมผสานระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในการบริหารท้องถิ่น ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงกับการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นให้มากขึ้นควรจะมีเงื่อนไขอะไรบ้าง และเป็นอย่างไรบ้าง สำหรับเงื่อนไขของการใช้รูปแบบการผสมผสานระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์จะต้องมี ๓ ประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

๑. ตัวผู้บริหาร

สำหรับผู้บริหารในรูปแบบใหม่นั้น ถือว่าเป็นผู้นำที่มีอำนาจมากเป็นอย่างยิ่ง เพราะได้รับความชอบธรรมจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า

ท้องถิ่นจะได้ผู้บริหารที่ดี ที่มีความสามารถมาปกครอง ดังนั้น สิ่งที่ผู้บริหารควรยึดถือปฏิบัติ คือ การฟังเสียงจากประชาชนและพนักงานท้องถิ่น ไม่ยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่ รวมทั้งยึดผลประโยชน์ของท้องถิ่นเป็นหลัก

๒. ตัวประชาชน

สำหรับประชาชนนั้นต้องมีความตื่นตัวให้มากขึ้น ไม่คิดว่าเรื่องการบริหารท้องถิ่น ควรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารเพราะเลือกเข้าไปแล้ว แต่ควรสนใจว่าบุคคลที่เลือกเข้าไปนั้น ทำประโยชน์อะไรให้ท้องถิ่นบ้าง และเราควรเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านไหนบ้าง

๓. ตัวเชื่อม (กฎหมาย กับ วัฒนธรรม)

สำหรับตัวเชื่อมระหว่างผู้บริหารกับประชาชน ผู้เขียนได้แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ส่วนแรกเกี่ยวกับกฎหมาย เป็นลายลักษณ์อักษรที่เห็นชัด เช่น การร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการทำงาน การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม เป็นต้น เป็นการพยายามสร้างการมีส่วนร่วมผสมผสานระหว่างผู้บริหารกับประชาชน แต่น่าเสียดายที่กฎหมายเหล่านี้ไม่ได้รับการปฏิบัติมากเท่าที่ควร ส่วนวัฒนธรรมจะขึ้นอยู่กับท้องถิ่นนั้น ๆ ว่า ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างไรบ้าง ส่วนใหญ่ของคนไทยเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไม่ใช่เรื่อง กูไม่ยุ่ง แต่ถ้ากูเดือดร้อน เจอกันแน่!

ดังนั้น รูปแบบการผสมผสานระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับรูปแบบ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในการบริหารท้องถิ่น ควรเป็นรูปแบบที่มีการผสมผสานระหว่าง ๓ ตัว ได้แก่ ผู้บริหาร ประชาชน และตัวเชื่อม (กฎหมายและวัฒนธรรม) ซึ่ง ผู้เขียนได้เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงและรูปแบบที่ควรจะเป็น รวมทั้งนำข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นใส่ในรูปแบบที่ควรจะเป็น เพื่อที่สามารถประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้ ดังนี้

รูปภาพแสดงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรง

ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา

ผู้เขียนต้องการเสนอแนะแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่นที่ใช้รูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงซึ่งประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานท้องถิ่น รวมทั้งผู้ใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลาย ควรพิจารณา ดังนี้

๑. การใช้รูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งประเทศมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดกับวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นนั้น ซึ่งรัฐบาลกลางขาดความเข้าใจและมองแบบรวมศูนย์อำนาจมากเกินไป ดังนั้น ควรให้แต่ละท้องถิ่นเลือกรูปแบบของตนเองน่าจะเหมาะสมที่สุด

๒. การนำรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนได้จริงหรือไม่ เพราะเห็นเพียงแต่การอุปประเด็นเรื่องการสร้างความเข้มแข็งให้ผู้บริหารที่ผ่านการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเท่านั้น ไม่ได้

อธิบายสรรพคุณเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านรูปแบบนี้โดย ดังนั้น ควรเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากกว่านี้ ไม่ใช่เพียงต้องการให้ผู้บริหารมี เสถียรภาพ มีความเข้มแข็งจนทำให้ภาคประชาชนอ่อนแอ

๓. เรามีกฎหมายที่ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมากมาย แต่ กลับไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ (๑) และ (๒) ที่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น และส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำ บริการสาธารณะ หรือในมาตรา ๒๘๗ ที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิร่วมในการบริหาร กิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการ ที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วย หรือแม้แต่ในการถอดถอนผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่เหมาะสม เป็นต้น ล้วนเป็นแนวทางที่ดีในการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่ง ควรมีการนำกฎหมายที่มีอยู่มาปฏิบัติอย่างจริงจัง

๔. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารในการบริหารท้องถิ่นที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ให้ ความสำคัญกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ตรวจสอบได้ โปร่งใส กระทำอย่างรับผิดชอบ และมีประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงานท้องถิ่นยุคใหม่

๕. การสร้างสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับอำนาจของผู้บริหาร ในรูปแบบการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงนั้น แต่ละท้องถิ่นอาจจะมีรูปแบบไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ แต่ที่สำคัญ ๓ ประเด็น คือ ผู้บริหาร ประชาชน และ ตัวเชื่อม(กฎหมายและวัฒนธรรม) ต้องมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้แนวทางการเสวนาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ก่อเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. ๒๕๕๓. ธรรมนูญท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส.
กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก็อปปี.
- ถวิลวดี บุรีกุล (บรรณารักษ์). ๒๕๕๐. ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.
กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. ๒๕๔๘. ๑๐๐ ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.๒๔๔๐ - ๒๕๔๐ .
กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.
- พีรพล ไชยพงศ์. ๒๕๓๙. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาความปลอดภัย
เกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาล
ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มรุต วันทนากร. ๒๕๔๙. การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงกับเทศบาลไทย : บทสรุป
สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในภาพรวม. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก็อปปี.
- สุภาพร ดารักษ์. ๒๕๕๐. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรแร่ :
ศึกษากรณีโครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. ๒๕๕๐. ประชาธิปไตยท้องถิ่น แ่งคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
ในระดับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บ. ทีคิวพี จำกัด.

LIIRT

รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

Title : The Developing Model of Industrial
and Community Colleges to be Learning

แก้ว ศรีบุญกุล

บทนำ

เป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คือ การพัฒนาคน ให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ค่านิยม เจตคติและคุณภาพของคน เพื่อให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (สุวกิจ ศรีปัดถา. ๒๕๕๐ : ๓) องค์การยูเนสโก (๒๐๐๒ : ๒๑-๔๐) ได้เน้นย้ำถึงการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) ให้เป็นวาระของโลก ด้านการศึกษา ในระยะ ๑๐ ปี (ค.ศ.๒๐๐๕-๒๐๑๔) โดยเน้นย้ำถึงการให้การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แลงโกลและแมคคีสัน (Langlo and Maclean. 2005 : 35-60) กล่าวว่า การศึกษา คือกุญแจแห่งความสำเร็จของการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ถือเป็นกุญแจหลัก (Master key) ของการพัฒนา โดยให้เหตุผลว่าการอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลิตกำลังคนสู่โลกของแรงงานทั้งหมด จากตัวเลขทางสถิติขององค์การ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
รัฐสภาไทย เมษายน ๒๕๕๔

ศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, UNEVOC)(2002 : 1) พบว่าประมาณร้อยละ ๘๐ ของภาคแรงงานทั้งหมด ต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเป็นหลักการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้จบการศึกษามีอาชีพสุจริตของการมีงานทำ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การปฏิรูปการศึกษาเกิดจากความต้องการการเปลี่ยนแปลงและความต้องการให้มวลชนมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (วิรุฐ มาชะศิริานนท์, ๒๕๔๕ : ๒-๓) สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาทุกแห่งได้มีการปรับการเรียน เปลี่ยนการสอนและปฏิรูปการสอนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยดำเนินการดังนี้ (๑) จัดการเรียนการสอนเป็นเรื่อง เป็นชิ้นงานและโครงการในสาขาวิชาที่เรียน ใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการหลายรายวิชาเข้าด้วยกันในชิ้นงานและโครงการ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ ทักษะและความชำนาญเพิ่มมากขึ้น และวัดผลจากรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับชิ้นงานและโครงการนั้น ๆ ทำให้มีชิ้นงานที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ของนักเรียน นักศึกษาจำนวนมาก และบางชิ้นงานได้รับการจดสิทธิบัตรเรียบร้อยแล้ว (๒) จัดห้องเรียน ๓ แบบ ได้แก่ ๑) ห้องเรียนพื้นฐาน (Basic) เป็นห้องเรียนสำหรับเรียนและฝึกภาคปฏิบัติเบื้องต้นเพื่อให้เกิดความชำนาญ ๒) ห้องเรียนแบบพื้นฐาน + เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นห้องที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และสื่อการเรียนการสอนทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นและ ๓) ห้องเรียนที่ทันสมัย (Advance) เหมาะสมสำหรับใช้เป็นสถานที่สำหรับการวิเคราะห์ วิจัยและงานนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ต้องใช้งบประมาณลงทุนสูงมาก ส่วนใหญ่จะเป็นห้องเรียนที่อยู่ในสถานประกอบการ (๓) จัดสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน ๓ แห่ง ได้แก่ ๑) ห้องเรียนในสถานศึกษา ๒) ห้องเรียนสถานประกอบการ และ ๓) ห้องเรียนในชุมชน โดยมีโครงการที่ร่วมกับหน่วยงานภายนอกช่วยขับเคลื่อนการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนและปฏิรูปวิธีสอบ ทำให้ได้ฝึกภาคปฏิบัติจากสถานการณ์จริง ใช้ห้องเรียนในชุมชนหรือห้องเรียนในสถานประกอบการเป็นสถานที่เรียน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมการนำหลักสูตร ๓ แนวทาง (ใช้ ช่อม สร้าง) ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหลักสูตรวิชาชีพสมรรถนะทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตร

LIR

วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๑ : ๔๐-๖๐) วิทยาลัยการอาชีพได้ปรับ ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรใหม่ อาชีวศึกษาที่มีศักยภาพสูงนำร่องจัดการสอนวิชาชีพ ที่เป็นจุดเด่นของแต่ละพื้นที่และให้ทุกหลักสูตรเน้นสมรรถนะ เป็นฐานของความเป็นเลิศ ทางวิชาชีพ นอกจากนี้ยังปรับปรุงแนวทางการจัดการหลักสูตรในระดับ ปวช. และ ปวส. ให้มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น โดยให้วิทยาลัยการอาชีพสามารถปรับรายวิชาชีพ ได้เอง โดยอิสระตามความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งให้สามารถเสนอขออนุมัติ เปิดสาขาวิชาใหม่ ๆ ได้จากคณะกรรมการอาชีวศึกษาด้วย ซึ่งจะทำให้วิทยาลัยการอาชีพ แต่ละแห่งสามารถจัดการศึกษาได้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้อง กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี รวมทั้งเอื้อต่อ การพัฒนาของภาคเกษตรอุตสาหกรรมและบริการของชุมชนและประเทศที่มีการปรับตัวอยู่ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาให้ เจริญเท่ากับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยไม่มีขีดจำกัด

ปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพประสบกับภาวะความตึงเครียดระหว่างหน้าที่ที่หลากหลาย ของครูที่มีต่อนักเรียน-นักศึกษา การทำงานร่วมกันแบบมืออาชีพและการสร้างวิสัยทัศน์ ร่วมกัน รวมไปถึงการเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการจัดการเกี่ยวกับสิ่งที่วิทยาลัยการ อาชีพประสบ ในปัจจุบันได้เกิดกระแสแนวคิดเกี่ยวกับ **“องค์การแห่งการเรียนรู้”** ว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้เป็นพื้นฐานในการก้าวไปสู่ความสำเร็จของ องค์การได้ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจเอกชน ต่างสามารถจะประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบบริหารรูปแบบอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการพัฒนา องค์การให้เทียบพร้อมไปด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และให้บรรลุผลสำเร็จในระบบการ บริหารเชิงคุณภาพรวมตลอดทั่วทั้งองค์การ และปีเตอร์ เซงเก้ (Peter Senge, 1990 : 127-135) กล่าวว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ คือ สถานที่ซึ่งทุกคนสามารถขยายศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างผลงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เป็นที่ซึ่งเกิดรูปแบบการ คิดใหม่ ๆ หลากหลายมากมาย ที่ซึ่งแต่ละคนมีอิสระที่จะสร้างแรงบันดาลใจและเป็นที่ยอมรับ ที่ซึ่ง ทุกคนต่างเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับเดวิด เอ. การ์วิน (David A. Garvin, 1993 : 78-91) กล่าวว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ คือ องค์การที่มีลักษณะในการสร้าง แสวงหา และถ้อยโยงความรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากความรู้ใหม่และ

การเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ มิเชล มาร์ควอท (Michael Marquardt. 1994 : 409) กล่าวว่ องค์การแห่งการเรียนรู้ คือ องค์การที่มีบรรยากาศของการเรียนรู้รายบุคคลและกลุ่ม มีการสอนคนของตนเองให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้เข้าใจในสรรพสิ่ง ขณะเดียวกันทุกคนก็ช่วยองค์การ จากความผิดพลาดและความล้มเหลวซึ่งเป็นผลให้ทุกคนตระหนักในการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้แบ่งเป็น ๒ ลักษณะคือ (๑) ลักษณะที่เป็นกระบวนการ (๒) ลักษณะที่เป็นผลผลิต ซึ่งหมายถึง “ผลลัพธ์” ที่ได้มาจากความรู้ใหม่ ทักษะใหม่หรือเจตคติใหม่ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตัวบุคลากรในสถาบันการศึกษา เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ และสามารถมองเห็นได้ด้วยตา (Peter Senge. 2000 : 369-389) การพัฒนาองค์การโดยเฉพาะวิทยาลัยการอาชีพซึ่งเป็นองค์การทางการศึกษาที่ควรเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นั้นถือว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารที่น่าสนใจ น่าศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อการเสริมสร้างและขยายองค์ความรู้ และเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาหรือของสังคมโดยรวม แต่อย่างไรก็ตามเมื่อศึกษาวิเคราะห์ในสาระที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ปรับปรุง ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือในนโยบายหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีการกล่าวถึงเรื่องนี้เป็นกรเฉพาะเจาะจง มีเพียงแต่ความสนใจในเชิงวิชาการ แต่ก็ยังไม่ค่อยแพร่หลายนัก การจัดการอาชีวศึกษาถือว่าการจัดการการศึกษาที่ลงทุนค่อนข้างสูง เป็นงานยากที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางการระดมความเชี่ยวชาญภายในวิทยาลัยแห่งเดียวไม่เพียงพอ ต้องดำเนินการในรูปกลุ่ม และต้องสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในพื้นที่เป็นสำคัญ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงกำหนดให้วิทยาลัยการอาชีพทุกแห่งวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง และกำหนดสาขาความเชี่ยวชาญความเป็นเลิศต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

งานวิจัยนี้จะเป็นการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ จากระบบวิทยาลัยการอาชีพซึ่งจะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อทั้งการเสริมสร้างและขยายองค์ความรู้ใหม่ๆ และการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมุ่งจะทำการศึกษาวิจัยในวิทยาลัยการอาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาและตรวจสอบตัวแบบเชิงทฤษฎี โครงสร้างเชิงเหตุผลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่

ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นแล้วนำข้อค้นพบดังกล่าวมาสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ
๒. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
๓. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมุติฐานการวิจัย

๑. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตามทฤษฎี ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตัวแปรทุกตัวมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม
๒. การปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดีกว่าก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยเป็น ๓ ระยะ
๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยระยะที่ ๑ ศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ
 - ๒.๑ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพทุกแห่งทั่วประเทศ จำนวน ๑๔๔ แห่ง
 - ๒.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพจำนวน ๑๐๖ แห่ง
 - ๒.๓ ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย คือ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุและผล ตัวแปรตาม

๓. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ ๒ สร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๓๐ คน

๔. การทดลองในการวิจัยระยะที่ ๓ ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ วิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ ๑

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ วิทยาลัยการอาชีพทั่วประเทศ จำนวน ๑๔๔ แห่ง

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพจำนวน ๑๐๖ แห่ง โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (รังสรรค์ ลิงหเลิศ. ๒๕๕๑ : ๗๐-๗๗)

๒. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๒.๑ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยตัวแปร ๒ ตัวแปร ได้แก่ ๑) บรรยากาศและวัฒนธรรมของวิทยาลัย ๒) ภาวะผู้นำทางวิชาการ

๒.๒ ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุและผล ประกอบด้วยตัวแปร ๙ ตัวแปร ได้แก่ ๑) วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ๒) โครงสร้างของวิทยาลัย ๓) เทคโนโลยีและระบบงาน ๔) การปฏิบัติด้านการบริหาร ๕) การปฏิบัติงานด้านการจัดการ ๖) การพัฒนาครูและทีมงาน ๗) การปฏิบัติของครูและทีมงาน ๘) การมุ่งใจ ๙) เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน

๒.๓ ตัวแปรตาม คือ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งแบบสอบถามได้แบ่งเป็น ๑๒ ด้านตามตัวแปรต่างๆ

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ (Level of Significant .05)

ระยะที่ ๒ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

๑. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย จำนวน ๓๐ คนใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำผลการวิจัยในระยะที่ ๑ มาสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

๓. การรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ใช้การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) และการระดมสมอง (Brain Storming)

ระยะที่ ๓ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

๑. กลุ่มทดลอง คือ วิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย

๒. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย ได้แก่

๒.๑ ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพ

๒.๒ ตัวแปรตาม คือ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

๓. การรวบรวมข้อมูล ใช้รูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้นในระยะที่ ๒ ทดลองใช้กับกลุ่มทดลองประมาณ ๔ เดือน และเก็บรวบรวมข้อมูล ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ก่อนการทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองก่อนทดลอง Pre-test

ระยะที่ ๒ ขณะทดลอง รวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ ๓ หลังการทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังการทดลอง Post-test และเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการทดลองด้วย MANOVA

ผลการวิจัย

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทีมงาน (๒.๖๒) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (๐.๒๕) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและระบบงาน (-๐.๓๓) และปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ (-๑.๘๖) ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มีผลต่อความสำเร็จต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน(Pearson's Correlation)

ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ได้จัดทำกิจกรรมในการพัฒนา ๑๒ กิจกรรม คือ ๑) ด้านการพัฒนาครูและทีมงาน ๑ กิจกรรม ดำเนินการอบรมด้านการพัฒนาครูและปฏิบัติจริง ๒) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ๑ กิจกรรม ดำเนินการอบรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการและปฏิบัติจริง ๓) ด้านเทคโนโลยีและระบบงาน มี ๖ กิจกรรม ได้แก่ การอบรมการใช้โปรแกรม Windows โปรแกรม Microsoft Word โปรแกรม Microsoft Excel โปรแกรม Internet, E-mail โปรแกรม Microsoft Power Point และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิจัย ๔) ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ มี ๔ กิจกรรม ได้แก่ การกำหนดกรอบการพัฒนา การวิเคราะห์องค์กร การสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการทบทวนแก้ไขปรับปรุง

๒. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพ ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ได้ทำการทดลองใช้กับวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย โดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติโดยวิธีวิเคราะห์ด้วย MANOVA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ พบว่ารูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัยให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลทำให้เกิดการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้โดยรวมเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง

อภิปรายผลการวิจัย

๑. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ

๑.๑ ปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทีมงาน มีผลต่อความสำเร็จต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวกิจ ศรีปีดดา (๒๕๕๐ : ๓) กล่าวว่าเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คือ การพัฒนาคนโดยให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ค่านิยม เจตคติและคุณภาพของคนเพื่อให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสมคิด สร้อยน้ำ (๒๕๔๗:๗๔) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่สามารถพยากรณ์ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทีมงาน และสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตนะ (๒๕๔๕ : ๑๐๓-๑๐๙) พบว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์การแห่งการเรียนรู้มีความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถและการใช้ทรัพยากรที่ถือว่ามีคุณค่ามากที่สุดขององค์การ นั่นก็คือ “มนุษย์” ให้เต็มศักยภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่เกิดจากภายในบุคคลหรือองค์การเอง สำหรับทรัพยากรมนุษย์ในองค์การทางการศึกษาหรือในโรงเรียนที่จะเป็นกลไกหรือตัวการในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ “ครู” ครูที่จะต้องทำหน้าที่จัดสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน ครูที่มีภาระหน้าที่อื่นอีกหลากหลายที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ครูที่จำเป็นต้องมีการปรับตัวและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งในการพัฒนาครูจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในบริบทขององค์การ โดยหากต้องการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้มีลักษณะเป็นอย่างไร ก็จะต้องพัฒนาครูให้มีลักษณะที่สอดคล้องต้องกันนั้น

ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทีมงาน มีผลต่อความสำเร็จต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้จะมีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญเนื่องจาก “ครู” คือ ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ครูจึงควรบำเพ็ญตนดังต่อไปนี้ ๑) ครูต้องมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ๒) ครูต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรม ๓) ครูต้องเพียรพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ทั้งคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรมทางวิชาการและภารกิจในความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติหน้าที่แก่นักเรียน/นักศึกษา เพื่อนร่วมวิชาชีพครูและ

ประชาชนทั่วไปให้เหมาะสมกับการเป็นชุมชนบุคคลของสังคม ๔) ครูเป็นพลังสำคัญของชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมของชุมชน ชาดิบ้านเมือง

๑.๒ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีผลต่อความสำเร็จต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์สารรัตน์(๒๕๔๕ : ๑๐๓-๑๐๙) พบว่าการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ในยุคปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leader) มากกว่าเป็นผู้นำแห่งการจัดการ (Transactional Leader) โดยลักษณะของผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้บริหารจะเป็นผู้จูงใจให้บุคคลปฏิบัติงานเกินกว่าความคาดหวังตามปกติ มุ่งไปที่ภารกิจงานด้วยความสนใจที่เกิดขึ้นภายในตน มุ่งการบรรลุความต้องการในระดับสูงมากกว่าและทำให้พวกเขามีความมั่นใจในการที่จะต้องใช้ความสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ในภารกิจที่เกินปกตินั้นภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่ได้มาแทนที่ภาวะผู้นำแห่งการจัดการ แต่จะช่วยเสริมให้เกิดผลเพิ่มขึ้น (Add-On Effects) จากภาวะผู้นำแห่งการจัดการ หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งว่าผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะประสบผลสำเร็จได้ จะต้องอาศัยภาวะผู้นำแห่งการจัดการเป็นพื้นฐาน และสอดคล้องกับไคเซอร์ (Kaiser, 2000 : 51-349) พบว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความมุ่งมั่นอุทิศตน เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติงานสำเร็จไปตามวิสัยทัศน์ขององค์การและประสานวิสัยทัศน์ของบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสอนงาน สอนทักษะ พร้อมสอนคุณธรรม รวมทั้งเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ และพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต, ๒๕๔๗ : ๒-๓) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ คุณสมบัติ เช่น สติ ปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่เป้าหมายที่ดีงาม โดยถูกต้องตามธรรม อีกทั้งอารมณ์ ภู่วิทยพันธ์ุ (๒๕๔๗ : ๒๘-๓๐) ได้ระบุว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ พฤติกรรมแสดงออกของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล (Personal Attributes) ในพฤติกรรมที่แตกต่างกัน และซันด์เบิร์ก (Sundburg, 2001 : 306-307) สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหาร โดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรของหน่วยงาน ความรู้ ความต้องการและเข้าใจเป้าหมายองค์การจะต้องไปให้ถึงรวมทั้งมีทักษะในการสื่อสาร จากผลการสังเคราะห์ข้อมูล

ของสมิทและแอนดรูส์ (Smith & Andrews. 1989 : 367) พบว่าผู้นำทางวิชาการนั้น จะให้น้ำหนักความสำคัญในเรื่องหลักสูตร และผลลัพธ์ที่ได้จากการสอนและการดำเนินการที่มุ่งสู่เป้าหมายของวิทยาลัย บทบาทของผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายทางการศึกษา โดยการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาครู การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นและสำคัญ การส่งเสริมขวัญและกำลังใจครูให้ใช้ยุทธวิธีการสอนใหม่ๆ และการใช้ทรัพยากรหลักสูตรที่ได้ถูกคัดเลือกจากท้องถิ่น และจากการศึกษาของ ลีไวน์และลีซอตติ (Levine & Lezotte. 1989 : 5-16) พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่เด่นชัด ๔ ประการ ระหว่างครูและผู้บริหารที่นักเรียน-นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์สูง คือ ๑) เป็นผู้สนับสนุนจัดหาทรัพยากร ๒) เป็นแหล่งทรัพยากรการศึกษา ๓) เป็นผู้ส่งข่าวสาร ๔) การมีระบบข้อมูลที่เห็นได้ชัดทันที ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้จะมีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะต้องมียุทธวิธีที่สำคัญ คือ ๑) การเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีและปรัชญาในหลักสูตรกลุ่มต่าง ๆ ๒) การตระหนักว่าไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด ๓) การตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาความเป็นมนุษย์ การเป็นตัวแทนเชิงวิชาการ ๔) การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง การจัดการให้เป็นไปตามแผนการสอน และการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๓ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและระบบงาน มีผลต่อความสำเร็จต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาร์ควอร์ทและเรย์โนลด์ (Marquardt & Reynolds. 1994 : 389-409) กล่าวว่าเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) องค์การแห่งการเรียนรู้ต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานในกระบวนการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและให้มีการเก็บ ประมวล ถ่ายทอด ข้อมูลกันได้อย่างรวดเร็วและถูกหลัก สร้างเครือข่าย สร้างฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) เทียบเคียงกับการทำงานของสมองมนุษย์ เพื่อช่วยถ่ายโอนการเรียนรู้ไปทั่วทั้งองค์การ ทำให้การฝึกอบรมในอนาคตมีความรวดเร็ว สั้นกระชับและประยุกต์ใช้ได้ เช่น มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางไกล (Video Conference) มาใช้ในการเรียนรู้ทางไกล และการฝึกอบรมโดยสถานการณ์จำลอง (Simulation Games) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยตัวเอง สอดคล้อง

กับเบนเน็ตต์และโอไบรน์ (Bennett & O'Brien, 1994 : 41-49) กล่าวว่า การไหลของข้อมูลสารสนเทศ (Information Flow) การเรียนรู้ขององค์กรต่าง ๆ จะอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ทันกับยุคข้อมูลสารสนเทศและการเผยแพร่ ระบบคอมพิวเตอร์จะช่วยสนับสนุนการติดต่อสื่อสารระหว่างพนักงานต่าง ๆ ให้ง่ายขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานได้รับข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ตรงกับงานของตนเองและกระบวนการทำงาน (Work Process) องค์กรจะกระตุ้นการเรียนรู้ได้โดยผ่านวิสัยทัศน์ ระบบสารสนเทศ แต่จะรวมกับการใช้กระบวนการทำงานที่จะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น มีการสอนหรือฝึกเทคนิคในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมการเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจตนเอง เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางหรือปรับสภาพกระบวนการต่าง ๆ ให้อยู่ในแนวหน้าให้เท่ากันหรือดีกว่าคนที่เก่งที่สุดในปัจจุบัน (Benchmarking) เป็นต้น รวมทั้งไคเซอร์ (Kaiser, 2000 : 51-349) ได้กล่าวว่า ระบบองค์กร (Organizational Systems) หมายถึง การที่องค์กรมีระบบข้อมูล ข่าวสาร ระบบสารสนเทศ ระบบพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีมาตรการด้านนโยบาย และการมีกลไกที่อำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ของสมาชิก และสมคิด สร้อยน้ำ (๒๕๔๗ : ๑๕๑) กล่าวว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานเข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อบุคคล ต่อสังคม ซึ่งเป็นสังคมแห่งความรู้ การเรียนรู้ผ่านทางสื่อเทคโนโลยี อีกทั้งสุรัตน์ ดวงชาตม (๒๕๔๙ : ๓๕) พบว่าปัจจัยการคิดค้นนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่ทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยีและระบบงาน เป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้จะมีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะต้องมียุคคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ๑) การจัดหา การใช้ การพัฒนาบุคลากร การแสวงหา การจัดระบบการใช้ การจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ๒) การมอบหมายความรับผิดชอบในการบำรุงรักษาและการพัฒนา ๓) การใช้ประโยชน์ที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน/นักศึกษา

๑.๔ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ มีผลต่อความสำเร็จต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาร์ควอร์ทและเรย์โนลด์ (Marquardt & Reynolds, 1994 : 389-409) กล่าวว่าวิสัยทัศน์ (Vision) องค์กรแห่งการเรียนรู้ต้องมีการสร้างวิสัยทัศน์ เป็นฉันทามติขององค์กรและสนับสนุนสิ่งที่จะเกิดขึ้น

ในอนาคต ซึ่งรวมถึงพันธกิจ (Mission) เพื่อเป็นแรงผลักดันให้การปฏิบัติงานมุ่งสู่เป้าหมายอย่างมีเจตจำนง การกำหนดผูกพันบนพื้นฐานของค่านิยม ปรัชญา ความคิด ความเชื่อ ที่คล้ายคลึงกันส่งผลให้มีการร่วมกันทำงานและกลยุทธ์ (Strategy) องค์การแห่งการเรียนรู้ ต้องใช้กลยุทธ์การเรียนรู้โดยเจตนาและการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ (Action Learning) เป็นจิตสำนึกขององค์การควบคู่ไปกับการทำงานกระบวนการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างมีกลยุทธ์ ทั้งในการวางแผน การดำเนินการและการประเมินผู้บริหารจะเป็นผู้ทำหน้าที่ทดลองมากกว่าจะเป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือกำหนดคำตอบไว้ให้ และไคเซอร์ (Kaiser. 2000 : 51-349) ได้เสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพันธกิจและยุทธศาสตร์ (Mission and Strategy) หมายถึง เป้าหมายที่องค์การตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จเกินกว่าที่วัตถุประสงค์ขององค์การได้กำหนดไว้ ในองค์การแห่งการเรียนรู้ พันธกิจและยุทธศาสตร์ มี ๓ ประการ ดังนี้

- ๑) การคิดอย่างเป็นระบบ หมายถึง สมาชิกในองค์การต้องยอมรับและปฏิบัติงานให้สำเร็จ ล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับระบบรวมขององค์การไม่ใช่แค่ในระดับบุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น สมาชิกทุกคนมีความสำคัญต่อแผนยุทธศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานในองค์การ และสมาชิกต้องคำนึงถึงแผนงานในแต่ละแผนกของตน ซึ่งมีผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ขององค์การด้วย
- ๒) การตรวจสอบจากภายนอก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความต้องการของลูกค้า การเคลื่อนย้ายของคู่แข่ง เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การและสมาชิกในอนาคต
- ๓) การสร้างเสริมองค์ความรู้ หมายถึง การเผยแพร่และชี้แจงข้อมูลข่าวสารที่เป็นพื้นฐานองค์ความรู้ขององค์การ และเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการตอบสนองขององค์การไปสู่การทำนายและพัฒนาการปฏิบัติงานในองค์การ รวมทั้งเบนเน็ตต์และโอไบรน์ (Bennett & O'Brien. 1994 : 41-49) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์หรือวิสัยทัศน์ องค์การและสมาชิกต้องมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับว่า พวกเขาต้องการไปจุดใด เพื่อที่จะคาดหมายได้ว่าพวกเขาจำเป็นต้องเรียนรู้อะไรบ้าง เพื่อไปถึงจุดหมายนั้น พวกเขาต้องพัฒนากลยุทธ์กว้าง ๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายเพื่อที่จะรู้ว่าการเรียนรู้ของพวกเขาสามารถผลักดันองค์การไปสู่วิสัยทัศน์ของพวกเขา นอกจากนี้ถ้าองค์การแห่งการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ต่อหมู่คณะแล้ว วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ก็จะต้องสนับสนุนและส่งเสริมองค์การแห่งการเรียนรู้ และวิโรจน์ สารรัตนะ (๒๕๕๕ : ๑๐๓-๑๐๙) กล่าวว่า การตัดสินใจและการมีวิสัยทัศน์ร่วม องค์การแห่งการเรียนรู้มีรูปแบบการตัดสินใจ

แบบกระจายอำนาจที่ให้โอกาสกับครูและผู้เกี่ยวข้องช่วยกันตัดสินใจ เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน-นักศึกษาโดยอาจขยายขอบเขตผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนอกวิทยาลัยด้วยการตัดสินใจบนพื้นฐานของความเป็นสังคมประชาธิปไตย โดยถือว่าการตัดสินใจร่วม (Shared Decision Making) จะช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจหากใช้กลยุทธ์และการตัดสินใจที่ถูกต้อง จะทำให้เกิดความเกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล โดยผู้ที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น อาจประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน-นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ สำหรับการมีวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นการแสดงถึงสภาพที่พึงปรารถนาหรือที่เป็นไปได้ในอนาคตนั้น จากการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการบริหารใหม่ ถือว่าการกำหนดวิสัยทัศน์นั้นจะไม่ใช่เรื่องเฉพาะของผู้บริหารอีกต่อไปแล้ว แต่จะต้องเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่เกิดจากการกำหนดร่วมกันของสมาชิกในองค์กร แม้จะต้องใช้เวลาก็ตามและสอดคล้องกับสมคิด สร้อยน้ำ (๒๕๔๗ : ๑๕๖) กล่าวว่า ในปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน และสุรัตน์ ดวงชาทม (๒๕๔๙ : ๒๘) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ได้มาจากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์มาศึกษาเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากจะมีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ๑) การกำหนดการมีส่วนร่วม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ๒) การจัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการปฏิบัติ ๓) การติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลสำเร็จ ๔) การนำผลมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ

๒. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๒.๑ การพัฒนาครูและทีมงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๑ : ๑๘) ในการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจและสังคมในอนาคต จะต้องให้ความสำคัญคนให้มีความรู้ มีความสุข มีสุขภาพแข็งแรง ครอบครัวอบอุ่น มีวัฒนธรรม

มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทร ปราศจากอบายมุขและสิ่งเสพติด โดยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความสามารถในการแข่งขัน ปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งมีค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสม อนุรักษ์สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม และพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หลังจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า หลังการพัฒนาครูและทีมงานแล้ว ครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม ดังนี้ ๑) เกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายสอดคล้องกับการพัฒนาครูและทีมงาน ๒) มีการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบของทีมงานและการสร้างเครือข่าย ๓) มีวิธีการพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Groups) เป็นการพัฒนาที่เกิดจากครูและบุคลากร มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือการสร้างนวัตกรรมใหม่ ที่สามารถเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียน/นักศึกษาจนประสบความสำเร็จ ๔) มีการวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่ายแต่มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ ๕) มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมอบรมหรือการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจัดขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้แก่ครูและบุคลากร ๖) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขา อาทิ ปราชญ์ชาวบ้านหรือบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น ๗) มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้และคุณวุฒิของครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย

๒.๒ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

สุรัตน์ ดวงชาทม (๒๕๔๙ : ๒๓๓) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีอยู่ ๓ ลักษณะ คือ การเป็นผู้สอนงาน การเป็นผู้บริหารจัดการ และการเป็นผู้ระดมสรรพกำลังและสรรพทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ การใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้บุคลากรในองค์กรเกิดความเชื่อถือศรัทธาและยอมรับซึ่งจะเป็นผลดีอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กร หลังจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า หลังการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการแล้ว ครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้ ๑) มีความมุ่งมั่นในความดี ๒) มีความสามารถที่จะเรียนรู้จากคู่แข่ง ๓) มีการอุทิศตนให้กับงาน ๔) มีทักษะในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ๕) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ๖) มีความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ๆ อยู่

LIRT

เสมอ ๗) มีการเรียนรู้แบบทีม ๘) มีการให้การยกย่องยอมรับ ให้รางวัลตอบแทนในสิ่งที่มีคุณค่า ย่อมช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจต่อทีมงานให้สร้างผลงานต่อไปให้สูงยิ่งขึ้น

๒.๓ การพัฒนาเทคโนโลยีและระบบงาน

สุรัตน์ ดวงชาทม (๒๕๔๙ : ๒๓๒) กล่าวว่า การจัดระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความสะดวก ความทันสมัยและความมีประสิทธิภาพ เช่น การติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในองค์กร การจัดระบบการติดต่อสื่อสารกันระหว่างกลุ่ม การกำหนดให้มีการประสานข้อมูลระหว่างบุคลากรต่างกลุ่มกัน ตลอดจนการนำไปรวมรับส่งหนังสือราชการ (E-Office) มาใช้ในการทำงานหลังจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า หลังการพัฒนาเทคโนโลยีและระบบงานแล้ว ครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย มีคุณลักษณะ ดังนี้ ๑) มีความรู้และมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านไอที ๒) สามารถกำหนดหลักสูตรการสอนและจัดทำแผนการสอน ๓) มีความรับผิดชอบและมีความคิดสร้างสรรค์ ๔) เป็นผู้ตระหนักในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ๕) เป็นผู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ๖) เป็นผู้ que คิดและทำอย่างเป็นระบบ ๗) เป็นผู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการปฏิบัติงาน

๒.๔ การพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์

ลือชัย จันทรีไป (๒๕๔๖ : ก) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูจากโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ๒๓ โรงเรียน จำนวน ๓๔๕ คน ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย เรียงจากมากไปหาน้อย คือ พันธกิจและยุทธศาสตร์ วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ บรรยาภาคนิกรในการทำงาน โครงสร้างองค์กร การดำเนินงานด้านการจัดการ การจูงใจและระบบองค์กร โดยทั้ง ๘ ปัจจัยสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยได้ร้อยละ ๖๘ และสอดคล้องกับสุรัตน์ ดวงชาทม (๒๕๔๙ : ๑๗๘) กล่าวว่า การสะท้อนผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการก้าวสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายขององค์กรแสดงไว้อย่างชัดเจน หลังจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า หลังการพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจ

และยุทธศาสตร์แล้ว ครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย มีการเปลี่ยนแปลง จากเดิม ดังนี้ ๑) การมีความรู้สึกร่วม มีความเข้าใจว่าเรากำลังทำอะไร จะไม่ทำให้เกิด การวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมหรือทัศนคติของเพื่อนร่วมงานว่าถูกหรือผิด ๒) มีความเป็น มิตรและจริงใจ เชื่อถือได้ วางใจได้ การมองโลกในแง่ดี ๓) ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ กันและกัน ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ ๔) มีความรู้สึกเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อสมาชิก ต่อสมาชิกของกลุ่ม และ ต่อสถานการณ์โดยส่วนรวม ๕) เป็นผู้ฟังที่ดี การเปิดใจกว้าง การเป็นคนเปิดเผย การให้ ความนับถือผู้อื่นและความเสมอภาค ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในทุกสถานการณ์

สรุปการวิจัย

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ เรียง ลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย คือ ๑) ปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทีม งาน ๒) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ๓) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและระบบงาน ๔) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จต่อความ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ตามการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม ลิสเรล(LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation)

๒. การสร้างรูปแบบการพัฒนายุทธศาสตร์วิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรมในการพัฒนา ๑๒ กิจกรรม คือ ๑) ด้านการพัฒนาครูและทีมงาน ๑ กิจกรรม ๒) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ๑ กิจกรรม ๓) ด้านเทคโนโลยีและระบบงาน มี ๖ กิจกรรม ๔) ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ มี ๔ กิจกรรม

๓. การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการพัฒนายุทธศาสตร์วิทยาลัยการอาชีพให้เป็น องค์การแห่งการเรียนรู้กับวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่าก่อนและหลังการทดลอง ใช้รูปแบบการพัฒนายุทธศาสตร์วิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีผลการดำเนินงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงสรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการ พัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลทำให้การดำเนินงานวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการ เรียนรู้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ แต่ละวิทยาลัยควรดำเนินการดังนี้

๑. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร ๔ ปัจจัย ที่สามารถพยากรณ์ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยการอาชีพ คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาครูและทีมงาน ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีและระบบงาน

๒. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง คือ ปัจจัยการพัฒนาครูและทีมงาน ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านการจัดการ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและระบบงาน ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์

๓. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม คือ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยการพัฒนาครูและทีมงาน และควรพัฒนาปัจจัยนี้ให้มีลักษณะของการใช้ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงแทนที่การใช้หลักการบริหาร

๔. ควรพัฒนาปัจจัยในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มีอิทธิพลทางอ้อมที่จะส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ส่งผ่านการพัฒนาในปัจจุบันอื่น ๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ๔ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ พัฒนาปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมของวิทยาลัยเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์

รูปแบบที่ ๒ พัฒนาปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมของวิทยาลัยเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

รูปแบบที่ ๓ พัฒนาปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมของวิทยาลัยเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาครูและทีมงาน

รูปแบบที่ ๔ พัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและระบบงาน

๕. การพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ แต่ละปัจจัยควรคำนึงถึงคุณลักษณะที่เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของแต่ละปัจจัย ดังนี้

๕.๑ ปัจจัยวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การกำหนดการมีส่วนร่วม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดสรรงบประมาณและ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการปฏิบัติ การติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลสำเร็จ การนำผลมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ

๕.๒ ปัจจัยเทคโนโลยีและระบบงาน คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การ จัดหา -การใช้ การพัฒนาบุคลากร การแสวงหา การจัดระบบการใช้ การจัดและพัฒนา ระบบฐานข้อมูล การมอบหมายความรับผิดชอบในการบำรุงรักษาและการพัฒนา การใช้ ประโยชน์ที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน/นักศึกษา

๕.๓ ปัจจัยการพัฒนาครูและทีมงาน คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การมีนโยบายและมาตรการในการพัฒนา การมุ่งเพิ่มขีดความสามารถและการใช้ศักยภาพ อย่างเต็มที่ การมุ่งให้เป็นกลไกจัดการเรียนการสอน การคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบท ที่เปลี่ยนแปลง ความต้องการและจำเป็นที่แท้จริง จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผลลัพธ์ สุดท้ายต่อนักเรียน นักศึกษา การพัฒนาทั้งระบบไม่แยกส่วน การเป็นเสมือนชีวิตประจำวัน การพัฒนาตนเอง

๕.๔ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีและปรัชญาในหลักสูตรกลุ่มต่างๆ การตระหนักว่าไม่มี วิธีการสอนใดที่ดีที่สุด การตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาความเป็น มนุษย์ การเป็นตัวแบบเชิงวิชาการ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลง การ จัดการให้เป็นไปตามแผนการสอน และการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖. ในการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ควรคำนึงถึง คุณลักษณะที่เป็นตัวชี้ที่สำคัญ คือ

๖.๑ ลักษณะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ในด้านกระบวนการคำนึงถึง องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสนับสนุนการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การ เชื่อมโยงการเรียนรู้ระดับบุคคลสู่ระดับองค์กร การเรียนรู้เป็นวิถีธรรมชาติ ความตระหนัก ในตนเอง การเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ขยายขีดความสามารถเพื่อเกิดผลที่ ต้องการ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์และประดิษฐ์คิดค้น

วิทยาลัย

LIRT

๖.๒ ลักษณะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ในด้านผลลัพธ์ค่านึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผลประเมินที่ได้จากบุคคล กลุ่มคนและวิทยาลัย เกี่ยวกับการทำงานบรรลุตามเป้าหมาย คุณภาพและปริมาณของนวัตกรรม รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ คุณภาพในการทำงานและความเป็นผู้นำต่อการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **สรุปงานกระทรวงศึกษาธิการ** เนื่องในโอกาสเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศกร อรรณนพพร) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายบุญลือ ประเสริฐโสภา). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ๒๕๕๑.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). "ภาวะผู้นำ" ใน ผู้นำ. มติชน. ๒๕๔๗. หน้า ๒-๓. รังสรรค์ สิงห์เลิศ. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๑.
- ลือชัย จันทรีไป๋. **รูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๔๖. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. **โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้แนวคิดทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธ์, ๒๕๔๕.
- วีรวิธ มาษะศิริรานนท์. **การพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้นำ**. กรุงเทพฯ : อีระป้อมวรรณกรรม, ๒๕๔๕.
- สมคิด สร้อยน้ำ. **การพัฒนาตัวแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น, ๒๕๔๗. ถ่าย เอกสาร.
- สุรัตน์ ดวงชาทม. **การพัฒนาสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้: กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น, ๒๕๔๗. ถ่ายเอกสาร.
- สุวกิจ ศรีปัดดา. **หลักและทฤษฎีการพัฒนา**. เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชา ๒๕๓๗๒๐๒ บริบทและแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐. อัดสำเนา.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ุ. **Career Development in Practice**. กรุงเทพฯ: เอเชียเซ็นเตอร์, ๒๕๔๗.
- Argyris, C., and Schon D. **Organization Learning : A Theory of Action Perspective**. Addison-Wesley : Reading, MA, 1998.

- Bennett, J. K., and O'Brien, M.J. "The building blocks of the Learning Organization," **Training**, 31 : 41-49 ; June, 1994.
- Kaiser, S.M. **Mapping the Learning Organization : Exploring a Model of Organizational Learning**. Ph.D.Dissertation. Louisiana : Louisiana State University, 2000. Photocopied.
- Langlo and Maclean. **Vocationalisation of Secondary Education Revisited : Springer International in Collaboration with World Bank and UNESCO-UNEVOC**, 2005.
- Levine, D.U., and Lezotte, L. W. **An Interpretive Review and Analysis of Research and Practice Dealing with Usually Effective Schools**. Okemos, MI : National Center for Effective School, 1989.
- Marquardt, M.J., and Reynolds, A. **The Global Learning Organization**. New York : IRWIN, 1994.
- Senge, P.M. **The Fifth Discipline : The Art Practice of The Learning Organization**. New York : Currency Doubleday, 1990.
- , **A Fifth Discipline Resource Schools that Learn**. New York : Doubleday Dell Publishing Group, Inc, 2000.
- Smith, W.F., and Andrews, R.L. **Instructional Leadership-How Principals Make a Difference**. Alexandria, VA : Association for supervision and curriculum development (ASCD), 1998.
- Sundburg, M.D. "On Being a Department Chairperson," **The American Biology Teacher**. 63 (5) : 306-307, 2001.
- UNESCO and ILO Recommendations. **Technical and Vocational Education and Training for Twenty - First Century**, 2002.

ประชาสัมพันธ์เรื่องการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารรัฐสภาสาร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอเชิญชวน อาจารย์ ข้าราชการ นักวิชาการ นักการศึกษาสาขาต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไป ส่งบทความวิชาการ หรือบทความวิจัย ด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ลงตีพิมพ์ในวารสารรัฐสภาสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีกำหนดออกเดือนละ ๑ ฉบับ

ข้อกำหนดบทความ

๑. บทความวิชาการ หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะวิเคราะห์ วิจัย หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป โดยบทความวิชาการจะประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุป และเอกสารอ้างอิง

๒. บทความวิจัย หมายถึง บทความที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ กล่าวคือ มีการตั้งสมมติฐานหรือกำหนดปัญหาที่ชัดเจน สมเหตุสมผล โดยจะต้องระบุถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอน มีการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีการรวบรวมข้อมูล พิจารณา วิเคราะห์ ตีความ อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบบรรลุวัตถุประสงค์หรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำวิชาการนั้นมาประยุกต์ใช้ โดยขอให้เรียงลำดับเนื้อหา ดังนี้ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผล/ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง

๓. บทความต้องมีความยาวของต้นฉบับไม่เกิน ๒๐ หน้ากระดาษขนาด A๔

๔. เป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน

การเตรียมต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์

๑. ตัวอักษรมีขนาดและแบบเดียวกันทั้งเรื่อง โดยพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word ใช้ตัวอักษรแบบ Angsana New/UPC ขนาด ๑๖ พอยท์ ตัวรวมดาสำหรับเนื้อหาปกติ และตัวหนาสำหรับหัวข้อ โดยจัดพิมพ์เป็น ๑ คอลัมน์ ขนาด A๔ หน้าเดียว และเว้นระยะขอบกระดาษดังนี้

- ด้านบน ๑ นิ้ว
- ด้านล่าง ๑ นิ้ว
- ด้านซ้าย ๑ นิ้ว
- ด้านขวา ๑ นิ้ว

๒. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๓. ต้องระบุชื่อบทความ ชื่อ-สกุล ของผู้เขียนบทความ ตำแหน่ง และสถานที่ทำงานอย่างชัดเจน

การส่งบทความ

สามารถส่งบทความได้ ๒ วิธี ดังนี้

๑. ส่งต้นฉบับในรูปแบบเอกสาร ๑ ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล ไปที่

บรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

๒. ส่งไฟล์ข้อมูลทาง e-mail ไปที่ rattasapasarn@yahoo.com

ค่าตอบแทน

หน้าละ ๒๐๐ บาท หรือ ๓๐๐ บาท ซึ่งกองบรรณาธิการรัฐสภาสารจะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะจ่ายเงินค่าตอบแทนในจำนวนหรืออัตราเท่าใด โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับอัตราค่าเขียนบทความในหนังสือรัฐสภาสารกำหนด

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

กองบรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๔ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๒

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ใบสมัคร / ต่อยอายุสมาชิก "รัฐสภาสาร"

อัตราค่าสมัครสมาชิก ปีละ ๕๐๐ บาท รวมค่าจัดส่ง (ราคาปลีกเล่มละ ๕๐ บาท)

ข้าพเจ้า..... มีความประสงค์จะสมัคร / ต่อยอายุ
สมาชิกรัฐสภาสาร เริ่มตั้งแต่ฉบับเดือน พ.ศ. ถึงฉบับเดือน
..... พ.ศ.

ทั้งนี้ ขอให้ออกใบเสร็จรับเงินในนาม โดยส่งวารสาร
"รัฐสภาสาร" ถึงข้าพเจ้าที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย
ถนน แขวง / ตำบล
เขต / อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์ โทรสาร

การชำระเงิน

- เงินสด ที่กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ตั๋วแลกเงิน หรือ ธนาคณิต ส่งจ่ายไปรษณีย์รัฐสภา กรุงเทพฯ ๑๐๓๕๐ ในนาม **ผู้จัดการ**
รัฐสภาสาร กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

จัดทำโดย

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th>

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร